

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YERİNDEN YÖNETİM İŞLEVİ
İLE HİZMET VEREN BİR HAYIR KURUMU: NESİN VAKFI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayten YAPICI
(Y1212.180036)

Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı
Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ercan EYÜBOĞLU

Ağustos 2016

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı Y1212.180036 numaralı öğrencisi **Ayten YAPICI**'nin "**KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YERİNDEN YÖNETİM İŞLERİ İLE HİZMET VEREN BİR HAYIR KURUMU: NESİN VAKFI**" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 16.06.2016 tarih ve 2016/12 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **04.07.2016** ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak **KABUL** edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :14/07/2016

1)Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ercan EYUBOĞLU

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

3) Jüri Üyesi : Doç. Dr. Ateş USLU

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yerinden Yönetim İşlevi İle Hizmet Veren Bir Hayır Kurumu: ‘’ Nesin Vakfı’’ adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya ’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.(Temmuz, 2016)

Ayten YAPICI

Anneme, babama ve kardeşime

ÖNSÖZ

Gerek ülkemizde gerekse dünyanın her kesiminde var olan ve varlığını sürdürmeye çalışan çocuklarımız; korunmaya muhtaç olarak nitelendirilen kesimin başında yer alırlar. Çocuklarımız savaşlarda, mültecilik durumlarında ve ekonomik krizlerde ise en ağır bedeli ödeyen kesimdir. Çaresizlik içinde var olma mücadelesi verirler. Dışlanmış toplum kesimi denilince aklımıza kadınlar, yaşlılar, engelliler ve çocuklar gelir; insanoğlu var olduğu süre içinde hem bu kesime eziyet etmiştir hem de o eziyetlerin sonlanması için sosyal hukuk devletinin oluşumundan itibaren, merkezi ve yerel yönetimlerin sosyal hizmetleri sunmaları devam etmektedir. Bunun yanı sıra özel teşebbüsler ve bireysel çalışmalar da bulunmaktadır.

Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik çalışmalarda; çocukların, barınma, korunma, sağlık, beslenme, eğitim gibi ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar ve hizmetler sunan ‘Nesin Vakfı ‘ örneği anlatılacaktır.

Küreselleşen dünyamızda, en büyük zorluğu yaşayan çocuklarımızı; global ekonomiye dalıp ihmal ettiğimiz aşıkardır. O nedenle; bu mücadele ve görev sadece devlete, merkezi yönetime, yerel yönetime veya özel teşebbüslere bırakılmamalı her kesin elini taşın altına koyarak sorumluluk alması gerekir; Aziz NESİN ve kurduğu ‘Nesin Vakfı’ örneği gibi. Aziz NESİN’in çocukluğunda yaşadığı sıkıntıları unutmuyarak; ‘ Bizler çok acılar çektik başkaları bu acıları yaşamasin ‘ amacıyla kurduğu ‘Nesin Vakfı ‘ konusunu seçmem de yol gösteren değerli danışman Hocam Prof. Dr. Ercan EYÜBOĞLU’na teşekkür ederim.

Tez süresi içinde desteklerini esirgemeyen, çocukluğumda bana Aziz NESİN’in öykülerini okuyan ve okutan annem Fikriye YAPICI ve babam İbrahim YAPICI’ya ve çalışmalarım esnasında desteklerini esirgemeyen Hocam Yrd.Doç.Dr Çiğdem ÖZARI’ya arkadaşlarım Gülten TOZANLI 'ya, Olcay MERİÇ’e , Berkay ÜNLÜ’ye ve Can ÇAĞATAY’a çok teşekkür ederim.

Temmuz 2016

Ayten YAPICI

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	ix
İÇİNDEKİLER	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
ÖZET.....	xvii
ABSTRACT	xix
1 GİRİŞ	1
1.1 Sosyal Politika	3
1.1.1 Sosyal Politikanın Türleri	4
1.2 Sosyal Politika Tarihçesi	5
1.3 Sosyal Devlet Politikası.....	8
1.4 Merkezi Yönetimin Sosyal Politikası.....	10
1.5 Yerel Yönetimin Sosyal Politikası	10
1.5.1 Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA'nın yaklaşımı ile Sosyal politikalar hakkında Röportaj	12
2 AZİZ NESİN	25
2.1 Çocukluğu ve Çocuklara Bakışı	27
2.2 Öğrenim Hayatı ve Eğitime Bakışı.....	34
2.3 Çalışma Hayatı	45
2.3.1 1980'ler.....	51
2.3.2 1990'lar ve Sivas katliamı	52
2.4 Ölümü ve Geride Bıraktığı Aydın İmajı.....	52
3 NESİN VAKFI	57
3.1.1 Nesin Vakfının Eğitim Konusundaki İlkeleri ve Kullandığı Yöntemler	61
3.2 Nesin Vakfında çalışanların ve gönüllülerin çocuklar için görevleri ve sorumlulukları	63
3.3 Nesin Vakfı'nda Genel Eğitim Anlayışı.....	64
3.3.1 Nesin vakfı'nda eğitim olanakları.....	65
3.3.2 Kültürel etkinlikler	72
3.3.3 Projeler	74
3.4 Vakfın Çalışanları ve Gönüllüleri	76
3.4.1 Nesin Vakfı'nın İdari İşleyişi	78
3.4.2 Nesin Vakfı'nın Yan Kuruluşları.....	79
3.5 Aziz Nesin'in Eğitim Konusunda Vasiyeti	79
3.6 Nesin Vakfı Yöneticisi Süleyman CİHANGİROĞLU ile Vakıf ve Nesin hakkında Röportaj	80
3.7 Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR Aziz Nesin Hakkında Röportaj... 96	
4 SONUÇ VE ÖNERİLER:	99
KAYNAKLAR :	101
EKLER.....	103
EK-A: EĞİTİM KONUSUNDA VASİYETİMDİR ‘	104

EK-B: Vakıf Senetleri	107
EK-C: Anket Çalışması Yazışması.....	119
EK-D: Röportaj Çalışması Yazışması	120
EK-E: Etik Kurul Onayı	121
ÖZGEÇMİŞ.....	123

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

- Çizelge 1.1:** Dünya Üzerinde Toplam Çalışan Çocukların Ükelere Göre Dağılımı .. 7
Çizelge 1.2: Çocuk Çalışanların Türkiye'deki Genel Durumu: 9

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1: İşçi Çocuklar.....	5
Şekil 1.2: Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA.....	24
Şekil 2.1: Aziz Nesin ve Babası Abdülaziz Bey.....	30
Şekil 2.2: Nesin Vakfı Çocuklarıyla.....	31
Şekil 2.3: Nesin ,VakıfÇocuklarına.....	32
Şekil 2.4: Aziz NESİN okul dönemi.....	37
Şekil 2.5: Aziz NESİN Askeri Okulda soldan üçüncü.....	44
Şekil 2.6: Nesin ailesi ile.....	46
Şekil 2.7: Ali NESİN.....	47
Şekil 2.8: Nesin Vakıf inşaatında işçilerle.....	55
Şekil 3.1: Nesin Vakfı Girişi.....	57
Şekil 3.2: Nesin Vakfı Kütüphanesi.....	58
Şekil 3.3: Nesin Vakfı Kütüphanesi.....	58
Şekil 3.4: Yapımında öğrencilerinin de emeği olan vakıftaki havuz.....	59
Şekil 3.5: Vakıftaki çocukların piyano çalışması.....	60
Şekil 3.6: Vakıftaki Çocukların çalışmaları.....	66
Şekil 3.7: Kütüphane.....	66
Şekil 3.8: Kütüphane.....	67
Şekil 3.9: Bilgisayar Odası.....	67
Şekil 3.10: Bahçe.....	69
Şekil 3.11: Meyve Ağaçlarının olduğu Bahçe.....	70
Şekil 3.12: Vakıfta Hayvancılık çalışmaları.....	71
Şekil 3.13: Vakıftaki Çocukların Etkinlikleri.....	72
Şekil 3.14: Aziz Nesin Arşivi.....	74
Şekil 3.15: Nesin , Vakıf Çocuklarıyla.....	80
Şekil 3.16: Süleyman CİHANGİROĞLU ,Nesin Vakfı Çocuklarıyla.....	83
Şekil 3.17: Süleyman CİHANGİROĞLU Nesin Vakfı Röportajın sonunda.....	95
Şekil 3.18: Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR.....	98
Şekil b.1: Vakıf Senedi.....	107
Şekil b.2: Vakıf Senedi.....	108
Şekil b.3: Vakıf Senedi.....	109
Şekil b.4: Vakıf Senedi.....	110
Şekil b.5: Vakıf Senedi.....	111
Şekil b.6: Vakıf Senedi.....	113
Şekil b.7: Vakıf Senedi.....	114
Şekil b.8: Vakıf Senedi.....	115
Şekil b.9: Vakıf Senedi.....	116
Şekil b.10: Vakıf Senedi.....	117
Şekil b.11: Vakıf Senedi.....	118

KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YERİNDEN YÖNETİM İŞLEVI İLE HİZMET VEREN BİR HAYIR KURUMU: “ NESİN VAKFI”

ÖZET

Sosyal devlet politikasının önceliği, toplumsal ihtiyaçların giderilmesidir. Bu ihtiyaçlar; gelir dağılımı, vergide adalet, sosyal barış, sosyal güvenlik ve sağlıktır. Bunun yanı sıra sosyal yardımlar ve korunmaya muhtaç insanların varlığı özellikle de kadınlar, yaşlılar, engelliler ve çocuklar odaklıdır.

Bu görev, merkezi yönetimin gücü ve desteğiyle yerel yönetimlerin sorumluluğunda olup zaman zaman ihtiyaçlar üzerinden özel teşebbüsler olarak dernekler ve vakıflar da görev üstlenir. Ülkemizde sosyal adaletin sağlanması ve insanlığa hizmet amacı ile ortaya çıkan bu görev dağılımları ile çeşitli projeler üretilir. Amaç yardıma ve korunmaya muhtaç insanların hayatlarını idame ettirmelerinde süreklilik sağlamaktır. Özel bir teşebbüs olarak “Nesin Vakfı”; korunmaya muhtaç çocuklara hizmet vererek onların en tabii ihtiyaçları; barınma, sağlık, beslenme ve eğitim gibi temel gereksinimlerini karşılamaktadır.

Vakfın ideolojisi; çocukların üretken ve kendi hayatını tek başına idame edecek konuma gelene kadar yetiştirilmelerini sağlamaktır. Amaç; çocukların tüketen değil üreten, emekten yana olup kendi ayakları üstünde durabilmelerinin sağlanmasıdır. Bunun yanı sıra çocukları vicdanı hür ve fikri hür insanlar olarak ülkemize ve dünyamıza kazandırma amacıyla yola çıkan Vakıf, aslında Aziz NESİN ‘in halkına olan vefa borcunu ödeme şeklidir. Aziz NESİN’in yaşamındaki yokluk ve yoksullukların içinde kazandığı edimlerini ve kurduğu “Nesin Vakfı” araştırmalar ışığında anlatılacaktır .

Anahtar Kelimeler: *Nesin Vakfı, Sosyal Politika, Sosyal Hizmetler, Vakıf, Korunmaya Muhtaç Çocuklar.*

**PROTECT CHILDREN DISPLACED IN NEED OF ADMINISTRATIVE
FUNCTIONS OF THE SERVICE IS A NO AUTHORITY : ' NESİN
FOUNDATION '**

ABSTRACT

The priority of the welfare state policy is to eliminate social needs. This needs; income distribution, tax justice, social peace, social security and health. As well as social assistance and the presence of vulnerable people, especially women, the elderly, the disabled and children oriented.

This task is the responsibility of local governments and the central government's power and support, as private enterprises need from time to time through associations and foundations undertake the task. Our country is ensuring social justice and service to humanity with the purpose of this emerging distribution tasks produce different projects. Aim to help vulnerable people's lives and to ensure continuity in sustaining. As a private enterprise, " Nesin Foundation "; serving children in need of protection and their most natural needs of shelter, health, nutrition, and meet the needs of such training.

The Foundation produces the ideology and ensure that they are raised until the position to maintain his life alone. consuming not producing children, it is in favor of labor, is enabling people to stand on their own feet. The children, as well as the conscience of the free and the idea of free people in our country and the foundation with the aim of gaining our world, actually Aziz Nesin 'in the form of payment with fidelity to the public. Aziz Nesin Foundation, the foundation of life of poverty and the acquisitions and foreign exchange gains in poverty 'Nesin Foundation' 'research will be discussed in the light.

Keywords: *Nesin Foundation, Social Policy, Social Services, Foundation, Children In Need Of Protection*

1 GİRİŞ

Korunmaya muhtaç çocukları her gün sokaklarda, çöpten kâğıt toplarken, bir köşede dilenirken ya da çalışırken görüyoruz. Çalışmak zorunda bırakılan çocukların; emeklerinin yanı sıra çocuklukları, hayalleri ve oyun oynama zamanları da çalınmaktadır.

Çocukların çalıştırılması, çocuk işgücünün istismarı, sokakta çalışan ve sokakta yaşayan çocuklar sorunu günümüzde çözüm bekleyen sorunlardan biridir. Türkiye’de birçok çocuğun ailelerini ya da kendilerini geçindirmek için çalışma yaşamında erken yaşta yer aldığını görmekteyiz. Çalışan çocuklar; tam gün, okul dışı zamanlarda veya mevsimlik işçi olarak da çalışmaktadır. Sokakta çalışan bazı çocukların diğer sektörlerde çalışan çocuklar gibi ailelerinin bütçesine katkıda bulunmak için sokakta çalıştıkları, sokakta bulunan bir kısım çocukların ise aile desteğinden tamamen uzak, başıboş dolaşan, evden kaçan ya da evden atılan çocuklardan oluştuğu görülmektedir. Bu son grupta yer alan çocuklar da, sokakta çeşitli işler yapmakta, ekmek parası kazanmak için türlü mücadeleler vermektedir. (Zeytinoğlu, 1989:241).

UNICEF ‘in yaptığı araştırmalara göre ülkemizde sokaklarda yaşamaya çalışan çocuk sayısı 42.000 olarak tahmin edilse de gayri resmi rakamlara göre bu sayı 80.000 olarak bilinmektedir.

http://www.unicef.org/turkey/dn_2006/_cp43.html

Ülkemizdeki yoksulluğun artması ile aile içi geçimsizlikler ve kavgalar çoğalmaktadır. Bunun getirisi olarak çocuklar ailelerinden koparak kurtuluşu sokaklarda aramaktadırlar. Bu durum sonucunda çocuklarımızı sokakların karanlığında kaybediyoruz. Çocuklar evdeki hayattan kurtulmak için sokakları kurtuluş sanıyor ya da aileleri tarafından çalıştırılıp eve para getirmek amacıyla sokaklara itiliyor; işsizlik, yoksulluk, aile parçalanması gibi nedenler ise çocukların sokakta çalışmalarında temel faktörleri oluşturuyor. Toplumdaki çoğu insan sokaklarda mendil satan, dilenen çocukları görünce onlardan bir

tehlike görürüz kaygısıyla uzaklaşarak aslında onların sokaklarda nasıl bir tehlikenin içinde olduğunu göremiyor. Sokaklarda yaşam savaşı veren, çalışmak zorunda bırakılan çocukları bekleyen tehlikeleri; fiziksel şiddet, duygusal şiddet, cinsel şiddet, madde kullanma alışkanlığı, suça itilme, suçluluk durumu ve trafik kazaları gibi başlıklar altında açıklayabiliriz. Aile içindeki yoksulluk ve yokluk, toplum tarafından dışlanmanın etkisiyle; bitmek bilmeyen aile içindeki kavga ve şiddetten kurtulmak için çocuklar çareyi sokağa kaçmakta buluyorlar. Sokaklardaki tehlikelere karşı başta ailelerin bilinçlendirilmesi olmak üzere sosyal politikaların üzerinde duran Belediyeler, Vakıflar, STK'lar bu konu üzerinde çalışmalarda bulunmaktadır.

Ülkemiz; çocuk hakları sözleşmesine imza atan 193 ülkeden biridir. Çocukların, sağlıklı yaşama hakkı, eğitim hakkı ve şikâyet etme hakkı vardır; bu haklar çocuk hakları bildirgesinde de yer almıştır.(<http://www.unicef.org>)

Öncelikle şikâyet eden çocukların; evde, okulda, sokakta ve her yerde susturulması değil özgüvenle kendini ifade etmesi çabalanmalıdır, çocuklarımızın hakları ihlal edildiğinde devlet olarak ve aile olarak arkalarında durabilmeliyiz, çekincelerimiz olmadan bu görevimizi yerine getirmeliyiz. Çocuk işçiliğine önce birey olarak izin vermememiz gerekir. İşverenin ucuz iş gücü olarak çocukları çalıştırması ve emeğini sömürmesi hakkaniyetli bir tutum değildir.

Öncelikle öğretmen, aile ve birey olarak çocuk işçiliğine ve istismarına karşı sesimiz gür çıkmalıdır. Önce insan olarak sonra anne- baba, öğretmen, polis, doktor ve hakim en sonunda toplum ve ülke olarak çocuklarımıza karşı sorumluluklarımızın bilincine varmakla mükellefiz. Eğitim, bir ülkenin şah damarıdır. Güzel bir gelecek, güvenli bir yaşam ve mutlu insanların olması için gereklidir. Okulda arkadaşını dövdü diye öğrenciyi ceza veren öğretmen; o çocuğun evde babasının, annesine uyguladığı şiddeti öğrenebilmeli, çocukla iletişimi kuvvetli olmalı ki; çocuk güvenle sorununu öğretmenine anlatabilmelidir. Böylece sorunların farkına varıp çözüm üretilmelidir. Çocuklarımızın sorunlarını çözüp yeteneklerini keşfettiğimiz zaman ülkemizle birlikte biz de kazanacağız; çocukların yaşam mücadelesinde dik durmalarını ve yeteneklerini geliştirip hayata tutunmalarını sağlandığımız taktirde toplum kazançlı çıkar.

Çocuklara; kazanmanın mutluluğunu hissetmeyi, kaybetmenin acısına katlanmayı, kötülerle mücadele etmeyi, korkmamayı, okumanın ve bilgilenmenin önemini ve bilen insanın korkmadığını, mücadele edip savaşı kazanacağını, ona yardım elini kitapların uzatacağını, hatalarından ders alması gerektiğini, yanlış yapmanın hile ve yolsuzluk yapmaktan daha onurlu olduğunu, gülmesine sınır koymamasını, ağlamaktan utanmamasını, emeğine ve bilgisine saygı gösterilmesinin önemini ve emeğinin sömürülmesine müsaade etmemeyi öğretebilmeliyiz. Haklı olduğu davada korkmadan ileriye doğru adım atmasını öğretebilmektir eğitim. Öncelikle öğrenciyi hayata hazırlamaktır, eğitim modelinin amacı bu doğrultuda olduğu takdirde, verdiğimiz emekler, harcadığımız zamanların sonucu başarıyı getirecektir. Sosyal hukuk devleti olarak ailede sosyal adaleti sağlamak, ülkede sağlamla eşdeğerdir. Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik çalışmalarda öncelik tabii ki devletin olmalıdır. Bazı ihtiyaçlar doğrultusunda özel teşebbüs adı altında dernekler ve vakıfların yardımı da yadsınamaz.

Öncelikle korunmaya muhtaç kesim; yaşlılar, engelliler ve çocukların ihtiyaçları hangi doğrultuda karşılanıyor bu görev kime ait? Merkezi idarelere mi zimmetli, yoksa onların yerelde halka ulaşma yöntemi olarak görülen yerel yöneticilerin mi, yoksa az da olsa sorumluluk bilinciyle yaklaşan gönüllü kuruluşların mı? Aslında bu görev herkese ait. Sosyal politikalar doğrultusundan merkezi yönetim + yerel yönetim + gönüllü kuruluşlar + STK'lar ve birey olarak bizler de sorumluyuz. Basamak basamak ilerlersek, insan sosyal bir canlı diyelim ve bu canlının sosyal politikalar ışığında yönetilmesi gerekmektedir.

1.1 Sosyal Politika

Bir ülke insanların yaşamlarını devam ettirmek için temel ihtiyaçları olan beslenme, barınma, güvenlik, sağlık, korunma ve eğitimin insani değerlere yakışacak şekilde insanlık onurunu zedelenmeden sağlanmasının amaçlandığı kararların ve uygulanan eylemlerin tümüdür. Sosyal politikanın konusu sosyal bir canlı olan insandır. İnsanın dününü, bugününü, yarınını irdeler, amaç yardıma muhtaç insanların ihtiyaçlarının zamanında giderilmesi ve zaman içerisinde değişimleri takip ederek aydınlık bir gelişim sürmesini sağlamaktır.

1.1.1 Sosyal politikanın türleri

Sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler olarak nitelendirilir.

A) Sosyal yardımlar

Sosyal yardım; maddi imkanı olmayan fakir durumda olan ve fakir olarak doğan, hiçbir maddi güvencesi olmayan kişi ve aileler asgari geçim gelirlerine sahip olmadıklarından; maddi gereksinimlerinin giderilmesi için devletin yaptığı karşılıksız maddi yardımlardır. Sosyal yardım deyince doğrudan devletin aklımıza gelmesi normaldir ama gönüllü sosyal yardımlar da olabiliyor. Nelerdir gönüllü sosyal yardımlar? Bağışlarla desteklenen derneklerin yardımları, vakıflar, özel kuruluşlar tarafından yapılan yardımlardır. Finansmanı devletin bütçesinden sağlanırsa ona da kamusal sosyal yardım denir.

Sosyal yardımların ayni ve nakdi olarak iki çeşidi vardır; Ayni yardım: yiyecek, içecek, giyecek, yakacak gibi müracaat edecek kişilerin ihtiyaçlarına göre şekillenir. Diğeri ise nakdi yardımdır; müracaat edenin ihtiyacına ve belirlenmiş ölçütlere göre yapılan para yardımudur.

B) Sosyal hizmetler

Birey veya ailenin her türlü ekonomik, sosyal ve ruhsal yoksunlukları içerisinde destek beklerken onlara ruhsal ve sosyal açıdan destek olup aynı zamanda da destek olurken onların insanlık onurunu ve haysiyetini de gözetmektir. Ülkemizin durum ve şartları göz önünde bulundurularak insana yakışır bir yaşam sürmeleri ve sorumluluk üstlenebilmeleri amacını taşır.

Sosyal hizmetler korunmaya muhtaç çocuklara, sakatlanmış ya da doğuştan sakat olan bireye ve yaşlıya da öncelik tanır. Hizmetleri sunarken de asla sınıf, ırk, dil, din, mezhep veya yaşadığı bölgenin farklılığı önem arz etmez. Önem arz eden insandır ve muhtaç olma derecesidir. Amaç çocukların, kadınların, yaşlıların ve engellilerin toplumsal hayatta uğradıkları haksızlıkların düzeltilmesi daha iyi konuma gelmeleridir. Sosyal politikaların sağlanmasında sorumluluk sahibi olan; merkezi idareler, yerel yönetimler ve STK'lardır.

1.2 Sosyal Politika Tarihçesi

Sosyolojinin, sosyal problemlerle olan ilişkisi de çok eskilere dayanmaktadır. Bir anlamda sosyal problemler, sosyolojinin ortaya çıkış gerekçesini oluşturmuştur. Comte, Marx, Durkheim ve Spencer gibi önde gelen düşünürlerin; kendi yaşadıkları dönemlerde toplumsal değişmelerle birlikte anılmaya başlanan devrim, endüstrileşme, kentleşme, sosyal hareketlilik gibi gelişmelerin toplumsal yaşamda yarattığı sorunlar üzerinde odaklaştıkları görülmektedir. “Sosyal düzenin” nasıl sağlanacağı ve değişmelerin ne tür sorunlar yarattığı/yaratacağı hususu, bu dönemin önde gelen konularından birini oluşturmaktadır (Kızmaz, 2002:16-17).

İnsanın var oluşundan itibaren; ezen –ezilen, zengin-fakir ayrımı da var olmuştur. İnsanoğlu evrimini tamamlarken sömürüyü de keşfetmiş, sömürünün akabinde isyanları doğurmuştur. Sosyal politikanın konusu insandır özellikle dışlanmış toplum kesimleri; özürlüler, yaşlılar, mahkumlar, göçmenler, kadınlar, gençler ve çocuklardır.

İnsanlık evriminin ne kadarını tamamladığı bilinmez ama çocukların bu uğurda çok bedel ödediği aşikârdır.

Şekil 1.1: İşçi Çocuklar

(<http://www.serenti.org/sanayi-devriminin-cocuk-iscileri>)

Sanayi devriminde fabrikalarda çalıştırılan çocukların üzerinden yükselen zenginlik ve bunun akabinde sosyal adaletin, sosyal devlet kavramlarının irdelenmesi; ideal toplumu amaçlayan sosyal politikalar; bireycilik yerine toplumculuk üzerine çalışmalar sunmuştur. İdeal toplum içinde şiddet ve baskı yerine karşılıklı müzakere ve eēitim yöntemleri yer almaktadır. Uygulanan eēitim yöntemleriyle amaç bireyin topluma karşı sorumluluēun yanı sıra bireylere karşı da sorumluluk bilincini kazandırmaktır. Devletin müdahalesini gerekli kılan nedenlerin başında fabrikaların oēalıp büyümesi ile birlikte çalışma koşullarının kötüleşmesi, çalışma sürelerinin uzaması, çalışılan alanların saēlıksızlıēı, kadınların ve çocukların emeklerinin sömürülmesi gelir. Özellikle de sosyal devletin çocuklar üzerindeki en önemli görevi güvenlik, saēlık, beslenme, barınma ve eēitim haklarının korunmasıdır.

Sanayileşen dünyada insan sömürüsüne ve daha da önemli olan ocuk sömürüsüne 1802’de müdahale eden İngiltere’den günümüze çok şeyler deēiřtiēi tartışılsa da; çocuklarımızın saēlıklı yaşama hakkı, eēitim hakkı ve diēer temel gereksinmeler sonucu ortaya çıkan hakları ocuk hakları bildirgesinde yer almıştır.

Dünya zerindeki çocukların daha güvenli ve insanlık onuruna yakışır bir yaşam sürmeleri devletlerin sorumluluēundadır; sosyal devlet olmayı başaran devletler sadece çocuklarının geleceēini deēil ülkenin geleceēini de koruma altına alırlar.

Çizelge 1.1: Dünya Üzerinde Toplam Çalışan Çocukların Ülkelere Göre Dağılımı

ÜLKE	YÜZDE	ÜLKE	YÜZDE
Cezayir	1.63	Macaristan	0.17
Kamerun	25.25	İtalya	0.38
Mısır	11.23	Portekiz	1.76
Kenya	41.27	Arjantin	4.53
Fas	5.61	Bolivya	14.36
Nijerya	25.75	Brezilya	16.09
Senegal	31.36	Kolombiya	6.22
Uganda	45.31	Guatemala	6.22
Zambiya	29.44	Haiti	25.30
Zimbabve	29.44	Meksika	6.73
Bangladeş	30.12	Nikaragua	4.05
Çin	11.55	Paraguay	7.87
Hindistan	14.37	Uruguay	2.08
Endonezya	9.55	Türkiye	24.00
Pakistan	17.67		

Kaynak: Boukhari, ConstruirFuturo, invertir en la infancia: Estudioeconomico de loscostos y beneficios de erradicar el trabajo infantil en Iberoamerica, ILO, San Jose, Kosta Rica, Eylül 2005

1.3 Sosyal Devlet Politikası

Sosyal Devletin amacı; sosyal barışı ve sosyal adaleti sağlamak ve akabinde de sosyal ve ekonomik hayata gerektiği zaman sosyal devletin aktif müdahalesinin gerekli ve meşru kılınmasıdır. Anayasa Mahkemesi'nin 16-27 Eylül 1967 tarih ve K.1967/29 sayılı kararında ‘‘Sosyal Devlet’’ kavramı şöyle açıklanır:

‘‘Sosyal devlet; ferdin huzur ve refahını gerçekleştiren ve teminat altına alan kişi ve toplum arasında denge kuran, emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen, özel teşebbüsün güvenlik ve kararlılık içinde gelişmesi için sosyal iktisadi ve mali tedbirler alarak çalışanları koruyan işsizliği önleyici ve milli gelirin adalete uygun biçimde dağılmasını sağlayıcı tedbirler alan adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendini yükümlü sayan, hukuka bağlı kararlılık içinde ve gerçekçi bir özgürlük rejimini uygulayan devlet demektir .’’

Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi: Sayı 6, s.23.

(http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_06.pdf)

Çocuk Hakları Sözleşmesi Nedir?

Çocuk Hakları Sözleşmesi, ‘‘0-18 yaş arasındaki insanlar’’ olarak tanımlanan çocukların insan haklarını tanıyan uluslararası bir anlaşmadır. Hakları ve görevleri tanımlayan 41 maddeden oluşan Sözleşme, taraf devletleri, hiçbir şekilde ayırım yapmaksızın bütün çocukların özel koruma ve yardım olanaklarından yararlanmasını, her türlü eğitim ve sağlık hizmetlerini almasını, kişilik yetenek ve becerilerini mümkün olan en üst seviyede geliştirmesini, mutluluk sevgi ve anlayış dolu bir ortamda büyümesini, haklarını bilmesini, haklarını kolay ve faal bir şekilde elde edip kullanmasını sağlamaya, uluslararası yasalarla yükümlü tutar.

(<http://www.unicef.org>)

UNİCEF’in yaptığı araştırmalara göre ülkemizde her yıl 1,5 milyon bebek doğmaktadır.

(<http://www.kozanbilgi.net/unicef-hakkinda.html>)

Ülkemizde Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre 320.000 çocuk çalışmakta ve bunların 124.000'i okula devam etmemektedir. UNİCEF'in verilerine göre ise 42.000, gayri resmi verilere göre 80.000 çocuk sokakta yaşamakta ve çalışmaktadır. (<http://www.ebeveynrehberi.com/turkiyede-cocuklarin-durumu-uzerine-kucuk-bir-analiz/>)

(<http://www.kozanbilgi.net/unicef-hakkinda.html>)

Çocuk Çalışanların Türkiye'deki Genel Durumu:

Çizelge 1.2: Çocuk Çalışanların Türkiye'deki Genel Durumu:

Temel Çocuk İşgücü Göstergeleri (6-17 yaş), 2006-2012

Göstergeler	2006 ⁽¹⁾		2012	
	(Ekim-Kasım-Aralık)		(Ekim-Kasım-Aralık)	
	(Bin Kişi)	(%)	(Bin Kişi)	(%)
6-17 yaş grubu nüfus	15 025	-	15 247	-
İstihdam (6-17 yaş)	890	100,0	893	100,0
Yaş grubu				
6-14	285	32,0	292	32,7
15-17	605	68,0	601	67,3
Cinsiyet				
Erkek	601	67,5	614	68,8
Kadın	289	32,5	279	31,2
Yerleşim yeri				
Kent	490	55,1	400	44,8
Kır	400	44,9	493	55,2
Sektör				
Tarım	326	36,6	399	44,7
Sanayi	275	30,9	217	24,3
Hizmet	289	32,5	277	31,0
İşteki durum				
Ücretli veya yevmiyeli	505	56,7	470	52,6
Kendi hesabına	24	2,7	10	1,1
Ücretsiz aile işçisi	362	40,7	413	46,2
İstihdam oranı (6-17 yaş)	-	5,9	-	5,9
6-14	-	2,5	-	2,6
15-17	-	16,6	-	15,6

⁽¹⁾ 2006 yılı sonuçları, 2008 bazlı nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13659>

Sosyal devletin politikasının önceliği toplumsal ihtiyaçların giderilmesidir. Sosyal devletin imajını sorgulatan merkezi yönetimin yetersizliği durumlarında yerel yönetimler ve STK'lar devreye girer; özellikle eğitim konusunda. Temel eğitim ve eğitim hakkını kullanamayan çocuklarımız ile sokakta yaşayan ve çalışan çocuklarımızın sorunu ayrı bir önem taşımaktadır. Bahaneler

çocuklarımızın bu hakkının kullanamamasını açıklayamaz çünkü hiçbir ülke çocuklarının geleceğini, eğitimini düşünmeden projeler üretmeden günümüz dünyasında da var olamaz. Gelişmiş ülke ve devlet olabilme koşulu yaşlısından çocuğuna insanca yaşam koşullarını oluşturmak ve sunmaktır. Bu konuda; merkezi yönetim; yerel yönetimlere ve STK'lara daha çok destek vermelidir.

1.4 Merkezi Yönetimin Sosyal Politikası

Sosyal politikalar ışığında sosyal devletin merkezi yönetiminin, ülkenin milli çıkarları doğrultusunda hareket etmesi gereklidir. Türkiye, Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde klasik merkezîyetçi düşüncüyü bırakmış olup sivil, katılımcı demokrasi ilkesini özümsemeye başlamıştır. Bu doğrultuda, STK'lara söz hakkı doğmuştur. Örnek vermek gerekirse; 1999 yılındaki Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nca yapılan " I. Özürlüler Şurası " yine aynı yıl Aile Araştırma Kurumu Başkanlığınca yapılan " Aile ve Yoksulluk " konularını ele alarak " IV. Aile Şurası "nda çok çaplı sosyal konuları irdeleyip milli sosyal politikaların gerçekleştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

(T.C.Başbakanlık; Özürlüler İdaresi Başkanlığı, 1999; T.C. Başbakanlık, Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, 2004)

Ülkesine ve insanlarına duyarlı devletin en başlı misyonu; toplumun sosyal haklarının her ne koşul olursa olsun güvence altına alınmasıdır. Bu misyon yerine getirilirken; ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi, milli ve toplumsal köken, mülkiyet ve doğum yeri gibi herhangi bir statüye öncelik ve ayırım yapılmaksızın sosyal haklar güvence altına alınmalıdır.

1.5 Yerel Yönetimin Sosyal Politikası

Yerel yönetimler, merkezi devlet ile yerel halk arasındaki köprü görevini üstlenen bir ara kuruluştur. Alt bir merkezi yönetim birimi dendiği gibi yerel hizmet amacıyla bir kurum ya da kendini yöneten özerk topluluk da denilebilir. Yerel yönetimler ekonomik ve sosyal sorunların olumsuz sonuçlarını önleme gayreti içerisinde olmalıdır ve bu gayretinin sonucunda uyguladığı ekonomik ve sosyal politikalarla işsizlik, yoksulluk gibi sorunların üstesinden gelebilmelidir. Yerel yönetimlerin görevi; hizmeti düzenlemek, yürütmek, işleri çekip çevirmek

akabinde sözcüsü bulunduğu toplumun başında hakkaniyetli bir şekilde bulunup idareyi sağlamaktır.

Yerel yönetim; merkezi yönetimin yanında yer alır ve amacı merkezi yönetime yardımcı olmaktır. Yerel yönetimin “Mahalli İdare” adı ile çalışmalarının amacı; Merkezi yönetimin ilkesi olan tüm ülke vatandaşlarının gereksinimlerini gidermek değil, mahallindeki halkının gereksinimlerini gidermek ilkesidir. Yerel yönetimlerin hizmet alanları kendi sınırları içerisindedir.

Ülkemizde “Sosyal Devlet” anlayışı ile sosyal belediyecilik, sosyal adaletle sağlanır. Sosyal Belediyenin işlevleri; sosyalleştirme, sosyal kontrol, rehabilitasyon, mobilize etme, rehberlik, yardım, gözetim, meslek edindirme, istihdam ve yatırımdır.

Sosyal Politika hizmeti kapsamındaki, yoksullara, yaşlılara, kimsesiz ve yardıma muhtaç kesimlere yönelik uygulamalar, kültürel, eğitim, sağlık, spor ve engellilere yönelik hizmetler Yerel yönetimlerin hem görevidir hem de yerel halka karşı sorumlulukların hizmete dökme biçimidir. Yerel yönetimlerin çocuklara ve gençlere yönelik uygulamaları ise belediyeler aracılığıylaadır. Belediyeler; çocuklar için kulüpler, kreş, çocuk yuvası ve sahihsiz çocuklar adına yuvalar, oyun alanları, parklar, çocuk bahçeleri, trafik ve eğitim sahaları gibi hizmetleri sunar. Belediyeler çeşitli dernek veya kuruluşlarla yardımlaşarak çocuklar için önlemler de alır. Örneğin sokak çocukları merkezleri oluşturur, madde bağımlısı çocuklar için rehabilitasyon merkezleri ve tacize uğramış çocuklar için psikolojik ve yasal destek alacakları merkezleri de oluştururlar.

Sokak çocukları, aile korunmasından uzak barınacak yeri ve düzenli bir geçim kaynağı olmadığı için sağlıksız ve tehlikeli ortamlarda hayatlarını idame ettirmeye çalışır. Sokak çocuklarının yaş aralığı çoğunlukla 5-17’dir. Çocuklar aileleri tarafından da sokağa itilebiliyor. Yasa dışı örgütler tarafından vasıfsız işlerde çalıştırılan çocukların sadece emekleri değil gelecekleri de sömürülmektedir. Geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerin en önemli sorunu ve yürek sızısı olarak gördüğümüz çocuk emeği ve istismarını, çalışmak zorunda bırakılan çocukları; sanayide, oto tamircilerinin yanında, sokaklarda seyyar satıcılık ve dilencilik gibi güvencesi olmayan riskli işlerde görüyoruz. Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik hizmetler sunan gerek Büyükşehirler,

Yerel Belediyeler, Vakıflar ve Dernekler bu konuda daha çok hassasiyet göstermelidirler.

Sosyal politikaların içinde yer alan belediyeler veya vakıflar kendi çaplarında bir katkı sağlayıp umut olma yolunda ilerliyor. Nesin Vakfı da bu konuda bir örnek teşkil ediyor. Çatalca'daki vakfın çalışmalarına yönelik yerel yönetimlerin bu konudaki bakış açısı şöyledir:

Yerel Yönetimlerin topluma karşı uyguladığı sosyal politikalara entegre olması, sorunları çözüme kavuşturması, halkın acil gereksinimlerini karşılama hızını ve yetersizlikleri konusunda nasıl bir yol izlediklerini bunun yanı sıra Yerel Yönetimler ve STK'ların etkileşimini ve Çatalca'daki Nesin Vakfının irdelemeden önce Çatalca'yı ve Yerel Yönetimlerini tanımak gerekmektedir. Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA ile ilgili yerel yönetimlerin sıkıntılarını ve Nesin Vakfının bulunduğu Çatalca İlçesini tanımamız açısından yaptığım röportajın faydalı olacağını umuyorum.

1.5.1 Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA'nın yaklaşımı ile Sosyal politikalar hakkında Röportaj

Ayten YAPICI : Tez konum “Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yerinden Yönetim İşlevi İle Hizmet Veren Bir Hayır Kurumu: Nesin Vakfı “. Vakıftaki çalışmam bittikten sonra Çatalca İlçesini de araştırmak istedim ayrıca Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bölümünde Yüksek Lisans öğrencisi olarak sizin bilgi ve birikimlerinizin bize fayda sağlayacağını umuyorum; bir yerel yönetici olarak Çatalca ilçesini bize tanıtabilir misiniz, sizin sıkıntılarınız nelerdir ve nasıl çözüm üretiyorsunuz?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Yerel yönetimler konusunda ve kapatılan belde belediyeler ile ilgili sıkıntılar var. Çatalca'yı siz biliyor musunuz nedir ne değildir, ne kadar tanıyorsunuz? Çatalca İstanbul'un en büyük yüzölçümüne sahip ilçesidir. İstanbul'un tamamı 5.343km², 1.043 km² ' si Çatalca'dır. Yani sizin şu anda bulunduğunuz yer İstanbul'un beşte biridir; yani beşte biri olan Çatalca İstanbul'un en küçük bütçesine sahip. 30-35 milyon civarında yıllara göre değişen bir bütçemiz var yani 20 milyon lirayla 39 tane mahalleye, İstanbul'un beşte birine Çatalca Belediyesi ne yapmaya çalışıyor,

hizmet götürmeye çalışıyor. Önce bu saptamayı bilin eğer bunu bilmezseniz konuyu derinlemesine özümseyemezsiniz.

Ayten YAPICI : Çatalca sorumluluk bölgenizde mahalle, belde ve köylere yaptığınız hizmetlerinizle ilgili sorunlarınız nelerdir , ne gibi zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Çatalca Belediyesi'nin hizmet götürdüğü alanlar Ovayenice denilen bir mahallemiz var 10 km ve oradan başlıyor. Çatalca'nın sınırları Çilingöz, Binkılıç , Saray'a 23 km bize 80 km yani 80 km'lik bir alana Çatalca Belediyesi hizmet götürüyor, önce bu büyüklükte Türkiye'nin hiçbir yerinde Avrupa'da da böyle bir yerel yönetim anlayışı yok, yani bir düşünün ben şimdi bir Belediye Başkanımı burada bulunacağım köyde bulunacağım düğünde cenazede toplantıda iyi günde kötü günde halka bilgi vereceğim, kahvede olacağım, evde olacağım kadınlara bilgi vereceğim ve ev toplantıları müthiş bir zorluk .

Ayten YAPICI :STK'lar ile iletişiminiz nasıl, STK'lara imkanlarınız dahilinde bir katkı sunuyor musunuz, çalışmalarınızda ortak alanlarınız var mı ?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : STK'lara Yerel Yönetimlerin ne kadar katkısı var öncelikle STK'ların kendi ayaklarının üstünde durması gerekir, çünkü STK kuruluşları niye vardır? Kendisini ve temsil ettikleri grubun zümresinin haklarını çıkarlarını gözeterek ve onların hak hukuklarını daha iyiye taşımak için vardır ama Türkiye'de maalesef STK'lar çoğunlukla ya bir siyasi partiye kendisini dayamıştır ya bir yerel yönetime kendisini dayamıştır çoğunlukla kendi ayakları üzerinde durmaya çalışmamıştır.

STK'lar yapması gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmemiştir. Bir defa 4,5 yıldır buradaki yerel yönetim anlayışı son derece şeffaftır. Bakın istediğiniz anda bize ulaşabildiniz kapımız açıktır, geldiniz görüştünüz arada şoförün şunun yada bunun olmasına da gerek yoktur ve STK'ların da biz böyle olmasını isteriz. O STK, ne Başkanı olarak bana bağlı olmalı ne merkezi hükümete bağlı olmalı ve o STK'larda her görüşten insan kendi sorunlarını rahatlıkla anlatmalı ve tartışmalı. Şimdi Çatalca STK'ları o anlamda çok kısır; ne var STK örgütü olan ADD var, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği var, Çatalca Rumeli Derneği, Türk Hava Kurumu, Kızılay var. Bunların bir kısmı zorunlu bunun

yanı sıra bizim göreve gelmemizle birlikte Kent Konseyi hemen oluşturulmuştur. Çatalca'da iki tane destek olarak Turizm Derneği kurulmuştur. Hatta bu, bizim tarafımızdan, dostlarımız tarafından da eleştirilir niye hep şu istenir evet orda bir STK olsun ama bu STK'yı ben kontrol edeyim. Bu bir defa çok yanlış bir süreç. Türkiye'de sendikalar var. Türk-İş var, DİSK var, Hak İş var ama sendikalar şu anda özgür mü bağımsız mı değil. Sendikaları şuanda kim kontrol ediyor, DİSK'i kontrol edemiyor bu sefer ne yapıyor onu yok etmeye çalışıyor, üyeye baskı yapıyor, işçiye baskı yapıyor, DİSK'e üye olma diyor. Global bir bakış açısı çiziyorum ki buradan bunu diğer STK'lara da indirgeyebilirsiniz.

Ayten YAPICI : Çatalca'da bulunan STK'ların ve özellikle Nesin Vakfı'nın çalışmalarını nasıl buluyorsunuz.?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA :Burada güzel olan şu Nesin Vakfı'na gitmişsiniz. Nesin Vakfı kendi ayakları üzerinde rahatlıkla durabiliyor. Ama Nesin Vakfı'nın özelliği farklı, neden farklı; Aziz Nesin hepimizin saygı duyduğu ve hiçbir zaman hükümetlerle yerel yönetimlerle çarpık ilişkisi olmamış yazdığı ile çizdiği ile söylediği ile dik duruş sergilemiş bir toplum önderidir. O nedenle oraya oradaki Nesin Vakfı'na bütün çevrede, Çatalca'da İstanbul'da ve Türkiye'de bir kesim çok farklı gözle bakarken siyasi anlayışı nedeniyle söylemleri nedeniyle, bizlerde ne yapıyoruz gıptayla bakıyoruz. Çünkü orası özgür bir yuvadır. Bir STK olarak tam söylenebilir mi bilmiyorum Vakıflar da belki bunun içerisine girebilir ama rahat ve özgürce kendi ayakları üzerinde duruyor kitabıyla, dergisiyle, yayınıyla... Vakıf, Nesin'e inanan insanların oradaki çocukların yardıma muhtaç olduğunun ve özgür yetişmesine inanan insanların yardımıyla varlığını sürdürüyor ama pek çok STK maalesef hükümetlerin ve yerel yönetimlerin denetiminde. Böyle olunca gelişimini sağlayamazsınız eğer ben burada 10 tane dernek kurduracaksam bu 10 tane derneğin başkanını ve yönetimini meclisi üyesi arkadaşım Ali, Veli veya Ahmet Bey sen git bu derneğin başına geç ele geçir anlayışı ile etkileyeceksem, bu STK'ların hiçbiri görevini yapamaz, biz bu anlayış içerisinde olmadık.

Özgür olsun, çok seslilikten korkmayalım hem demokrasiden bahsedeceğiz hem insan haklarından bahsedeceğiz hem de farklı ses çıktığı zaman diyeceğiz ki bu farklı sesi sindirelim. Biz bunların hiçbirisini yapmadık ama STK'ların üzerinde

yerel yönetimlerin ve merkezi hükümetin ciddi baskısı vardır, ciddi kuşatılmışlardır böyle olunca da bu STK'ların tarafsız ve bağımsız olarak, ben görev yaptığına hiçbir zaman inanmıyorum.

Ayten YAPICI: Siz muhalif partiden aday olan bir belediye başkanısınız karşılaştığınız sıkıntılar maddi ve manevi sorunlar nelerdir?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Türkiye'de şu anda yerel yönetimlerin baştan aşağı yeni bir yasal düzenlemeye kavuşturulması gerekir. Şu anda ben Belediye Başkanım ama bunu adı yerel yönetim falan değil neden çünkü Çatalca Belediyesi, İstanbul'un beşte biri alanına hükmeder 39 tane mahallesi olan bir yerde Belediye Başkanı olarak zaten bana ya da meclise hiçbir söz hakkı tanımamışsınız, neden kanun çıkarmışsınız? 5216 sayılı büyükşehir kanunu ve kanunları ile bütün yetkileri almışsınız. Ben şimdi belediye başkanım, halka hesap veriyorum ama siz şuanda İETT otobüsüyle buraya geldiniz, otobüse karışamam, nereye durak konulacak, bilet fiyatı kaç para olacak, bu hafta kaç tane otobüse çalışacak, minibüse indirgeyin, minibüse de karışamam şimdi şurada sokak lambaları yanıyor şu sokağa karışamam. Büyükşehir'e bağlıdır sokakta lamba yanmaz ama hesabını ben veririm ama o lambayı değiştirme yetkisi bende değildir. Bu iş BEDAŞ'a bağlıdır. Doğalgazla ilgili bir sorun olursa karışamam İGDAŞ diye bir kuruma bağlıdır ama doğalgaz yanmazsa vatandaşın sıkıntısı varsa, hesap sormaya bana gelir.

Cenazeniz olsa karışamam mezarlıklar Büyükşehir'e bağlıdır, yangın olsa karışamam İtfaiye Büyükşehir'e bağlıdır karışamam, su ile bir sıkıntınız varsa karışamam İSKİ'ye bağlıdır, alt yapı ve kanalizasyonla ilgili bir sıkıntınız varsa karışamam gene o da İSKİ'ye bağlıdır. Şimdi düşünebiliyor musunuz doğduğunuzdan itibaren ki doğum düşünsek hastanede doğum yapıyorsunuz ya da evde, eve hemşire geliyor Sağlık Bakanlığı'na bağlıdır müdahale olmaz. Ben burada bir Belediye Başkanım İlçeyi planlayamam; yani ilçem planlanırken burada yaşayan tarım yapacağız sera yapacağız burada 300 tane konut üreteceğiz hiçbirinde söz hakkına sahip değilimdir. Büyükşehir planı yapar der ki bana; sana biçtiğim rol bu. Ona göre yaşa ve bu planlar yapılırken 30 tane kurumdan görüş sorarlar İl Sağlık Müdürlüğüne, Jandarmaya, Polise, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, Nüfus Müdürlüğüne; ama ilgili belediyeye ama senin orada yaşayan insanlar nasıl yaşamak istiyor diye sormazlar.

Düşünebiliyor musunuz? Meclisten bir karar alırız yeni bir sokak açılmıştır yeni bir yol açmışızdır bu sokağın ismi zambak olsun beğenmiyorlarsa lale olsun gül olsun onların ismini bile veremiyoruz. Hangi yerel yönetimde yerinden yönetim var, yok. Dolayısıyla 5216 sayılı büyükşehir belediyeler yasası yeni hükümet, erk, bütün gücü ve yetkiyi kendisinde toplamıştır ve demiştir ki ben ne verdiysem onunla yetineceksin ve bunun adı demokrasi mi?

Ayten YAPICI : Beldelerin kapatılması sizleri nasıl etkiledi, ihtiyaçlara nasıl cevap veriyorsunuz ?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Şimdi ben bir tane Belediye Başkanım, bir sürü beldeler vardı 2008 yılında kapatıldı şimdi vatandaş nüfusu 2000 üzerinde olan 3000 üzerinde olan yada 5000 üzerinde olan 10 000 üzerinde olan bir yer, Belediye Başkanı'nı sabahleyin karşısında görmek istemez mi? İster, nasıl göreceksiniz? Hani bir koyun vardı dolly ondan Belediye Başkanını 50 tane kopyalayacaksın ancak yetişirsiniz. Ben 80 km uzaktaki mahallede nasıl olacağım, 30 km uzaklıkta nasıl olacağım, asker uğurlamada nasıl olacağım, düğünde nasıl olacağım, nikâhta nasıl olacağım, Ankara'da nasıl olacağım, ilçeyi nasıl temsil edeceğim.

Ayten YAPICI: İnsanlarımız Büyükşehir'e bağlanınca ya da ilçe, il olacaklar diye çok sevinirler ve büyük beklentilere girerler siz nasıl karşılıyorsunuz bu durumu?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Fransa'da 38 bin tane yerel yönetim var bunların çoğunun nüfusu 1000 ile 2000 arasında. Türkiye de, biz belde belediyelerini kapattık hepsini merkezi hükümete ve Büyükşehir'e bağladık şimdi televizyonda da defalarca anlattım, şimdi gelsin bana Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Konya'nın yüz ölçümü 38 000 km yani İstanbul'un 7,5 katı şimdi Konya Büyük Şehir Belediyesi Konya'nın Ilgın ilçesindeki ya da Kula İlçesindeki bir köye nasıl hizmet götürecektir, İstanbul gibi zengin metropolde kaynak yaratıp üretip daha benim köylerime suyu ben vermeme rağmen alt yapı gitmemiş yeterince asfalt çalışması gitmemiş stad gitmemiş spor alanları gitmemiş sosyal hizmetler gitmemiş Konya nasıl götürecektir, parayı nerden bulacak, bulabilir mi bulamaz yada niye kapatıyorsunuz yerel yönetimleri, köylerde muhtarlıkları niye kapatıyorsunuz adamın adını siz mahalleye

dönüştürmekle, mahallemi olacak, ama büyükşehir yasasını anlatırken şöyle zannediyor insanlar şimdi Ordu'yu Büyükşehir yaptılar örnek vereyim: Karadeniz'in küçük biri ili. 750.000 dediler, ilçeleriyle beraber şimdi oradan Ulubey ilçesinin x köyündeki vatandaş televizyondan duyunca şöyle zannediyor yarın sabah büyükşehirin dozerleri iş makineleri elemanları gelecek baştan aşağı köyün bir ucundan girecekler, parklar yapacaklar, spor tesisleri yapacaklar, yeni çeşmeler yapacaklar, içme suları gelecek ondan sonra yakıt artık dağdan ormandan ağaç kesmeyecek doğalgaz gelecek vs insanlar bunun böyle olacağını zannediyorlar işte biz burada 2008'den beri bunu yaşıyoruz. Kocaeli ve İstanbul'dur yani diğerlerinin hiç birinde bu örnek yoktur.

Ayten YAPICI : Yerel Yönetimlerle STK'ların bir paylaşımınız veya onlara maddi desteğiniz var mıdır?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Bu Yerel Yönetimlerden de bu STK'lara herhangi bir aktarım yapamazsınız yani Kent Konseyleri mesela kent konseylerine dahi yasalarda boşluk yoktur bir para aktarımı yapamazsınız Kent Konseyleri sadece kentin sorunlarını değerlendirir tartışır ve önemser mahiyetinde belediyeye bildiren STK'lardır. Biz oraya herhangi bir pay ayıramayız, çünkü yasada karşılığı yok STK'lara yardımcı olurken ne yapıyoruz başka alanlardan konularla yapıyoruz onun için hükümetin yani bırakın bizi muhalif olmayı bir baskı yapmaya zaten gerek yok, çünkü elinizde meclisinizde ve başkanınızda bir yetki yok bütün yetki nerde? Büyükşehirde toplanmış. Merkezi Hükümet Büyükhşehirden de almış o yetkileri alıyor Çevre Bakanlığına devrediyor.

Ayten YAPICI : Yerel Yönetimlerde söz sahibi biri olarak sizi en çok üzen olay nedir?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Maalesef insan şuna üzülüyor ilçemize bir yatırım yapılırken kapımızı çalıp; Başkan, bu ilçede biz şu yatırımı yapmayı düşünüyoruz, sen bir eğitimcisin, ister eğitimle ilgili ister sağlıkla ilgili ister sporla ilgili bir önerin var mı, bir düşüncen var mı dememişlerdir. Hep biz buradan devlet adına öneri götürüp biz bir şeyleri yapmaya çalışmışızdır onun için baskıya zaten gerek yoktur, ekstra bir baskıya ne gerek vardır. Bütün yetkiyi eliniz de toplarsanız. Bir de ne baskısı yapacaksınız ki, onun için hep

güneydoğu sorunu konuşuluyor. Kürt sorunu tartışılıyor ama baktığınız zaman Türkiye'nin batısında ne ortasında ne doğusunda bir demokrasi ve insan hakları ve hak ve özgürlükler söz konusu değildir. Belki bu ağır gibi gelebilir ama bunu yaşayan insanlardan bir tanesiyim. Hâlbuki biz demokrasi kültürünü şöyle algılıyoruz; o STK'lar, vakıflar biz burada sürekli toplantılar yapıyoruz biz davet ediyoruz zaman zaman ve herhangi bir ilçemizde proje üretilirken Sosyal Belediyecilik anlayışımız gereğince bilgilendiriyoruz. Bakın ben muhtarlarla 5 yılın içerisinde onlarca sayıda toplantı yapmışımdır. Köyünüzün sorunu nedir, mahallenizin sorunu nedir; birinci ağızdan bu sorunları çözmek için ne yapacaksınız... En küçük demokrasi birimi nedir muhtarlıklardır. Muhtarları toplayacaksınız, STK'ları toplayacaksınız, ilgili belediyeleri toplayacaksınız, ortak akılla oradaki insanlar nasıl mutlu olacak nasıl yaşamak istiyorlar; siz bana bir rol biçebilirsiniz ama bu sizin bana biçtiğiniz rol bana uygunsa o zaman bu insanlar mutlu olmaz. Çünkü yerel yönetimlerdeki bütün amaç insanın daha mutlu daha özgür bir ilçede, bir köyde, bir kasabada adını ne söylerseniz söyleyin orada onların mutlu yaşayabilmesi. Çatalca İstanbul'un en huzurlu bu anlamda en güvenilir özgürlük ve demokrasinin en çok olduğu ilçelerinden birisidir.

Ayten YAPICI : Çatalca ilçesini İstanbul'un en huzurlu, en güvenilir, özgürlük ve demokrasinin en çok olduğu ilçelerden birisi olduğunu söylediniz bu haline nasıl getirdiniz?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Burada hiç kimse ötekileştirilemez kimseye siyasi düşüncesi sorulamaz ve ayırt edilemez Kürt müsün, Türk müsün, Laz mısın, Çerkez misin, Arap mısın, Alevi misin, Sünni misin, inançlar etnik kimlikler bizim hiçbir zaman konumuz, sorunumuz değildir. Herkes insandır herkes insan olduğu için bizde eşittir, onun için kapı açıktır, telefon açıktır, mail ortamları açıktır, gönüller açıktır ama bu anlayış henüz daha Türkiye'de oturmamıştır hafta sonu buraya yüz binler gelir ormanına, denizine, pikniğine... Kimseye hangi kaseti çalıyor sun, hangi halkoyunlarını oynuyorsun, hangi dilde söylüyorsun içiyor musun, namaz mı kılıyorsun, yatıyor musun, uyuyor musun diye burada söylenmez.

Ayten YAPICI : Çalışmalarınızla ilgili toplumdaki algı nedir, nasıl değerlendiriliyorsunuz?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Bazen siz çok doğru bir iş yapıyorsunuz ama toplumdaki algı farklıysa yapacağınız bir şey yoktur toplumdaki algı şudur: Büyükşehir olacağız, zengin olacağız, Büyükşehir olacağız hizmet alacağız... Kaynağı nerden bulacaksınız, bulmanız mümkün değil öz kaynaklarınızı satmakla falan bu işler çözülmez, kaç yıl satacaksınız. Ben Yerel Yönetimlere daha ötesine gidiyorum bütün eğitimi bütün sağlığı buna benzer konuları direkt bırakılması taraftarıyım niye korkuyoruz bir Okul Müdürü atayacaksınız niye Bakanlık atar ne yaparsınız Öğretmenlerden anket yaparsınız, adayların arasından öğrencilerle anket yaparsınız, STK temsilcileri ile anket yaparsınız objektif sonuçları toplarsınız ve size oranın müdürünün kim olması gerektiği ortaya çıkar kim oranın Sağlık Ocağının Başhekimisi olması gerektiği ortaya çıkar yani insanlarımızı da ne yapacaksınız bu anlamda güvenmelisiniz yerel yönetim kendinizi ne yapmalısınız emanet etmelisiniz yerele yöneticilere.

Ayten YAPICI : Geleceğimiz olan çocuklarımızın eğitim sistemi sürekli değişiyor sizde bir eğitmen olarak nasıl karşılıyorsunuz?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : O kadar çok sistem değişiyor ki bu sistemler değişirken halkın hiçbir bilgisi olmadığı için müthiş bir bilgi kirliliği var. Mesela 4+4+4 gibi eğitim modeli ortaya çıktı; hiç tartışıldı mı tartışılmadı öyle bir ay 3 gün 5gün tartışmayla olmaz, çünkü eğitimde istediğimiz sonuçları almamız uzun vadeli bir çalışmaya gereklidir en az 20 yıldır 30 yıldır 40 yıldır ve siz hiç hesabımızda kitabımızda yok bir gün eğitim modelini getiriyorsunuz bir gün kaldırılıyorsunuz, kıyafeti getiriyorsunuz ben 25 yıllık eğitimcilik yapmış idarecilik yapmışım sor bana serbest kıyafet uygun mudur eğer siz bu gün serbest kıyafete geçtim dersiniz; bütün öğrenciler aileler sevinir bir ay sonra aynı denekler arasında bir anket yapın tamamen farklı sonuç bulursunuz çünkü bunu yaşadığında görecektir; mesela bu konuda ben çok televizyon programı yapmak istedim ama bizde çok sığ tartışıldı mensubu olduğum partide bu işi çok özümseyemedi hemen işi serbest kıyafetler türbana geldi hâlbuki...

Ayten YAPICI : Serbest kıyafetin nasıl bir sakıncası olabilir çocuklar daha özgür olmaz mı istediği kıyafeti sevdiği renkleri giyerek?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Halbuki neden serbest kıyafet olmaması ile ilgili ben 100 tane neden sayarım , aile geçimsizliklerinden hırsızlıklarından, salgın hastalıklardan, cinayetlerine kadar serbest kıyafet olunca neler yaşanabileceğini bakın; 100 tane sayarım çünkü yaşamışım okul kurslarından denemişimdir hafta sonlarında ama denediğim de şunu gördüm; çalmak, çırpamak, değiştirmek, alamamak; alamadığı için aile kavgaları geçimsizlikler, ayrılmalar onun için özünsenmediği içinde insanlar bilmiyorlar Yerel Yönetimlerde de o kadar çok bir bilgi kirliliği var ki mesela hiç kimse gelip size imkanın var mı Başkanım şöyle bir talebim var demez.

Herkes ister şimdi bana Belediye Başkanı diye sorduğunuzda bir cümle söyleyeceğim sınırlı neden böyle oldu; toplum çalışmıyor üretmiyor halk yardım paketine bakıyor 300 liralık 100 liralık çeke bakıyor, kömüre makarnaya bakıyor siz bir toplumda üretmezseniz kahvelerinizi tıka basa adamla dolu olursa ve siz beş yılda bir görevinizi yapın sandıkta oyunuzu bize verin bu yeterlidir diye bakarsanız, insanı bu hale getirirsiniz. Şimdi herkes ister; bakın burada o kadar çok şey isteniliyor ki sokakta yürüyorum bir gelinlik kızımızla yanında annesi var beni görüyor ve diyor ki sayın Başbakanım bizde sana gelecektik; haftaya düğünümüz var hayırlı olsun diyorum tebrik ediyorum mutluluklar diliyorum ama diyor ki kızımın gelinliği yok şimdi düşünebiliyor musun sizi görüyor aklına ilk gelen ne gelirse onu istiyor, bir başkası çıkıyor ya başkanım akbilim yok bir 50 TL, bir başka adım atıyorsunuz tüpüm yok, tüpüm bitti başkanım, bir başkası çıkıyor fatura çıkartıyor ,elektrik faturam, su faturam ,ilaç reçetem, böyle bir şey yok yani ; devlet devlet çok sık kullanılan bir tabirdir maalesef balık tutmayı öğretmedik yani yemeyi öğrettik bu son derece yanlış.

Ayten YAPICI : Eğitimci olarak; Eğitim sistemindeki gördüğünüz eksikler neler, yapılması gereken ve önemlilik arz eden konularla ilgili düşüncüleriniz varsa çözüm yollarınız nelerdir. ?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Türkiye’de ben 25 yıl eğitim alanında hizmet ettim ama öyle sadece ders anlatan bir öğretmen ya da idareci olarak değil o eğitim sırasında da öğrencilerimin evlerini tek tek dolaşan onların okuması için burs bulan bütün tercihlerini oturup günlerce tek tek yapan bir insan olarak bu görevi yaptım madem bu işi seviyordunuz niye Belediye

Başkanı oldunuz dersiniz onu da ben istemedim yetiştirdiğim öğrenciler eğitim alanında yeterince hizmet ettin toplumun bütününe hizmet et önerdiler.

Öğretmenlik mesleğim de 1,5 ayım vardı emekli olmama istifa ettim aday oldum, maalesef şunu gördüm 25 yılda eğitim alanında 5 yılda belediye başkanlığı yaptığımda 30 yıl içerisinde bu yapının içerisindeyim Türkiye kendisini çağın gereklerine götürececek 21 inci yüzyılda hazırlayacak modelini bulamamıştır. İsterseniz ilköğretim okulunu 5 yıldan 4 yıla indirin isterseniz liseleri 3 yıldan 4 yıla çıkarın... Biz uzaktan eğitimi koyduk, bilgisayarı koyduk, projeksiyonu koyduk bunda hiçbirisi bizim modelimiz olmamıştır ve bu bocalama içerisinde de halen bocalıyoruz ne yapacağımızı nasıl bir model oluşturacağımızı beceremiyoruz Amerika'dan mı alalım Avrupa'dan mı alalım Japonya'dan mı alalım ve eğitimden istenilen sonuçları elde edemedik ve elde edebilseydik Türkiye çok daha iyi noktalarda olurdu bunda hepimizin hatası var.

Ayten YAPICI :Eğitim konusunda ki hatalarımızı, nasıl düzeltebiliriz bu konuyla ilgili bir çözümünüz bir projeniz var mı?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA :Yanlış nereden düzeltmeye başlayabiliriz bir defa mesleki teknik eğitimi kesinlikle ağırlık vermeliyiz öne çıkartmalıyız. Avrupa'da dünyada da temizlik hizmetleri de bir meslektir, seyislik de bir meslektir, at yetiştiriciliği de bir meslektir, aşçılık da bir meslektir, takı tasarımı da bir meslektir, kuyumculuk da bir meslektir, fırıncılık da bir meslektir. Ama biz de meslek dendiği zaman tıp oluyor, mimar olur, mühendis olur, avukat olur sanki sadece bunlar meslekmiş gibi dayatılmıştır. Hiçbir yönlendirme yapılmamıştır, ilköğretimden itibaren yapılmamıştır, tamamen tesadüflere kalınmıştır. Hayatımızın bu gün dahi üniversite sınavına giren öğrenci neyi tercih edeceğini bilmez ne yapacağını bilmez çünkü buna göre bir donanım söz konusu olmamıştır okullar öğretmenler kurulu aileler yetkilendirilmemiştir, psikolojik danışmanlık olmamıştır. Göstermelik 3 bin ve 5 bin kişiye rehber öğretmen göstermelik olarak okullara verilmiştir. Bununla siz eğitiminizi 21. yüzyıla taşıyamazsınız ve taşınmamıştır. Size tablet bilgisayar verilecek de şu olacak, bu olacak bunlara bir eğitimci olarak benim inanmam mümkün değildir. Bunu siz yapmıyorsunuz kapitalist sistem zaten bunu size dayatıyor; bu cep telefonunu kullanacaksınız... Bu bir ihtiyaçsa bunu kullanacaksınız kitabın yerine bunu kullanacaksınız, projeksiyon

kullanacaksınız evet bunlar eğitime katkı sunar mı; asıl unsur insandır, siz önce öğretmeni yetiştireceksiniz bakın hep hala köy enstitülerinden bahsederiz. Eğer köy enstitüleri devam etseydi oradan yetişen öğretmenler devam etseydi Türkiye istenilen seviyeye ulaşırdı şimdi diyeceksiniz ki geriye mi gidelim.

Ayten YAPICI : Köy Enstitülerinden örnek verdiniz, şuan yapılması gereken nedir? 1940 senesine mi dönelim yoksa bir çıkış yolu var mıdır?.

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Hayır geriye gitmeyelim öğretmeni siz üniversitede lisans programında yetiştiremezsiniz bu ülkede Anadolu'nun, Trakya'nın on binlerce çocuğu ilkokuldan itibaren öğretmen olma hayaliyle yanıp tutuşuyor. Gerçekten bunu isteyenleri alıp üniversite dışında akademik eğitimin dışında özel eğitime tutacaksınız. Öğretmen matematik, fizik, kimyayı öğrenmeden önce iyi bir psikolog olmalı iyi bir örnek olmak iyi bir önder olmalı onun için öğretmeni donatacaksınız. Donanımlı bir öğretmen yetiştireceksiniz.

Ayten YAPICI : Öğretmenlerimizi yetiştirdik sorunlar çözülecek mi, ilerisinde nasıl bir yol çizilecek?

Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA : Türkiye'de en yüksek ücreti öğretmen alacak eğer siz öğretmeni günlük sorunlarla boğuşan yarın okula hangi kıyafetle gideceğini düşünen ayakkabısının yamalı olup olmadığını, takım elbisesinin olup olmadığını, kravatının olup olmadığını düşünürse bugün Çatalca'nın pazarından evine giderken evine 5 lira, 10 lira harçlık bırakamaz hale getirirseniz hiçbir şey yapamazsınız. Bana kimse hikâye anlatmasın ve benim şu anda bu ülkede en çok arzu ettiğim şeylerden bir tanesi CHP'nin iktidar olmasıdır. Bana Başbakan olur musunuz, Maliye Bakanı olur musunuz, ekonomiyi - parayı yöneten siz olunuz, güç irade olsun ister misiniz deyin benim bir tek hayalim vardır Milli Eğitim Bakanı olarak bu ülkeye hizmet etmek sadece. Sorunları biliyorum bu sorunları 3 ve 5 yıllık bir periyotlar içerisinde çok rahatlıkla çözebiliriz. Çözmek için bir gerekçe yok. Atın kitapları atın, atın... Yeniden yazan bir kalem alın, içindeki lüzumsuz bilgileri atın. İlkokulda başlarız Türkçe öğretmeye hiçbirini de öğretemeyiz bu gün soralım bakalım bir tarihten sınav yapalım bakalım ya da bir beyin fırtınası yapalım, bakalım hemen şimdi biz o konuya daha gelmedik biz o konuyu daha görmedik böyle bir şey yok. Çok kat edilmesi gereken mesafe var, eğitim

konusunda son derece karamsarım çünkü içinde bulunduğum meslek de geleceğe dair çok umutlu bir dönem söz konusu değil. Keşke böyle olmasa kitabından kıyafetine kadar okulların nasıl olması gerektiğine dair her şey değişmeli modeliniz var mı dersiniz vardır benimde 5x5x5 modelim var ben toplam kalite yönetiminde çalıştım ulusal kalite ödülüne de aday oldum. Öyle bir okulun öğretmeniyim aynı zamanda haftada 5 gün 5 saat ders toplam 25 saat sonra kampüslerde büyük spor salonlarında, yüzme havuzlarında, bale salonlarında, tenis kortlarının olduğu geniş kütüphane olan alanlarda öğleden sonra da çocuğun yeteneğine göre eğitim devam edecektir bütün köylerde. Köylerde eğitimi kapatıyorum taşınmalı eğitimi getiriyorum sabah sekizde giriyorlar, akşam sekizde çıkıyorlar; çanta yok, kitap yok, defter yok eve geldiğinde ders yok. Çocuk gün boyunca programlı. Dersini de çalışıyor, balesine de gidiyor ve bu kadar masrafa gerek yok büyük kampüsler olduğu gibi 1000 dönüm gibi alana yap sonra bana dediler ki git bunlarla uğraşma neyle uğraş kapıyla pencereyle çekmeceyle uğraş tamam dedim yeter yapacağımız fazla bir şey yok...

Ayten YAPICI : Öncelikle tekrar teşekkür ederim içtenlikle ve samimiyetle bir yerel yönetici ve eski bir eğitimci olarak bilgilerinizi aktardığınız için . Belediye Başkanı olarak ilçenin temizlik, aydınlatma, su ve elektrik gibi ortak ihtiyaçlarını ve hizmetlerini görmeye çalışıp aynı zamanda sosyal hukuk devletinin gerekliliğini yerine getirip, toplumda huzuru sağlıyorsunuz, birliği oluşturmak ve sorunları çözmekle de yükümlüsünüz size başarılar diliyorum. Yerel yönetimlerin, Merkezi yönetimin etkisi ve desteği ile sorumluluklarının başında en temel unsur toplumsal huzuru sağlamaktır. Güvenilir bir yönetici şeffaf olmalı halkı çekinmeden ulaşmalı.

Şekil 1.2: Çatalca Belediye Başkanı Cem KARA

Her ne kadar konum; korunmaya muhtaç çocuklara yerinde, yaşadığı bölgede ulaşım çare olmanın yolları ve bu amaç ışığında kurulan Nesin Vakfı olsa da, çocuklarımızın geleceği herkesin sorumluluğunda, ülke, devlet, merkezi yönetim, yerel yönetim, STK'lar ve yeri geldiğinde bir birey olarak neler yapabiliriz? Bürokrasinin kısılcacında sıkışan iyi niyetli insanların yetkileri, imkânları elinden alındıktan sonra beklentiler sonuçsuz kalıyor.

Bir yazar bir aydın olarak yıllarca devlet imkânlarıyla okuyup yetişen bir insan düşünün ki kendi imkânlarıyla beklentisiz bir şeyler yapmaya çalışıyor ister vefa borcu deyin ister kahraman, isterseniz vicdanlı birisi deyin önemli olan da elinde imkânı varken korunmaya muhtaç çocuklarımız için bir çalışma yapıyor olmasıdır. İmkânı ve yetkisi olmayan iyi niyetli insanların da çabası oluyor ama bir yerde çaba sonuçsuz kalabiliyor. Aziz NESİN imkânlarını çocukluğunu yaşayamayan bir insan olarak çocuklara adıyor, Nesin Vakfını kurarak. Aslında her şeyi devletten bekleyerek zaman kaybetmenin anlamı olmadığını kavratıyor ve herkesin elini taşın altına koymasının gerekliliğini vurgular.

2 AZİZ NESİN

‘‘Mehmet Nusret NESİN yada bilinen adıyla Aziz NESİN (D. 20 ARALIK 1915; Heybeliada, Adalar, İstanbul – Ö: 6 Temmuz 1995; Alaçatı, Çeşme, İzmir), mizah, kısa öykü, tiyatro ve şiir dallarında pek çok yapıtı bulunan Türk mizah yazarı. UNESCO’nun yayınladığı Index Translationum adlı dünya çeviri bibliyografyasına göre Aziz NESİN, Türkçe eser veren yazarlar arasında Orhan PAMUK, Yaşar KEMAL ve Nazım HİKMET’in ardından eserleri yabancı dillere en çok çevrilen dördüncü yazar konumundadır.’’
(https://tr.wikipedia.org/wiki/Aziz_Nesin)

Gülmece yazarı olarak tanınır ama aslında yaşamı, halkı, kendini, mizahi olarak anlatır; yaşanan fakirlik ve sıkıntılar ortaktır, halkından ayrı kalmaz Aziz NESİN. Nesin Vakfı’nı neden kurduğunu, amacının ne olduğunu ve onu bu amaca iten olayların nedenlerini hep merak etmişimdir; kendime yol haritası çizerken önce Aziz NESİN’i incelemek gerekir.

Çocukluğu ve Çocuklara Bakışı, Öğrenim Hayatı ve Eğitime Bakışı, Çalışma Hayatı Ve Vakfın Kurulması olarak bölümlere ayırdım, bölümlerde en çok faydalandığım eserler tabii ki öncelik kendi yazdığı öz yaşam öyküsü olarak derlediği ‘‘Yol, Yokuşun Başı, Yokuş Yukarı’’ adlı 3 bölümden oluşan ‘‘Böyle Gelmiş Böyle Gitmez’’ adlı eseridir. Bunun yanı sıra izlediğim ‘‘AkıntıyaKarşı Aziz NESİN’’ (<https://www.youtube.com/watch?v=ACxgKpnWIFI>) belgeseli en çok etkisinde kaldığım materyal olacaktır.

Aziz NESİN kimdir?

Babası Aziz Bey ve Annesi İkbâl Hanım ve oğulları Nusret yani Aziz NESİN; 20 Aralık 1915 Heybeliada’da dünyaya gelir. Daha sonra Kasımpaşa’ya yerleşen baba Aziz Bey çocuklarının eğitimleri için hazine aramaya karar verir ve esas hazine çocuklarını geleceğe hazırlaması amacıyla olmuştur. Darüşşafaka’ya kaydı yapılır ve orada fazla dayanamaz ve oradan kaçar. Askeri liseye kaydını yaptırır, 100 kişi sınavı kazanır ancak 30 kişi alacak olan bu

askeri liseye 30 kişi içerisinde Nusret (Aziz NESİN de) girmeye hak kazanır. Liseyi bitirip harbiye okuluna girer, teğmen olarak mezun olur. Orduda doğu ve batıda Erzurum, Erzincan ve Trakya’da görev yapar. Bu arada Aziz NESİN öykülere başlar zaten Aziz Nesin okuldan mezun olduğunda bir asker olarak değil de bir şair olarak öne çıkar ve mizah yazarı olarak hayata başlar. Marko Paşa, Merhum Paşa gibi belirlenmiş bazı mizah dergilerinde yazardır. Kendisi daima ezilenden yana tavır koyduğu ve hep ezen ve ezilen konulu mizah yazılarından dolayı sürekli mahkemelere gidip gelir ve tutuklamalar başlar. Ama Aziz Nesin yılmaz. Daha fazla kendini bu düşüncelere adayıp yazılar, mizahlar ve şiirler yazar. Hatta bazı dış ülkelerin liderleri bile bize hakaret ediyor diye Aziz Nesin’in yargılanması için başvurular yapmıştır. Kendi adına bazı makaleler, mizahlar, şiirler ve kitaplar çıkarmaya çalışıyor; yine soruşturma, tutuklama ve yayın yasakları gelir.

Aziz NESİN öykülerinden dolayı yurt dışında ödülleri alıyor fakat kendi ülkesinde hiç ödül alamamıştır. Çünkü öyküleri ve yazıları ezen ve ezilen halkların yaşamlarını öne çıkardığı için yargılanmasını isteyen iktidar, 61 İhtilali’nden sonra İtalya’da almış olduğu ödülü getirip devletine bağışlamıştır. Daha sonra başta Rusya gezileri gibi birçok seyahate çıkmıştır. Genellikle ülkede meydana gelen askeri darbeden sonra aydınlar grubu olarak bu darbenin halk üzerindeki etkilerini anlatmak için aydınlar grubu adı altında imza kampanyası başlatır. Fakat imza atmak için 12 Eylül’ün bırakmış olduğu korku ve panik bu aydınlar içerisinde çekingen imza atıp kaçan ve imzayı geri çekenler olacak diye kendisini bu konulara hazırlamaya çalışmıştır. Aziz NESİN aslında çok çekingen ve utangaç olarak hatta adres sormaktan çekinip utanan birisidir. Düşüncelerinden ve amaçlarından taviz vermeyen Aziz NESİN, Sivas’a Pir Sultan Abdal şenlikleri’ndeki etkinliğe katılmak için gitmeye karar verir. Her türlü olumsuz ve saldırı olacağı haberleri olsa da, bazı aydın ve yazarların oraya gitmenin tehlikeli ve korkunç olaylar meydana geleceğini yazmalarına rağmen Aziz NESİN kararlı arkadaşları ile beraber oraya gider ve Sivas olayları meydana gelir.

Aziz NESİN hayatı boyunca hep haklıdan yana mazlumdan yana ezilenden yana emekten yana tavırlarını gerek yazılarıyla gerekse mizahlarla ve şiirlerle ortaya koyarak mücadele etmiştir. Yazıları ve öykülerinden dolayı defalarca sorgular,

mahkemeler ve tutuklamalar yaşayarak, hayatını sürdürmüş, tek ve önemli amacı ise kimsesiz çocuklar için bir vakıf kurma hayalini gerçekleştirmektir. Halen onlarca yoksul, korunmaya muhtaç çocuklar, kurmuş olduğu Nesin Vakfı'nda yaşayarak hayatlarını sürdürmektedir. (Kaynakça: Akıntıya Karşı Belgeseli- Nesin Yayınevi-2013)

2.1 Çocukluğu ve Çocuklara Bakışı

Aziz NESİN fakir bir ailenin çocuğu olarak karşılaştığı sorunları, zorlukları ve acıları başka çocuklar yaşamasın istemiştir. Nesin Vakfı'nın temelinde yatan gaye de budur aslında. O çocukları çok iyi anlıyordu, her ne kadar çocukluğunu yaşayamasa da annesini verem nedeniyle kaybetmenin acısını yaşasa da; babası olmasına rağmen yokluk içinde olduklarından bir tanıdık vasıtasıyla babası olmayan çocukların okuduğu Darüşşafaka'da okumaya başlamasını hep bir suçluluk duygusu içinde sorgular. Çünkü küçük Aziz'in babası vardır ve çocuk yüreğiyle kendini hep yargılar.

Nesin büyüklerin çocukları anlamadığını yazılarında açıkça paylaşan bir yazardır. Hatta çocuklar için yazdığı "Ben de Çocuktum" kitabında çocuklara seslenişi de şöyledir: "İnsanlar büyüdüklerinde çocukluklarını unuturlar sanki hiç çocuk olmamış ve hiç hata yapmamışlardır, anne, baba, öğretmen olduğunda ya da büyüyünce bir şeyler olan büyükler çocuk olduklarını unuttur ve çocuklarına doğru ve gerektiği gibi davranmazlar; egolarına ve hırslarına yenilirler hâlbuki aynı hataları kendileri çocukluklarında yapmış olsalar da kabullenmezler. Çocuklarının mükemmel olmasını beklerler, keşke çocukların vicdanı ve fikri hür insanlar olmasını bekleselerdi".

Çocuklara eğitimde klişe derslerden ziyade hayatın tüm açıklığıyla anlatılmasından yana olan Nesin çocuklara çok tozpembe hayat sunulmasına karşıdır. Çocukların aldatılmasıdır bu, sürekli iyi yanları anlatmak olmazdı diye düşünür. Çocukların küçük yaşta gerçekleri bilmesi gerekir hayatın çok güzel olmadığı iyi insanların her zaman olmayacağını bilmesi lazım ki kendini korusun çocuk. İlerde çok büyük acılar çekip hayatı boyunca bunun izini taşımasın. Nesin, tüketen değil üreten bir yetiştirme tarzını savunur, ezberden ziyade yaratıcılık ağır basmalıdır eğitimde. Ona göre; çocuklar araştırmalı, eleştirmeli, sorgulamalı hemen kabullenip köşesine kapanıp itaatkar bir tutum

sergilememeli, öğretilen söylenilen her şeyin yüzde yüz doğru olmadığını bilmeli, bilmeli ki ilerisini görsün ve yolunu aydınlatsın.

Ayrıca yazar, çocuklar suç işlediğinde onların cezalandırılmasına karşıdır önemli olan o suçu ve yanlışı yaparken yol aldığı eğitim süreci ki; bunun sorumlusu çocuğu eğitendir öncelikle. Önemli olanın çocuğa yaptığı şeyin kötülüğünü, karşılaşılabileceği durumları ve diğer insanların uğrayacağı zararı, üzüntüyü anlatmak ve bilgiçlik taslamadan çocuğun algılamasını sağlamak olduğuna inanır.

Nesin'in yazılarında çocukluk temasını işlerken kendi yaşamından etkilendiklerini ve üzüntülerini de paylaşır. Sadece kendi yaşadığı acıları değil çevresindeki gözlemediği insanların acılarını da içselleştirir ve üzülür. Bunların bir daha yaşanmamasıdır tek gayesi, çocuklara daha iyi bir gelecek imkânı ve daha kaliteli bir eğitim hedefiyle kurduğu Nesin Vakfı ile çocuklar için yazdığı masallar ve yazılarındaki öğütler ve paylaşımlarla bunu yeterince yansıtmaktadır. Vakıf'ta her çocuğun kendine ait odası vardır, bunun yanı sıra 25000 kitabı olan bir kütüphane, tiyatro salonu, spor yapma ve oyun oynama yerleri, seramik atölyesinden tutunda müzik ve bilgisayar odaları da bulunmaktadır. Çocukluğu Nesin'in yatılı okullarda geçmiştir, tatillerde eve gitmek istemeyişini şöyle dile getirir:

“Ben evci olduğum halde hafta tatillerinin çoğunu bekar öğrenci arkadaşarımla birlikte okulda geçirirdim. Bunun birçok nedeni vardı. Hafta tatillerinde okulda kalıp ders çalışabiliyordum. Ama baş neden evimizin rahat olmayıştıydı, evi sevmiyordum. Bir odam olmayabilirdi ama bir yatağım bile yoktu ” (Nesin, 'Yokuşun Başı 2013', s.314)

Nesin, “Yol” ve “Yokuşun Başı” ailesinden doğup büyüdüğü çevreden bahsederken çevresinden olup bitenleri de algılar öncelikle fakirliği ve yokluğu öğrenir babası kurtuluş savaşındayken annesi dikiş dikerek çocuklarını yetiştirmeye çalışan bir annedir. Nesin annesine hayrandır ve Nesin'in ateşle ilk imtihanı çocukken yaşadıkları evin yanması annesinin tek başına çocuklarını ve daha sonra eşyalarını kurtarmaya çalışırken yardım etmek maksadıyla bazı kişilerin evlerini yağmalamasıdır ve bu olay onu tanımadığı insanlara karşı güvensizliğin yanı sıra temkinli olmasını da öğretmiştir. Bir diğer yaşadığı

trajedi ise evlerinin yandıktan sonra annesi ve kardeşiyle ile geceyi mezarlıkta geçirmesidir, bununla bitmez o günler. Kardeşi hasta olan Nesinin, çaresizlikle şifa bulur diye mezarlığa bırakılan kız kardeşinin asla iyileşememesi ve çok dindar bir ailesi olan babasının dini eğitimiyle yoğrulan Nesin, mezarlıklardan şifa bulma ve tanrıya yakarışların bir neticesini göremeyince ilerde bunu çok sorgulayacaktır ve babasıyla fikir ayrılığına düşecektir.

Geçim derdi ile boğuşan ailelerin oda oda paylaşılan evlerde birkaç aile birlikte yaşam mücadelesi vermeleri ve bu sayede kitaplarının kahramanlarını oluşturacak kahramanların tanıma ve değerlendirme fırsatını da sunmuştur ona. Annesini verem hastalığından kaybetmeden önceki hastanedeki son sözleri küçük Nusret yani Nesin'in okuması sonrası babasının çırpınışları onu okumak için hırslandırmıştır.

Nesin'in babası annelerini kaybeden çocuklara hem annelik hem de babalık yapar daha sonraki yıllarda. Her ne kadar oğlunun düşünceleri kendi düşüncelerine uygun olmasa da fikir çatışması yaşasalar oğlundan desteğini hiçbir zaman çekmez. Nesin yazılarından dolayı hapisler, sürgünler ve dışlanmışlıklar yaşar. Hapisten çıktığı zamanda iş bulmakta zorlanmaları, işsizlikleri, maddi ve manevi zor günlerinde tek sığınağıdır babası, hatta artık ilerleyen yaşının verdiği yorgunlukla gözüm arkada kalmasın diye ölemiyorum der oğluna; Nesin bilir babasını sever ve hayrandır kendisi için yaptıklarına da yapamadıklarına da şükran duyar.

“ Baba! Bana öyle geliyor ki, ben seni bütün oğulların babalarını sevdiklerinden daha çok seviyorum. Benimkisi başka türlü bir sevgi. Sen, bir kodaman, bir ileri gelen, bir büyük adam olmamakla beni ne büyük felaketlerden kurtardın. Onun için sana teşekkür ederim. Ya bir de zengin olsaydın! Senin adın söylenmeden benim adım olmazdı. Baba, sana teşekkür ederim ! “ (Nesin, 'Yokuşun Başı 2013', s.34)

Şekil 2.1: Aziz Nesin ve Babası Abdülaziz Bey

(Atlas Tarih/ 32 sayı 2015- S. 97)

Babası annesinin ölümünden sonra Heybeliada'ya götürür çocuklarını. Annesini kaybeden Nesin manevi yokluğun yanı sıra maddi yokluğu da çok derin yaşar çünkü zengin insanların yazlıkları olan bir yerdir Heybeliada. Farklı kesim insanları algılamak toplumdaki sınıfları, verdikleri mücadeleyi ve çatışmayı da hisseder, adaleti sorgular herkes şanslı doğmuyor bu dünyaya ama aynı kulvar da koşuyor diye düşünür. Ve Nesin, işte bunu hazmedemez ve yazılarında vurgular.

“ Böyle gelmiş böyle gider ” demekten çıkarı olan bütün sömürücüler, bütün çıkarıcılar, bütün aldatıcılar ve aldatılanlar şunu iyi bilsinler ki: Böyle gelmiş ama böyle gitmeyecek! Çocuklarımız, bütün bu çektiklerimizi çekmeyecekler. Biz yoğun bir bataklık çamuru içinde sürünerek kendimizi kurtarıp şimdi olduğumuz bu yere geldik. Aynı yoldan geçip kendilerine iyi bir yaşama düzeni kurmuş olanlardan kimisi şöyle der:

İnsanın kendisinde yetenek olduktan, çalıştıktan sonra başarmamak olanaksızdır. Yalandır bu sözler. Geçip kurtulduğumuz o yoğun bataklığa gömülüp boğulanlar ne oldu? Bizim kurtuluşumuz bir iyi tesadüftür. Bu acılar çekilmeyecek bir gün. İnsanlar eşit fırsatlarla yarışa girecekler. Bugün olduğu

gibi, ayakları bağlanmış olanla, antrenman yapmış olanları birlikte yarışa sokup,

-İşte özgürlük var, koşun bakalım , kim kimi geçecek!.. Denilmeyecek.

İnanıyorum ki, ancak toplumculukla çocuklarımız, bizim çektiklerimizi, bizim acılarımızı çekmez ‘ (Nesin,‘Yol.2012’ ,s.272/ 273)

Şekil 2.2: Nesin Vakfı Çocuklarıyla

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 101)

Nesin’in en bilinen ve sevilen bir şiirini de paylaşmadan olmaz diye düşünüyorum.

‘ ‘ Öyle bir ağlasam,

Öyle bir ağlasam ki çocuklar

Size hiç gözyaşı kalmasa

Öyle bir aç kalsam

Öyle bir aç kalsam ki çocuklar

Size hiç açlık kalmasa

Öyle bir ölsem

Öyle bir ölsem ki çocuklar

Size hiç ölüm kalmasa ‘’

Şekil 2.3: Nesin ,VakıfÇocuklarına

Kaynakça:(http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/157415/Aziz_Dede_den_cocuklarına_ilk_ders__Hic_kimsenin_elini_opmeyin.html)

Vakıftan bir resim 80’li yıllar Nesin’in Türkiye’nin her yerinden gelen çocuklarla çekildiği bu karede babaları 12 Eylül döneminde hapiste olan çocuklar da vardır.

Nesin insani olarak mütevazılığını koruyan ve önemseyen biridir. Asla üstünlük, güçlülük egosuna girip kendinden zayıf olan kişilere karşı ezici bir güç göstermemiştir, gerek okul yılları gerekse askeriyede çalıştığı dönemlerde ve yaşamı sürecindeki her dönemde de el etek öpmeye, boyun eğmeye karşıdır. Özellikle de çocuklara karşı haksızlığa asla katlanamaz, onların her zaman sorgulayan boyun eğmeyen, haksızlıklar karşısında mücadele ederken de asla çocukluklarından vazgeçmemeleri vakıftaki çocukların yaramazlıklarına kızmadığı gibi çocukluğunda oynamaya fırsatı olmadığı misket oyununu vakıf çocuklarıyla oynaması gibi...

Bu çocuklardan biri olan Ali HANÇER 1991 Mayıs'ında 11 yaşında vakfa geldiğinde tanıştığı Aziz NESİN ile ilgili unutamadığı, bir paylaşımında şöyle bahseder :

‘‘Ali HANÇER: Anadolu’da büyüklerin eli öpülür. Gittim, elini öpeceğim, ‘‘Hayatta kimsenin elini öpme’’ dedi. İlk söylediği şey buydu. Bu huyumu bırakmış değilim, hâlâ büyüklerin elini öperim, ama öperken sesi de kulaklarımda çınlar.’’

Kaynakça:(http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/157415/Aziz_Dede_de_n_cocuklarına_ilk_ders_Hic_kimsenin_elini_öpmeyin.html)

Vakıftaki çocuklar ona Aziz dede demelerinin nedeni onun samimiyeti içtenliği ve gerek yazılarında gerekse konuşmalarında yalın bir dil sergiler köylüsünden - şehirlisine, okumuşundan –cahiline, çocuklardan –yetişkinlere herkes onun yazdıklarını söylediklerini anlar; aydındır aydın olmasına ama halka yabancı olan entel statüye bürünüp konuştuklarının yarısını yabancı dil kelimelerle süslemez .

‘‘Akıntıya Karşı’’ belgeselinde izlediğimde en çok dikkatimi çeken okurları ile olan bağı, kimi evlenecektir para ister, kimisi aşıktır kendini ifade edemez ne yapması gerektiği ile ilgili fikir ister, kimisi de öğretmeni ödev vermiştir yardım ister ; kimine Aziz Abi kimine göre Aziz Baba kimisi de Aziz Dededir. Büyük bir çoğunlukla da, bende buna dahilim şirinler çizgi filmdeki Şirin Baba’dır.

Vakıfla ilgili Nesinin üzerinde durduğu hatta Vakfın Yönetmelik Maddesi;

‘‘Aziz NESİN’in öykü anlatır gibi samimi şekilde bizzat yazdığı, Nesin Vakfı’nın yönetmelik maddelerinden ilki şöyle (Korkudan Korkmak isimli kitabında):

Vakıf çocuklarımla üretmen olmalarını istiyorum. İnsanlarımızın tüketmen değil, üretmen olarak yetiştirilmeleri gerektiği salt bu küçük Nesin Vakfı’nın değil, bütün Türkiye’nin sorunudur. Ama ne yapayım ki benim gücüm ancak Nesin Vakfı’na yetiyor .’’ (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 101)

2.2 Öğrenim Hayatı ve Eğitime Bakışı

Nesin'in, babası aşırı dindar ve cumhuriyet karşıtı biri olmasından ötürü oğlunun dini eğitim almasını istemiştir devlet okullarına göndermek istememiştir. Yoğun bir dini eğitimin yanı sıra babasının arkadaşı ve aile dostları olan Galip Amcası onun eğitiminde büyük önem taşır. "Böyle gelmiş böyle gitmez" adlı eserde kendi yaşam hikâyelerinin paylaşırken Galip Amcasını dini bilgilerin yanı sıra her zaman modern ilerici düşünceleriyle saygı ve sevgiyle anar. Babasının aksine gerek cumhuriyet rejimini savunan biri olması ve sadece din odaklı değil diğer bilimlere de Nesin'e aktarmaya çalışmıştır Galip Amcası. Fransızca, felsefe, matematik ve geometri gibi dersleri de gören Nesin bu arada yaşlılarından biraz geç de olsa sonunda babası ikna edilip 9 yaşında, Kanuni Sultan Süleyman İptidai Mektebi'ne başlar. Okuldaki lakabı da "Kart"dır. Arkadaşlarının kendisine lakap takması ya da dalga geçmelerini önlemek için derslerde ve sınavlarda arkadaşlarına çok destek verir ve hatta kendisi ile mizah bile yapar ve arkadaşlarından önce davranıp zamanla kendine kıllı lakabını takar, kendisiyle de barışık biridir ve bir o kadar da hassastır ve bir o kadar da çevresine karşı duyarlıdır. Bir Aile dostlarının vasıtasıyla Darüşşafaka ilkokuluna kaydı yapılır, okulunu sever sevmesine ama yine de okuldan kaçır bir suçluluk duygusu ile. Nedeni babasız çocukların Darüşşafaka ilkokuluna alınmasıdır. Oysa Nesin'in babası hayattadır. Ailesine daha iyi bir hayat sunma gayretiyle define bulma hayalinden vazgeçemeyip her seferinde ortalıktan kaybolmaktadır. Bir gün yine dönecek dönmesine ama o zaman arkadaşlarının yüzüne nasıl bakacaktı korkusu hakimdir Nesin'de. Çocuk yüreğiyle bu ezikliği kaldıramadığı için okuldan kaçır ama bir o kadar da sever okulunu sadece yapılan bir haksızlık var ve o bu suça ortak olmak istemez. Kaçışları haylazlık veya yaramazlık yapmak gezip tozmak değil onun yerinde gerçekten babası hayatta olmayan bir çocuğun orada bulunması gerektiği düşüncesindedir.

"-Ben Darüşşafaka'ya babasız olarak girdim. Ama iki yıl sonra babam çıkıp geldi . Babama kavuşmanın sevinci, babasız arkadaşlarımla ekmeğini yemenin acısına karıştı. On bir yaşımın küçük omuzlarına çöken bu ağırlığa dayanamadım. Hiç kimseciklere bu güne değin bir şey söylemeden Darüşşafaka'dan kaçtım. Şimdi bunu itiraf edip biraz rahatlıyorum. Onun için,

benim Darüşşafaka'ya borcum sizinkilerden çoktur. Ben yarım Darüşşafakalıyım, bu da benim büyük eksikliğimdir

Bu itiraftan sonra, bir hıçkırık boğazımı tıkadı. Ben gittim, benim yerime, mikrofonun başına on bir yaşındaki 917 numaralı Darüşşafakalı Nusret geldi. Dudaklarım büzüldü, ağlamaya başladım. ‘ (Nesin.'Yol.2012'.s , 356/357)

Nesinin Okuldan kaçışları eve gelince babasına sürekli yalan söylemek zorunda kalışlarını içindeki çatışma ve bilinçlenmesidir akabinde de hem kendini hem çevresini sorgulamasıdır.

‘ ‘ Ayaklarım okula gitmiyordu zorla sürüyordum. Okula geldiğim o akşam, avazım çıktığı kadar ‘ ‘Babam var! ‘ ‘ diye bağırarak geliyordu içimden. Ama babamın olduğu anlaşılırsa, hemen beni okuldan çıkarırlar, bende artık okuyamazdım. Okuyamayacağımdan çok, okuldan çıkarılışıma annemin nasıl üzüleceğini düşünüyordum ‘ ‘ (Nesin 'Yol.2012'.s, 344)

Her ne kadar okuldan kaçan bir öğrenci olsa da aslında Eğitim yaşamının tümüdür çocukluğundan ölümüne kadar hem yazar okur hem de okutmaya çalışır eğitim gereklidir ve çevresindeki insanların eğitimiyle ilgili paylaşımlarına dikkat eder, kendisinin okumasında en önemli etken annesidir annesi verem hastalığının pençesinde ve son günlerine yaklaşırken babası ile konuşmalarına şahit olan Nesin o konuşmaları asla unutmaz :

‘ ‘ Kulağımda duyabildiğim son sözleri : ‘ ‘ Oğlum yatılı okulda ya artık gözlerim açık ölmem!‘ ‘ Annemin bu sözleri yaşamıma yön vermiştir; iyi ki onun ölüm döşegindeyken babama söylediği bu sözlerini gizlice kapı arkasında duymuştum. Yoksa okumaya, okula gitmeye kendimi böylesine zorlayamazdım ‘ ‘ (Nesin. 'Yokuşun Başı.2013'.s, 95)

Nesin, yatılı okulda okumaya başladığında bilinçlenmesi ve sorgulaması da başlamıştır. Bu okulda kendisini doyuran, giyindiren kimdi ve neden bunları sadece kendine değil kendisi gibi diğer çocuklara bakan koruyan kimdi ve kime borçlandığını her zaman sorgular:

‘ ‘ Bir uyanışın başlangıcındaydım. İlk kez, beni yatılı okulda okutanın, karnımı doyuranın, beni giyindirip kuşatanın hükümet değil, halk olduğunu düşündüm. Yalnız bizleri değil hükümeti de, yoksul köylüsünü Jandarma dayağı zoruyla angaryaya sokan hükümeti de besleyenin, yaşatanın yine bu halk olduğunu

düşündüm. Öyleyse ben kime borçluydum? Hükümet'e değil! Borcum halkımaydı. Yediğim her lokmayı, bunu bana sağlayan halkıma ödemek zorundaydım.

(Nesin. ''Yokuşun Başı.2013'.s, 448)

Ondandır ki Nesin yıllar sonra kuracağı Vakıftaki çocuklara asla elini öptürmez. Anadolu'nun her yerinden gelen çocuklara da her zaman uyarılarda bulunur hiç kimsenin elini öpmeyin, kendi elini öpmeye çalışan çocuklara kendilerini borçlu hissetmesinler diye şunu vurgular ben borcumu ödüyorum derdi. Nesin, halka olan borcunu gene halkın çocukları için mücadele ederek ödeyecektir Nesin Vakfı da bunun en büyük örneğidir.

Daha sonrasında ailesi Vefa Ortaokulu'na kaydını yaptırır orada devamsızlıktan kalınca, Davutpaşa Ortaokulu'na devam eder sonrasında ise Çengelköy Askeri Okulu Serüveni başlar; Nesin'in arkadaş çevresi ile ilgili paylaşımları, dostlukları Çengelköy Askeri Ortaokulu kişiliğinde de derin izler bırakır. Nesin '' Böyle Gelmiş Böyle Gitmez '' kitabında hayatında yer alan herkesin ve ailesinin rencide olmadan aktarmaya çalışır ama hatalardan ders alınması ve çekilen acıların bir daha yaşanmamasıdır gayesi. Kendisi de bazı öyküleri sorumluluk duygusuyla paylaşır daha sonraları Çengelköy Askeri Okulundaki bir arkadaşının intihara sürüklenmesi ve geride gözü yaşlı eş ve çocuk bırakmasını kabullenemez; intihar eden arkadaşı bir şehit çocuğudur babası kurtuluş savaşında şehit olmuş bir yetimdir, sonunun böyle olmasını asla kabullenemez. Çengelköy Askeri Okulu'nda ergenlik çağına giren yaşça büyük çocukların varlığının yanı sıra bu çocukların kendinden küçük çocukları himayesi altına almaya çalışmaları arkadaşlık seçimini etkilemiş bu tür arkadaşlıklardan uzak durup fazla sivrilmeden göze batmadan okul eğitimine devam eder. Daha sonrasında okul idaresi tarafından bu çocukların okuldan uzaklaştırılmasıyla Nesin artık daha özgür ve kendini daha çok ifade eden, çabalayan bir çocuk olarak okulda başarılı bir öğrenci hatta arkadaşlarının derslerine sınavlarına yardımcı olan arkadaşlarının da başarılı olmasını çabalayan ve herkes tarafından sevilen bir öğrenci ve arkadaş olur. Başarılı olmasını asla ezici bir güç, kaba kuvvetle kullanarak kullanmaz veya onları aşağılamak gayesi ile değil alay edilmemektir tüm gayesi; çünkü çalışkan öğrenciler okulda her zaman alay konusu olduğundan bundan çok çekinir:

“ Arkadaşlarıma yardım etmem, onları derse çalıştırmam, sınavlarda kopya vermem, kendimi savunma yollarından biriydi. (...) onlara kopya verişimin nedeni alay edilmemek, küçümsenmemek, onlara bilgimle üstünlük sağlamak, değerli ve güçlü olduğumu onlara kanıtlamaktı .” (Nesin. ‘Yokuş Yukarı.2012’.s , 348)

Şekil 2.4: Aziz NESİN okul dönemi

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 95)

Sol üst fotoğraf Harp Okulu zamanı, sağ üst fotoğraf ise 1928 Davutpaşa ‘da çekilmiş gençlik fotoğrafı. Nesin okul yıllarında ve çalışma hayatında sürekli bir mücadelenin içindeydi bir savaşın ortasındaydı bu savaştan biraz şansı yaver gidecek birazda gayreti ve bilgisi sayesinde kazanımda bulunacaktı ama herkesin kendisi kadar şanslı olmadığını biliyordu ve bunun içinde üzüntü duyuyordu ne yapılması gerekiyor ve bizler ne yapmalıyız diye sorguluyordu. Haksızlıklara karşıdır hak etmeyen insanların zaferlerini asla hazmedemez, çocukluğunda da, ileri yaşlarında da bunun mücadelesindeydi gerek yazılarında gerekse söyleşilerinde bunun çekinmeden savaşını vermiştir bedellerini de ödemiştir, gerek sürgünler gerekse kovulmalar işsizlikler, hapisler bunun bedeli olmamalıydı ama gene de yılmadı en belirgin düşüncesi neden bu çileler çekiliyor ve bizler çektik madem bizden sonrakilerin çekmemesi için neler gerekli ne yapılmalı... Sorgular, sorgular kendini mahkemelere çıktığı anlardan

daha fazla sorgular ve okuyucularına bunu dile getirirken şunlar dökülür kaleminden:

“ Bunu şunun için yazıyorum: Okulda da, işte de, bütün yaşamda, en parlak zekâlı, en atak, en cin gibi olanlar atılıyor, ayıklanıyor, geleceğin asıl umutlarına hiç hoşgörü gösterilmiyor bunun sonunda da seçilen sünepeler, en uyuşuklar, en çekingenler, korkaklar kalıyor geriye; böyleleri her alanda işbaşlarına geçiyor; eğitim adına, çocuklara, gençlere bugün de çok yazık ediliyor.(Nesin. 'Yol. 2012'.s, 414/415)

“ Yurdumda otuz milyon insanın belki de yirmi milyonundan çoğu, benimkine çok benzer olayları yaşamıştır, daha da yaşamaktadır. Dahası, çok daha ağır, kötü koşullar içinde yetişenler pek çoktur. Anlattığım olaylar beni topluma borçlu, sorumlu, yükümlü yapmıştır. Bu yüzden toplumcu olmuşumdur. Benim toplumculuğum, vazgeçilmez bir borç ödeme çabasıdır.

Beni, yaşamım toplumcu yapmıştır. Sınıf değiştirerek, kendi paçamı kurtarıp rahata kavuşmak elimde değil. Bir atasözümüz var : “ Her koyun kendi bacağından asılır .” Evet doğru, her koyun kendi bacağından asılır ama koyun olduğu için... İnsanlar koyun değil ki... Hiçbir insan yalnız kendi bacağından asılmaz; her asılanla biraz da biz asılırız, her açla açız, her tutukluyla tutukluyuz.

Mutluluk, başkaları mutsuzken, yalnızlıkla olmaz, toplulukla olur. Aç insanlar olduğunu bilirken, lokmalarım rahatlıkla boğazımdan geçmiyor; soğukta titreşenler varken, odamdaki sobamda ısınamıyorum. Bu, İsa'ca bir duygu ve duygusallık değil. Bu bilinçli, akılcı bir duygu ve davranıştır.

Yemeğimi rahat yemek istiyorum, rahat ısınmak, rahat uyumak istiyorum; bu benim hakkım değil mi? İşte ben bu hakkı istiyorum. Bu hakkı insanların, çoğunluğun elinden alan mutlu azınlığın sonuna dek, yaşadığım sürece hep karşıyım, karşısında olacağım. Ben sınıfımın yazarıyım, böyle olmak zorundayım, başka türlü olamam, elimden gelmez... Benim sınıfım, emekçilerdir,

Bozuk düzende çıkarı olanlarla bir de kandırılmışlar “ Böyle gelmiş böyle gidemez, böyle götürmeyeceğiz. Çocuklarımız benim yaşadığım çocukluğu yaşamassınlar.”

(Nesin. 'Yol.2012'.s ,500/501)

Nesin hızlı bir şekilde bilinçlenmeye başlar ve toplumculuğun bilinciyle adımlarını atarken; halka olan sevgisi hayranlığı her daim çoğalır bunun yanı sıra borçluluk hissi de çoğalmaktadır; hırsla çalışır okulda çünkü kendisine sunulan yatılı okul, yemek, giyim ve temel ihtiyaçlarının karşılanması halk sayesinde ki o halkın kendi çocukları okuma şansını yakalayamamış, o halk kendisi aç çocukları açken; Nesin gibi çocukları okutup doyuruyor ve varından değil yokluğundan veriyor ve verildikçe Nesin daha çok eziliyor ve hırsla çalışıyor derslerine hak etmeli yapılan bu özveriyi hak etmeli yediği her lokmayı ;

“ Millete karşı sorumlulukları belirtmesi; Aziz NESİN askeri okulda iken çalışmadığı zamanlarda , - Bugün çalışmadım. Milletimin ekmeğini haram ettim derdi. Onun çocukluk çağlarındaki bu temiz duygusunu, yurtseverliğinin en asil bir örneği olarak kabul etmek gerekir. “ (Nesin. 'Yokuş Yukarı.2012'.s , 69)

Nesin'in okuldaki başarısından sonra 1935'te Kuleli Askeri Lisesine kaydı alınır. Nesin artık toplum için bilinçlenmiş ve hedefi halk için mücadele etmektir; çok gayretli bir öğrencidir. Bu arada kendini yetiştiren öğretmenlerine de son derece saygılıdır öğretmenlerinin çoğu Kurtuluş Savaşı Gazisi özverili insanlardı;

“ Asker okulunda öyle iyi öğretmenlerden öğrenim gördüm ki, sanki bütün yeryüzündeki öğretmenler içinde onlardan daha iyisi, daha bilgisi, daha olgunu olmamış gibi gelirdi bana. Benim öğretmenlerim yalnız gelmiş geçmiş değil bundan sonra gelip geçecek öğretmenlerin de en iyileriydi, bana öyle geliyordu. Onlara tanışarak, saygıyla, içtenlikle bağlıydım. Şu anda da yine aynı duygular içindeyim. Ne güzelim insanlardı onlar, ne geniş görüşlü, ne iyi yürekli nasıl sonsuz bağışlayıcıydılar. Her şeyden önce sınırsızca sına ülkücüydüler. Çünkü inanmışlardı. Neye mi? Önce Cumhuriyette, bu devrimlere sahip çıkacağımıza inanmışlardı. Bu yüzden bizimle ağızlarıyla değil yürekleriyle konuşturlardı. Söz dudaklarından değil yüreklerinden çıkar ve düştüğü yeri yakardı. Onlar gibi olmak isterdim. Onlar gibi hiç olmazsa tasarladığım onlar gibi olmaya da çalıştım.

Bu güzelim, bu benzersiz insanlar, çok daha iyi, hiç lekesiz başka bir apaydınlık dünyadan, salt bizleri eğitmek için, inandıkları yeni bir dünyayı yaratmamıza yardım için gelmişlerdi. Evet ama, bu arı yürekli öğretmenlerim, o kutsal insanlar, benim yaşam boyu ezilmemin, mutsuzluğumun, acı çekmemin, hem de direnme gücümün, inancımın tohumlarını ekiyorlardı, hem yüreğime, hem beynime...

Onların ülkücülüğüyle yaşamın acı gerçeği çatışınca, yavaş yavaş bilinçleniyor, öğretmenlerimizle birlikte kandırılmış olduğumuzu anlıyor ve bitmeyen kavgamız başlıyordu.” (Nesin.’ Yokuşun Başı.2013’.s , 294-295)

Öğretmenleri lise döneminde daha çok ön plandadır ve onların gayreti emeği özverisini çok derin yaşar Nesin el etek öpmeye karşı olan ve nefret eden Nesin, öğretmenlerine o kadar hayran ve hasrettir ki ileri yaşındayken de onları unutamaz ve bu üstün insanları anılarında paylaşırken bu cümleleri sarf eder;

“ Ey beni ben yapan öğretmenlerim

Anılarınızın önünde ağlayarak eğilir

Hiç el öpmemiş dudaklarımla

Ellerinizden öperim öperim öperim “ (Nesin. ’Yokuş Yukarı.2012’.s ,7)

Nesin öğrenme çabalarına devam ederken Yol Yükümlülüğü Yasasını öğrendiğinde işte o zaman artık Aziz NESİN tanıdığımız, haksızlıklara susmayan Nesin’dir. O Entel görünümlü viskisini yudumlayıp halka tepeden bakmaya küçük görmeye çalışan, konuşmalarında yarısı yabancı dilden kattığı kelimelerle ne dediği anlaşılmayan aydın kisvesini taşıyanlar gibi olamayacağının ipuçlarını lise döneminde vermeye başlar;

“ Cumhuriyetin yönetiminin yoksul köylümüze yüklediği bu yol yükümlülüğü haksızlığının ne olduğunu, ben çok yıllar sonra araştırıp öğrenebilecektim. Cumhuriyetin ilk dönemi tarihimizi, bu dönemin toplumsal yapısını, sosyolojisini inceleyecek olanların, 19 Ocak 1925 tarihli “ Yol Mükellefiyeti Kanunu “ nu kesinlikle bilmeleri gerektiği kanısındayım. Cumhuriyetin kuruluşundan iki yıl sonra yapılan ve “ Köylü Efendimizdir! “ denilen bir dönemde yürürlükte olan bu yol yükümlülüğü yasası, halka yasa yoluyla yapılan haksızlıktır. Haksızlığın en ağırı da, yasalar çiğnenerek yapılanı değil, yasalara

göre, yasalara uyularak yapılandır; hem haksızlık, hem de yasal olanıdır. Bu yasal yükümlülüğün angarya olduğunu, angaryanın da insanlık dışı ve yasak olduğunu, bu yasanın yapılışından yirmi yıl sonra, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Türk hükümetinin de imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Bildirisiyle öğrenecektik.

Söz konusu yasanın birinci maddesi şöyledir : ‘ ‘ Türkiye ‘ de yaşayan bütün erkek nüfus 18 yaşından 60 yaşına dek yol yükümlülüğü altındadır .’ ’

Yasanın ikinci maddesi şöyle buyurur : ‘ ‘ Yol yükümlülüğü, yılda 6 günden az, 12 günden çok olmamak üzere İl Genel Meclisince her yıl belirlenecek süre içinde ortalama gücü olan bir işçinin göreceği iştir .’ ’

Yasanın 4. Maddesine göre, köylü köyünden sekiz saatlik uzaklıktaki yollarda çalıştırılıyor, ama Genel Meclis karar verirse 8 saatten uzak yollarda da çalışmaya gönderiliyordu.

Yol yükümlülüğü para olarak da ödenebilir. Bu yasanın 15. Maddesi çok korkunçtur; yol parasını ödemeyen yoksul köylünün neden jandarma zoruyla yollarda çalıştırıldığını açıklamaktadır. 15. Maddeye göre bir köyün muhtarı, toplaması gereken yol parasının yarısının yarısını toplayabilmişse, topladığı paranın yüzde ikisi kendisine ikramiye olarak verilir. Toplayacağı yol parasının yüzde yetmiş beşini toplamak başarısını gösterebilmişse muhtar topladığı paranın yüzde üçünü, daha da çok toplaya bilmişse yüzde beşini ikramiye olarak alır. Bu koyunu, koyunun kurdu yapmaktır. Bu durumda elbette köy muhtarı kendi çıkarını gözetmek, durup dururken para kazanmak için, yüzde ikileri, yüzde üçleri, yüzde beşleri hem de yasa yoluyla cebine indirmek için, yol paralarını vermeye köylüyü zorlayacak, kendi köylüsünü, yine kendi köylüsü olan candarmayla, yol angaryasına göndermekle korkutacaktır.

Bu yasanın 17. Maddesi, yol parasını veremeyenlerin, ‘ ‘ zorla ve gerekirse candarma gözetimi altında çalıştırılacağı ‘ ’nı buyurmaktadır.

Yol Yükümlülüğü Yasasını bilmiyordum . Ama yılda 6 lira olan yol vergisini ödeyemediği için yoksul köylüme candarma zoru altına köyünden iki üç gün uzaklıktaki yerlerde yol yaptırıldığını gazetelerden okuyup öğrenmiştim. Bu haksızlık, bende bir saplantı düşüncedydi.

Ben okulda rahatta ve güvendedim yeni giysilerim, ayakkabım, kitaplarım, her şeyim vardı. Karnım doyuyordu. Kışın sıcağıydım. Ama bütün bunlar bana ve arkadaşlarıma, 6 lira yol vergisini ödeyemedikleri için dövülerek, zorlanarak yol yapımında çalıştırılan yoksul insanların alın teriyle, emeğiyle sağlanıyordu. Onların yiyemediklerini bana yediriyorlardı. O zamana dek hep kutsadığım, saygı duyduğum hükümetin yaptığı bu haksızlığı sezmekten çok tedirgindim. Tatil sona erdiğinde, hem işte bu tedirgin düşüncelerin sonucu olarak, halkıma olan borcumu ödemek kararıyla Kuleli Askeri Lisesine gelmiş, dokuzuncu sınıfta öğrenime başlamıştım. Her gün bu borcun, nasıl ödenmez bir borç olduğunu anlıyordum. Lise öğrencisiydim ve artık çok başka bir insandım. ‘’ (Nesin.’Yokuşun Başı.2013’.s, 448/449/450)

Nesin artık edindiği bilgiler sayesinde ne susabilirdi ne de kendini durdurabilirdi tarafını çoktan seçmiştir, tarafı Halktı ve o her zaman halktan yana olacaktı, hayatı boyunca uğradığı kötülöklere asla sessiz kalmayan Nesin halktan gelen her şeye bir baba hoşgörüsü bir anne şefkati ile bakmış ne halkına küsmüş ne de kırılmıştır, yeri geldiğinde de halkına; bir dede bir baba edasıyla telkinlerde bulunmuştur.

‘’ Benim halk sevgimse, toplumsal borcumun bilincine varmamdan kaynaklanır. Yıllar geçtikçe bu halk sevgisi bende biçim değıştirdi. Halkımızın yüzde altmış aptal ve enayi diyecek bir yere geldim. Bu oranın yüzde altmıştan çok olduğunu da gördüm ve anladım ‘’ (Nesin.’Yokuş Yukarı.2012’.s,28)

Müjdat Gezen, Akıntıya Karşı Belgeseli’nde Nesin ile ilgili bir anısını anlatır; 12 Eylül Anayasasının % 92 oyla kabul edilmesinden sonraki günlerde bir söyleşide halktan biri Türkler çok zekidir esprilidir bizler Nasrettin Hoca’nın torunlarıyız der; Aziz NESİN’ de o meşhur sözünü söyler milletin %60 aptaldır der ve büyük bir alkış kopar sonrasında Müjdat GEZEN Nesin ‘e telkinde bulunur o da ne yapayım ben bu insanları çok seviyorum ama kıyamıyorum aslında % 92 si demek isterdim der.

Nesin halkına aşık bir sevdalıdır bu sevdadan asla vazgeçmemiştir her ne kadar tehditler ve tehlikeler atlatsa da sevdası olan halkı bırakıp gitmedi. Nesin, halkına kara sevda dedikleri bir sevdıyla tutkundu kaçmadı, sevdasının yanında oldu yeri geldiğinde de uyardı doğruları söylemek adına, ama çoğu çevrelerce

yanlış anlaşılmalı olsa da zaman geçtik çoğumuz söyleriz Aziz NESİN haklıymış artık bu cümle bir deyim halini bile aldı dilimizde her an söyler durumdayız.

Nesin'in yaşamı sürekli bir borçluluk duygusuyla geçmiştir, borçlu olduğu kesim kendisini de içinde barındıran toplumdur. Yaşamı boyunca sürekli sorduğu ve cevap beklediği; Toplum beni kimden, neden korumuştur? Çocukluğundan beri kendine şunu sorar, kendini yedirip içiren, büyüten, okutan, yetiştirmeye çalışan kim, kimler? İlkokula giderken cevabını Ailesi olarak veriyordu Annesi ve Babasıydı.

Ortaokula başlayınca düşünceleri değişmeye başlar Nesin 'in kendisini yedirip içiren, büyüten, okutan, yetiştirmeye ve korumaya çalışan kim, kimler? cevabı devlet olarak düşünüyordu.

“Ortaokula geçip parasız yatılı askeri okula başlayınca ve ondan önce, yine parasız yatılı okul Darüşşafaka'da okurken, artık beni besleyen, giydiren, bütün gereksinimlerimi karşılayan, eğiten, kısacası ne ölçüde insan olduysam beni ölçüde insan yapan artık anam babam değildi. Ya kimdi? O zaman bize öğretildiğine göre devletti .” (Nesin.'Yokuş Yukarı.2012'.s,25)

Zaman geçince Nesin'in kafasındaki sorular değişiyordu Devlet kimdi, neydi, ne işe yarardı soracağı kimsede yoktu sorsa da cevap bulamıyordu, kendine sorular soruyor ve gene kendi cevap veriyordu.

“ Lise öğrencisi olduktan sonra bu düşüncem değişti. Devlet kimdir, nedir, ne işe yarar diye kendime sormaya ve düşünmeye başladım. Bunları sormanın doğru bir şey olmadığını, bir şey bu soruların yasak sorular olduğunu kimse bana söylemeden kendi kendime seziyor ve bu düşüncelerimi kimseye açmıyordum. Anladım ki devlet hem herkeştir hem hiç kimsedir; hem her şey devlettir .” (Nesin.'Yokuş Yukarı.2012'.s ,25)

En sonun da Nesin kendisini yedirip içiren, büyüten, okutan, yetiştirmeye ve korumaya çalışan kim, kimler? Sorularının cevabını bulur.

“ Lise son sınıfına doğru, bizi yedirip içirenin, giydirip besleyenin, okutup eğitenin devlet değil, halk olduğunu anlamıştı. Bu halk salt bizi beslemekle yetiştirip adam etmekle kalmıyor, devleti de o besliyordu. Belki de padişahlık döneminde kalıt bir duyguyla Allah'ın yeryüzündeki uzantısı ve simgesi sandığım devlet adamlarının aylıklarını da halk veriyordu. Yani devlet, halkın

parasıyla güzel yemekler yiyor, iyi besleniyordu ve çocuklarını en iyi ve en pahalı okullara gönderiyordu. Öyleyse esas olan devlet değil halktı.

Devlet üzerine düşüncelerimin değişime uğradığı uzun süren bu dönem, benim için, halkı alabildiğine sevdiğim ve halka olan borcumun bilincine vardığım bir dönem olmuştur. Bizi, hele yoksul çocukları besleyen, koruyan, eğitip öğreten ve insan yapan devlet değil halktı. Kutsal olan da devlet değil, halktı. Beni tanımıyor, bilmiyordu, ama tanımadığı bir yolcu adına eşkıya ya haraç vererek o yolcunun canını kurtaran iyiliksever gibi bana yardım ediyordu. Hem de nasıl yardım! Varından vermiyor, kendisinde olandan vermiyor, yokundan veriyor. Bana verdiği ayakkabıyı, çamaşırını, giysiyi kendisi, eşi ve öz çocukları giyemiyordu. Beni Eğitip okutuyor, ama ne kendisi okuyabilmiş ne de çocuklarını okutabilmektedir. Ben işte böyle bir halka elbet borçluydum ve böylesine borçlu olduğum halka ne versem ve ne denli versem borcumu ödemiş olamazdım. ” (Nesin.’Yokuş Yukarı.2012’.s ,27/28)

Hırslı bir öğrencilik yaşayan Nesin başarılı bir öğrencilik dönemi yaşar 1937 ‘ de Ankara’daki Harp Okulunu Bitirip Asteğmen olur ve 1939 ‘da Askeri Fen Okulu ‘nu bitirir.

Şekil 2.5: Aziz NESİN Askeri Okulda soldan üçüncü

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 94)

Üstteki fotoğrafta sağdan ikinci Aziz NESİN'dir 30 Ağustos 1937 'de Harp Okulu'nu bitirince yapılan geçit töreninde; ilk kez subay kıyafetleriyle.

Aziz NESİN çok fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geliyor babasının aşırı dindar olmasından ötürü ilk önce ağırlıklı olarak din eğitimi görür daha sonrasında yatılı okullar ve askeri okullardan aldığı eğitim onu farklı etkilemiştir, kazanımı ise dini eğitim ona sabrı; askeri eğitim de disiplini öğretmiştir.

2.3 Çalışma Hayatı

1937 de Asteğmen olan Nesin 1944 Muvazzaf Subay olduğu zamanlarda yazılar yazıyor 7 Gün ve Millet dergilerinde yazıları çıkmaya başlar bazı yazılarının etkisiyle orduda görevdeyken defalarca göz hapsi yaşar bazı zamanlarda ise oda hapsi cezası alır, Üsteğmen olarak görev yaptığında ise görevini kötüye kullandığı iddiasıyla askerlikle ilişkisi kesilir. Askerlikten ayrılmasıyla ilgili bir sürü olumlu veya olumsuz rivayetler anlatılsa da okuduklarımızdan bunun çok farklı gerekçeleri olduğunu öğreniyoruz; Aziz NESİN 'in oğlu Ali NESİN Atlas Tarih dergisinde paylaşımı üzere;

‘ ‘ Babamın fotoğraflarına baktığınız zaman hep merkezde olduğunu görürsünüz. 50 kişilik grup varsa, babam hep öndedir. Lider ruhlu. Keçi besleyip sütünü erlerine vermiş. Keçi beslemiş diye cezaevine atmışlar. Erin bir sorunu varmış, karısıyla mektuplaşmalarını okumuş babama. Karısı ‘ ‘ Perişan durumdayım ne olur gel ‘ ‘ diye mektup yazmış. Babam da üzülüp izin vermiş. Hatta askere ‘ ‘ Kaç gün İstiyorsun diye sormuş. O , ‘ ‘ 5 gün yeter bana ‘ ‘ demiş. Babam da, üstelik savaş zamanında izinlerin kaldırıldığı bir dönemde ‘ ‘ Al sana 10 gün ama gel buraya ‘ ‘ demiş. Meğer her şey bir numaraymış, mektubu da eşi filan yazmamış... İzin verdiği asker gidip adam öldürmüş, kan davası varmış. Bu iki olay yüzünden ordudan atılmış. ‘ ‘ (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 98)

şekil 2.6: Nesin ailesi ile

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 96)

Nesin'in hayatı sürgünler, hapisler ile doludur 1995'te 80 yaşında hayata gözlerine kaparken sadece kendi çocukları için değil yoksul çocukları düşünerek güzel bir eser bırakır yazılarından, öykülerinden bile daha değerli gördüğü Nesin Vakfı. Bu vakıf la halka olan borcunun kendince bir kısmını ödeme şeklidir. Aziz NESİN'in oğlu Ali NESİN babasının çocuklarından beklentilerini şöyle dile getirir.

“İyi insan olmak, çalışmak, düşünmek, eleştirmek ve yapıcı olmak, kendinden kuşku duymak. Bunları bilinçli mi yaptı bilmiyorum ama varoluşuyla öğrendik zaten. Ben çalışmayı babamdan öğrendim. Gece gündüz çalışan bir adam görüyordum çünkü. “ (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 97)

Şekil 2.7: Ali NESİN

(Aziz NESİN ‘in oğlu) (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 95)

Üstteki fotoğrafta Aziz NESİN ‘in oğlu Matematik Köyü’nün kurucusu ve matematik profesörü olan Ali NESİN babasını çalışkan, zeki ve yetenekli olarak tanımlar. Böyle yaparsam başıma şunlar, bunlar gelir diye düşünen biri olmadığını, tek düşüncesinin Halk olduğunu aslında Halkçı kelimesinin babasıyla özdeşleştiği konusunda o da herkes gibi hem fikirdir.

Ali NESİN, babasının çalışma stilini hayata bakışını anlatırken;

‘’ Hükümet çok baskı yapıyor, çok üstüme geliyor, biraz muhalif olmayayım, ben bunların suyuna gideyim de bana iş bulsunlar, ailemi geçindireyim ‘’ diye düşünmezdi ki zaten. Asıl alkışlanması gereken korkak birinin cesaret göstermesi ya da cimri birinin bonkör olmasıdır. Aziz NESİN zaten bu karakterde biriydi ve öyle davrandı. Ayrıca çok cesurdu babam. ‘’Bazen ben de herkes gibi korkuyorum ‘’ derdi. Ama bu doğru değil. Aslında hiç korkmazdı çünkü başına gelebilecekleri düşünmezdi. Düşünse herkes korkar. Linç edileceksiniz düşünsenize korkmaz mısınız? (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 95)

Sivas olayı yaşandığında oğlu Ali NESİN yurt dışında bulunuyordu geldiğinde oğluna bu konuyla ilgili hiçbir serzenişte nede bir ölüm tehlikesi atlattığına dair en ufuk bir şey anlatmamıştır sadece bu olaydan ötürü bir ay boyunca oğlu Ali NESİN babasının kurum kustuğuna şahit olur. 2 Temmuz 1993 tarihinde

Sivas'ta Pir Sultan Abdal Derneği tarafından organize edilen şenliğe katılan Nesin, burada alevi olmamasına rağmen, alevi kesimin ezilmesi, hor görülmesi, dışlanması, öldürülmesi, hakaretlere uğraması gibi durumlarda ezilenin yanında olmuştur haklarını savunurken onlara destek vermiştir hatta bazı entel kesimin Nesin'in alevi değilsin ki orada neden alevi kesime destek verdiğini sorgular ve Nesin de her zaman ki gibi üstün ve mizahi zekasıyla "İnsan değilsin ki sana nasıl anlatayım " der; Pir Sultan Abdal Şenliklerinin yapıldığı sırada, Madımak Otelinin yakılmasıyla Nesin ölüm tehlikesi geçirmiş olup orada yazar, ozan ve düşünür olmak üzere 37 kişinin katledilmesinin üzüntüsünü üzerinden atamaz ondandır belki Nesin 37 can gitmişken oradaki yangından yaşadığı zorlukları anlatmayı kendi acılarının üzerinde durmaması oğluna bile hiçbir şey aktarmaması acısını içinde içselleştirmiştir. Kendilerini yakmaya çalışan halk değil miydi Nesin'in yatılı okullarda okumasını karnını doyurmasını, onu koruyup kollayan dünyada en çok okunan 5 yazar olmasını sağlayan ne oldu da bu halk bu duruma geldi, kendisini eleştiren sözde aydın kesimi enteller fırsatçı ve yalaka tavırlarla Nesin'i acımasızca eleştirirler, akıntıya karşı belgeselinde Zeynep ORAL'ın da vurguladığı gibi... Ama ile başlayan sözüm ona aydınlarının eleştirileridir aslında Nesin'i kahreden Sivas katliamının 2. Senesinde 5 Temmuz gecesi 1995 hayata gözlerini yumarken kırgındır Nesin...

Nesin Sivas olaylarından sonra da yazmaktan vazgeçmez yazar sorumlu hisseder kendini; halkına karşı kendince daha borcunu ödeyememiş görür bu kadar badireler atlatan Nesin nasıl olurda yazabilme gücünü bulur... Ali NESİN babasının konsantrasyonunu dile getirirken;

" Acayip bir konsantrasyonu vardı. Masa başına geçip yazıyla ilgilendiğinde, her şeyi bütün dertleri unutturdu. Ailesi parçalanmış olabilir, ev sahibi kapıya dayanmış olabilir, yarın mahkemesi vardır... İdama bile gidecek olsa masa başındayken kendini unuttur, kendinden geçerdi. Bizim evde, iki kardeş Ahmet'le ben, kedi köpek gibi sürekli kavga ederdik. Annem ablam, abim, teyzem vardı, ev kalabalıktı. Polis peşindeydi, hapis yattı, sürgüne gönderildi. Gazeteler kapanıyordu. İşsiz kaldı, paramız pulumuz yoktu fakirdik küçükken. Ve o bu durumda mizah yazıları kaleme alıyordu. Yani bu kızgınlıkla Devrimci yazılar yazsa anlayacağım. Mizah yazmak ancak bu kadar büyük bir konsantrasyonla gerçekleşebilirdi işte!" (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 95)

“ 1940’ lı yılları: “ Askerlikten uzaklaştırılmasının ardından bir süre bakkallık, muhasiplik gibi işler yaptıktan sonra 1945 yılında Sedat Simavi’nin çıkardığı "Yedigün" dergisine girdi; daha sonra Karagöz gazetesinde de yapacağı gibi redaktörlük ve yazarlık yaptı. Aynı yıllarda profesyonel olarak oyun yazarlığı yaptı ve Tan gazetesinde köşe yazarlığına başladı. 4 Aralık 1946'da bir grup üniversite gencinin Tan gazetesini yakması üzerine, sekiz sayı süren, Cumartesi adlı haftalık magazin dergisini çıkarmaya girişti. Bu dergi denemesi de sonlanınca, Vatan' gazetesinde çalışmaya başladı. Aynı yıl, ilk bağımsız yapıtı olan Parti Kurmak ve Parti Vurmak adlı 16 sayfalık broşürü de yayınlanmıştı.

1946'da Sabahattin Ali ile birlikte Marko Paşa mizah gazetesini çıkardı ve büyük ses getirdi. Dergi dönemin politikacılarını ve tiplerini sözünü esirgmeden eleştirmeyi bilmiş, tüm baskıların ve defalarca kapatılmasının getirdiği zor koşullara karşın hedeflediği satış rakamlarına ulaşmıştır. Ancak davalar ve suçlamalar dergi yazarlarına epeyi zor dönemler yaşatmıştır. Nitekim yeni adlarla sürdürmeye çalıştıkları "Markopaşa" ekolünün hararetle eleştirdiği Amerikan yardımının Türkiye üzerindeki emellerine değindiği henüz yayınlanmamış olan "Nereye Gidiyoruz?" adlı yazısı nedeniyle; 12 Ağustos 1947'de 10 ay ağır hapis ve 3 ay 10 gün de Bursa'da "emniyet-i umumiye nezareti" altında bulundurulma cezasına çarptırıldı. Yazılarının bulunduğu bazı gazete ve dergileri illegal ya da masraflı olduğu için meslektaşlarıyla birlikte sattı.

Bu yıllarda yazar Kerim Sadi ile ortak bir ev tutarlar.^[6] Kerim Sadi'nin ismi Aziz Nesin'in Bir Sürgünün Anıları kitabında sık sık geçmektedir.^[7] Aziz Nesin bu eserinde Sadi'nin entellektüel birikimini teslim etmekle birlikte kişiliğini fazlasıyla eleştirmiştir. Nesin'in trajikomik Bursa anılarına göre Kerim Sadi bencil ve kendini beğenmiş bir kişidir.

İkinci kitabı Azizname'yi 1948'de çıkardı. Taşlamalardan oluşan bu kitap için İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. 4 ay tutuklu olarak süren dava sonunda mahkûmiyet almadı; ancak 1949 yılında Birleşik Krallık Prensleri II. Elizabeth, İran Şahı Rıza Pehlevi, Mısır Kralı I. Faruk birlikte Ankara'daki elçilikleri aracılığıyla Türkiye Dışişleri Bakanlığı'na resmen

başvurarak, bir yazısında kendilerini aşağıladığı iddiasıyla aleyhine dava açınca 6 ay hapse mahkûm edildi. ‘‘

1950 ‘li yılları ; ‘‘1952'de İstanbul'da Levent'te bir dükkân kiraladı ve Oluş Kitap Evini açtı; Levent sakinlerine gazete dağıtma işini sürdürmekle beraber, iki küçük çocuğunun geçimini sağlayamayınca, 1953'de Beyoğlu'nda bir ortağıyla "Paradi Fotoğraf Stüdyosu"nu kurdu. 1954'te Akbaba dergisinde takma adlarla öyküler yazmaya başladı. Zira edebiyat hayatında iki yüze yakın takma ad kullanmıştır.

1955'de 6-7 Eylül faciası olarak tarihimize gelen İstanbul'daki azınlıkların ev ve dükkânlarının korkunç yıkımına suçlu aranmaya başlanmıştı. Demokrat Parti iktidarı olayların bir "Komünist komplosu" olduğunu iddia ederek aralarında Aziz Nesin'in de olduğu, 100'e yakın solcuyu tutuklattı. Aziz Nesin hiçbir gerekçe olmaksızın 9 ay cezaevinde yattı.

Dolmuş”, (1955); “Yeni Gazete” (1957), Akşam (1958), “Tanin” (1960), "Günaydın" (1969), Aydınlık (1993) gibi dergi ve gazetelerde yayımlanan gülmece öyküleri, röportajlar ve fıkralarla Çağdaş Türk edebiyatının tanınmış ve en verimli kalemlerinden biri durumuna geldi.

1956'da Kemal Tahir ile birlikte Düşün Yayınevi'ni kurdu. 1958'de Dolmuş-Karikatür dergisi ile birleşerek 1963'e dek yayıncılığı tek başına sürdürdü. Bir yandan da Yeni Gazete, Akşam ve Tanin'de günlük köşe yazıları yazdı. 1962'de 42 sayı yaşayacak olan “Zübük” adlı mizah dergisini çıkardı.

1956 yılında İtalya'da (Bordighera'da) yapılan ve 22 ülkenin katıldığı Uluslararası Gülmece Yarışması'nda ilk ödül olan Altın Palmiye'yi "Kazan Töreni" adlı öyküsüyle kazandı. Ertesi yıl aynı ödülü "Fil Hamdi" adlı öyküsüyle ikinci kez kazandı. İlk ödülünü 1960 yılında devlet hazinesine bağışladı.

Düşün Yayınevi'nin Şubat 1963'te yanması üzerine, yazarlığı tek uğraş edindi. İlk kez 1965 yılında -ancak 50 yaşındayken bu hakkı elde edebilmişti- bir pasaport alabildi. Berlin ve Weimar'daki Antifaşist Yazarlar Toplantısı'na davetli olarak katıldı. Altı ay süren bu ilk yurtdışı gezisinde, Polonya, Sovyetler Birliği, Romanya ve Bulgaristan'a gitti.’’

‘ 1960’lı yılları ; ‘ Nesin, 1966' da Bulgaristan'da yapılan uluslararası gülmece yarışmasında birincilik ödülü olan Altın Kirpiyi "Vatani Vazife" adlı öyküsüyle kazandı. 1968' de Milliyet Gazetesi'nin açtığı Karagöz oyunu yarışmasında "Üç Karagöz" oyunuyla birincilik ödülü aldı.

1969'da Moskova' da yapılan uluslararası gülmece yarışmasında "İnsanlar Uyanıyor" adlı öyküsüyle Krokodil birincilik ödülü, 1970'de de Türk Dil Kurumu'nun oyun ödülünü "Çıçu" adlı oyunuyla kazandı.

1970'ler ‘ Eşi Meral Çelen' in önerisiyle 1972'de Nesin Vakfı'nı kurdu. Vakıfta, her yıl belirli sayıda alınan kimsesiz ve yoksul çocukların bakım ve eğitimlerini üstlendi. Kitaplarının tüm gelirini vakfa bıraktı.

1976-1980 arasında her yılın edebiyat ürünlerinden seçmelerin bulunduğu Nesin Vakfı Edebiyat Yıllığı'nı çıkardı. 1974'te Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin Lotus ödülünü kazanan Nesin, 1975 Lotus ödülünü almak için Filipinler'in başkenti Manila'da yapılan törene katıldı.

1976' da Bulgaristan' da Gabrovo kentinde düzenlenen gülmece kitabı uluslararası yarışmasında birinciliği elde ederek HitarPetar ödülünü kazandı. 1977' de Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı seçilen Nesin, bu göreve uzun yıllar devam etti.

1978' de "Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz" adlı romanıyla Madaralı Roman Ödülü'nü kazanırken, 1982'de Vietnam'daki Asya-Afrika Yazarlar Birliği toplantısından dönüşte Moskova' da kalp hastalığından hastaneye kaldırılan Nesin, "Kalp Hastalıkları Araştırma Merkezi"nde bir ay kalarak tedavi gördü.’’

2.3.1 1980'ler

1983'te Amerika Birleşik Devletleri'nde Indiana Üniversitesi'nin düzenlediği uluslararası toplantıya çağrılan Nesin, pasaportu 12 Eylül idaresince geri alındığı için bu toplantıya katılamadı.

20 Aralık 1984'te Şan Sinema Salonu'nda 70. doğum günü töreni yapıldı. 1984'de Aydınlar Dilekçesi girişiminde bulundu. 1985'de Ekin A.Ş'nin kurulması girişiminde bulundu. Aynı yıl, Birleşik Krallık' ta PEN Kulüp onur

üyeliğine seçildi ve TÜYAP'ın düzenlediği "Halkın Seçtiği Yılın Yazarı" ödülünü kazandı.

Nesin, 1989'da "Demokrasi Kurultayı"nın toplanmasında etkin görev aldı ve oluşturulan "Demokrasi İzleme Komitesi"nin iki başkanından biri oldu. Aynı yıl, Sovyet Çocuk Fonu'nun ilk kez verilen "Tolstoy Altın Madalyası"na değer görüldü.

2.3.2 1990'lar ve Sivas katliamı

19 Mart 1990'da Ankara Sanat Kurumu'nda 75. yaşını kutlayan Nesin, 2 Temmuz 1993'de Pir Sultan Abdal etkinliklerine katılmak üzere Sivas'a gitti. 37 kişinin yaşamını yitirdiği Madımak Oteli katliamından sağ kurtuldu.

2.4 Ölümü ve Geride Bıraktığı Aydın İmajı

Yazar, söyleşi ve imza günü için gittiği Çeşme Alaçatı' da, 5 Temmuz'u 6 Temmuz'a bağlayan gece sabaha karşı geçirdiği kalp kriziyle hayatını kaybetti. Cenazesi Çeşme Cumhuriyet Savcısı'nın isteğiyle otopsi yapılmak üzere 6 Temmuz'da İstanbul Çapa Tıp Fakültesi'ne getirildi. 7 Temmuz 1995'de vasiyeti gereği hiçbir tören yapılmaksızın ve yeri belli olmayacak şekilde Çatalca'daki Nesin Vakfı'nın bahçesine gömüldü.“ (https://tr.wikipedia.org/wiki/Aziz_Nesin)

Mücadeleler, sürgünler, hapisler, ve işsizlikle akabinde gelen fakirlik ama bir yandan da yılmayan Aziz Nesin'i tanıdık, Nesin halkına olan umudunu, inancını ve sevgisini hiçbir zaman yitirmemiştir, her zaman elini taşın altına koymaktan çekinmeyen sorumluluk almaktan geri durmayan çağımızın Nasrettin Hocasıydı aslında o; Türkiye aydınına ışık ve cesaret verir korkusuzluğu ile, Halkının anlayacağı sadelikte yazar yazılarını basit gibi görünse de aslında kolay anlaşılabilir diye yazılarının üzerinde çok durur, en büyük amacı yazılarında sokaktaki insana ulaşmak içtenliği ile onu kucaklamaktı biraz da mizahı kullanarak hem güldürmek hem de aslında gülünen kişi sensin benim biziz ey halkım deyişidir; kendini, sokaktaki insanı aslında o halkını anlatır yazılarında.

Nesin yazarlığa ne aslında erken başlamasa da inatçı yapısı ile 60 yaşında TYS (Türkiye Yazarlar Sendikası) 'nı kurar 70' li yaşlarda Aydınlar Dilekçesi'ni

imzalar ve insanları örgütler, 80 yaşına doğru ilerlerken de gericiliğe karşı koşutur. Aslında Vakıfı da kurmaya çalışması Çocukça saf bir sevginin ürünü olarak Fikri ve Vicdanı hür insanlar yetiştirmek içindir bütün bu gayreti, amacı halkına karşı bir vefa borcunu ödemektir, kendisini okutan koruyup kollayan, yedirip içiren halkına ne yapabilirdi ki varından değil olmayan yokundan veren bir halk için ne yapabilirdi ve nasıl yapacaktı, kararını aslında çok küçükken verir Nesin o da kendisi gibi fakir ailelerin korunmaya muhtaç çocuklarının okuması ve korunması için çabalayacaktı temellerini 1973'te attığı ama 1982 'de faaliyetliye geçen vakıfın aslında kuruluşunda ana tema;

“ Çocuklara bakma işini “ devlet bakamaz “ anlayışı ve sonuçta bireysel bir çaba olan vakıf düşüncesinin ve Nesin Vakfı'nın bu anlayış üzerinden savunulması ise Aziz NESİN 'e haksızlıktır. Sorun genel anlamıyla devletin değil, sermaye sınıfının kendisini insana ve topluma karşı sorumlu hissetmemesi sorunudur. “ Devlet yapamaz, o zaman biz elimizden geldiğince yaparız “ anlayışı, siyasi alanı bir azınlığa terk etmek ve verili eşitsizliği kabullenmek anlamına gelmektedir. İlk bakışta samimi gözükebilen “devlet kötüdür” söylemi aslında ciddi bir ideolojik soruna işaret etmektedir. Yaşananlardan kapitalizmin sorumlu olduğu her fırsatta vurgulanmalıdır. “

(http://www.nesinvakfi.org/aziz_nesin_sinegoz.html)

Nesin burada halkçılığı vurgular; kendince aydın olmanın sorumluluğu kalıcı olmaktır bir şeyler bırakabilmek üzerinden yıllar geçse de hatırlanmaktır. Aydın bir adım önde olmalı, topluma yol göstermeli toplumun önünde yürürken arkasındaki halkı unutmamalıdır. Halkı sevmek demek onun hatalarını görmemek ve yalan söylemek halkı pohpohlamak her koşulda göklere çıkarmak değil halkı sevmek yanlışlarını söylemek bir yerde uyarmaktır bir yerde de kızmaktır çocuğunu uyarır gibi.

Nesin içindeki insan sevgisi sadece Türkiye'deki halklara karşı değil tüm dünya insanına karşı insan sevgisi ile doludur, mizah yazarı olmasından mıdır bilinmez hayatı da mizah üzerine kurulu gibidir; halkların kardeşliğini savunan, hatta Türk- Yunan Dostluk Derneği'nin de kurucusu olmasına rağmen trajikomik bir şekilde 6-7 Eylül olaylarının faili olarak gözaltına alınır. Aziz NESİN gene

insandan halktan yana ezilenden yana olma gayreti değişmez. Aydın olarak arkasındaki halkı ışığı ile aydınlatmaya devam eder.

“ Aydını aydın yapan bağımsızlığıdır. Ancak bağımsızlık, bugün bazılarının anladığı anlamda “tarafsızlık” değildir. Bağımsızlığı tanımlayan değerler; özgüven, öznellik, bilimsellik ve egemen ideolojiden koşulsuz uzaklıktır. Yaygın görüşün aksine taraf tutmak, aydın olmanın değil, bağımsız olabilmenin de koşuludur.

Aziz Nesin işçi sınıfından, emekçilerden taraftır. Taraf olmanın ötesinde bu sınıfın bir parçasıdır da! Aziz Nesin’in çocukluğu, gençliği ve orta yaşlılığı ekmek kavgasıyla geçmiştir. Aziz Nesin rahat edecek kadar para kazanmaya ancak 40’lı yaşlarının sonlarında başlamış. İhtiyacından fazlası kendisine yük olmuş, borç ödeme çabasını körüklemiştir. Savurganlığı emeğe saygısızlık olarak görmüştür. Aziz Nesin gündelik hayatında hep bir emekçidir, sınıf atlamayı reddetmiş ve düzenin en büyük silahı olan paraya ve piyasa ilişkilerinin acımasız gerçeklerine teslim olmamıştır.

Mücadelesinde de kalkış noktası, borçlu olduğu sınıfa karşı sonsuz sorumluluk bilincidir. Aziz Nesin bu anlamda vefalı ve tutarlıdır. Aydın ile emekçi sınıf arasında bir açının olmadığını, aksine sınıfın aydınlarına, ama daha da önemlisi, ayaklarını yere basabilmek ve ilerici olabilmek için aydınların işçi sınıfına ihtiyaç duyduğunu düşünmüştür. Aziz Nesin halk ile aydın arasındaki en ileri ve vefalı örneklerden birini vermiştir. Halkını sevdiği kadar, halk tarafından da sevilmiştir. Bunda eserlerini yazarken hep ön planda olan halkına seslenme, onlarla iletişim kurma, onları ileriye taşıma kaygısının etkisi bulunmaktadır.”

(http://www.nesinvakfi.org/aziz_nesin_sinegoz.html)

Şekil 2.8: Nesin Vakfı inşaatında işçilerle

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 99)

Nesin; vakfın inşaatından tutundan idaresinden her bölümünde çalışmış, çabalamıştır, Halktan yana sergilediği tavırlar her yerde kendini belli eder Ali NESİN babasını anlatırken;

“ Babamın tek derdi; işsizlerin, köylülerin, işçilerin sömürülmemesi, iyi yaşaması ve haklarını almasıydı, içimizden biriydi. Otobüse binerdi, hiç taksiye binmezdi . Vakfa gidip gelirken bile otobüsü tercih ederdi. Çarşıya pazara gider, sebze balık alır pişirirdi.” (Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 99)

Şekil 2.9: Aziz NESİN Vakıfta inşaatları izlerken

(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 102)

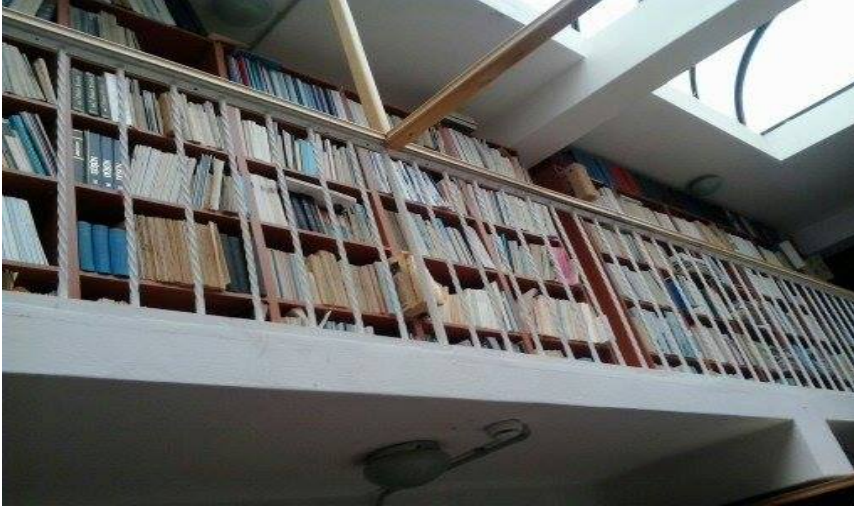
3 NESİN VAKFI

Aziz NESİN tarafından 1972 kurulan vakıf 1982 de etkinliğe başlar, Vakfın ana binası Çatalca da 15 dönümlük bir arazide yeşilliğin bol olduğu bir bahçesi bunun yanı sıra. 45 çocuğa hizmet verir. Her çocuğun kendisine ait odası bulunmaktadır. Çocuklar, İlk- orta- lise öğrenimini Çatalca'daki devlet okullarında okurlar, yüksek öğretime geçen gençler ise buldukları kentlerde Nesin Vakfı 'na ait evlerde, ya da kiralanmış evlerde ya da yurtlarda vakfın desteğiyle okullarındaki eğitimlerine devam ederler.

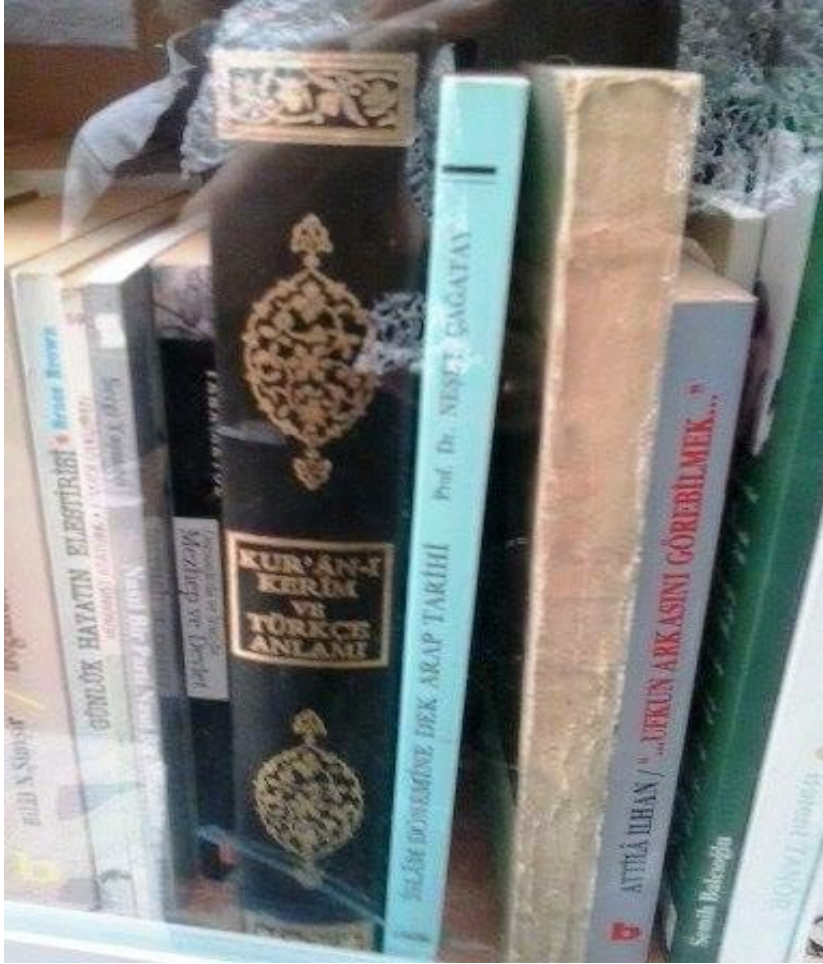

Şekil 3.1: Nesin Vakfı Girişi

Nesin Vakfı 25 000 kitaplık kütüphanesi, özellikle de paylaşmak istediğim bir şey var kütüphanede istediğiniz kitap var bazı art niyetli kişilerin ideolojik eğitim veriliyor söylentilerinin yersiz olduğunu gördüm özellikle kendi çektiğim resimleri eklemek istiyorum;

Şekil 3.2: Nesin Vakfi Kütüphanesi

Şekil 3.3: Nesin Vakfi Kütüphanesi

Kütüphanelerde yok yok isteyen istediği kitabı veya istediği yazarın kitaplarını okuyabilir ne bir çocuklara öneri nede ısrar var çocuk isterse Aziz NESİN' in

kitapları da dahil olmak üzere istediği zaman hiçbir etki altında kalmadan vicdanı ve fikri hur bir şekilde okuyor, doğrusu da bu olmalı.

Tiyatro salonu ve yüzme havuzu Çatalca da çoğu çocuğun evinin önünde bir yüzme havuzu yoktur beklide Sadece Çatalca 'daki değil ülkemizde bu şansı olan çok az çocuk var; evet Nesin Vakfı çocuklarının bir yüzme havuzu var çok şanlılar ve kendilerinin yapımında emekleri ve alın teri olan bizzat inşaatında işçilerle birlikte çalışarak yaptıkları yüzme havuzu aslında çocukların kendi eseri;

Şekil 3.4: Yapımında öğrencilerinin de emeği olan vakıftaki havuz

Nesin Vakfını gezerken seramik atölyesi, müzesi, bilgisayar odası da gözümden kaçmadı bunun dışında hayvanları var (inek, koyun, keçi, tavuk, güvercin, tavşan, hindi, ördek, tavus kuşu...) evet hem hayvan yetiştiriciliği yapıyorlar hem de bir canlının sorumluluğunu alıyorlar bunun yanı sıra Vakıftaki çocuklar yumurta nasıl toplanır, süt nasıl sağılır, sütle peynir, yoğurt nasıl yapılır bunları öğreniyorlar ve sürekli bir üretim söz konusu; bahçelerinde çeşit çeşit meyve ağaçları, sebze bahçeleri, çocuklar ağaçlardan toplanan meyvelerin satımından, reçel, marmelat yapımı, bostanlarında sebze yetiştirmesinden turşu yapımı aslında insanoğlunun hayatta kalması için temel gereksinim gıda ürünlerini

yetiştirmeyi ve muhafaza etmeyi öğreniyorlar bununla da bitmiyor afacanların etkinliği marangozhanesi var. Nesin Vakfı çocukları neredeyse evini de yapacak konuma geliyor birde bir yüksek lisans öğrencisi olarak hayatımda ilk defa 7 tane piyano bir arada görüyorum;

Şekil 3.5: Vakıftaki çocukların piyano çalışması

Aslında daha da doğrusu ben bu zamana kadar 1 tane bile piyano görme şansım olmadı buradaki çocuklara imrenmek elde değil; Vakıf bu kadar detaylı geniş amaçlı çabasını karşılamak için; Nesin Vakfının gelirleri ve Aziz NESİN ‘in eserlerinin telif hakları bunun yanı sıra vakfa ait konutların kiralari ve Nesin gönüllerinin bağışlarından elde edilen gelirlerdir. Vakfı ziyaret ettiğimde gayet samimi bir şekilde misafir eden vakıf yöneticileri öğle yemeğini hep beraber yeme teklifi ile gerçekten çok mutlu oldum. Kendi ürettikleri bahçedeki sebzelerden salataları, sebze yemeği ve kendilerinin mayaladığı yoğurtlarını ikram etmeleri; bunun yanı sıra çocukların tabaklarına yiyebileceği kadar yiyecek almaları yemeği bitince herkesin kendi tabağını kaldırması gerçekten çok duygulandım çocukların resmini çekmek istediğimde yöneticilerden izin istedim biz izin veririz problem değil ama önce çocukların onayını alın dediler evet çocuklar fotoğraf çektiirmek istemediler kimi yemekten sonra piyanonun başında kimi satranç oynuyor kimi kitap okuyor, kimisi de arkadaşıyla futbol

oyunuyor kimse boş durmuyor ya spor yapıyor, ya sanat dallarıyla ilgileniyor, ya kitabını almış okuyor ya da bahçede bir şeyler üretiyorlar, birde en çok gözüme çarpan olay Nesin Vakfında çok ama çok değerli eşyaların olması; Aziz NESİN 'in yurt dışında ödül aldığında o zamanın Türkiye 'sinde döviz sokmak yasak olduğunda Meşhur bir İran Halısı almış; kimi zamanda Fransız yemek takımı altın süslemeli, altın kaplama yada gümüş çatal bıçaklar, çok gösterişli avizeler ve bunlar gibi daha nice değerli eşyalar Vakfın her yerinde görmek mümkün, çocuklar bu kadar değerli eşyaların arasında normal hayatlarına devam ediyor bu bahsettiğim Yemek takımlarını kullanıyor ama yeri geldiğinde süt sağıp peynir de yapıyorlar bahçeye çıktıklarında erikler yerlere düşüyor artık toplama zamanı geldi ziyan olmadan reçel yapalım deme bilincinde de oluyorlar kim bilir çocukların bu şekilde yetiştirilmesini amaçlaması; Aziz Nesin'in deyimiyle "varından değil yoğundan veren" halkımıza vefa borcunu ödeme şeklidir “ Nesin Vakfı “ olarak.

3.1.Nesin Vakfın Amacı

“ Nesin Vakfı'nın amacı, eğitim olanaklarından yoksun çocukların, tükettiğinden çok üreten, toplumsal sorumluluğu olan, özgüvenli ve özverili, kendini sürekli geliştiren, kendine ve dünyaya eleştirel gözle bakan, topluma yararlı bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır. Nesin Vakfı'na genellikle ilkokul çağına girmemiş ya da yeni girmiş çocuklar kabul edilir. Kardeşleri ayırmamak amacıyla ya da çok zor koşullardaki çocuklar için bu genel kuralın bozulduğu olmuştur. Çocuklar Nesin Vakfı'na ailelerinin noterden tasdikli Muvaffak namesiyle kabul edilir. Çocuklar toplumda kendi başlarına ayakta durabilecek eğitim, beceri ve olgunluk düzeyine eriştikten sonra Nesin Vakfı'ndan kendi istekleriyle ayrılırlar.” (<http://www.nesinvakfi.org/index.php>)

3.1.1 Nesin Vakfının Eğitim Konusundaki İlkeleri ve Kullandığı Yöntemler

A)Nesin Vakfı'nın Eğitimdeki Hedefleri:

Düşünebilen, fikri hür, vicdanı hür, araştırmaktan ve incelemekten üşenmeyen, her şeye körü körüne inanmayan şüphe duyan, çocukların yetiştirilmesidir. Bu doğrultuda yetişen çocuklarımız; hem kendini, hem de etrafını eleştirel bakışla sorgulayacaktır. Sadece kendi dertlerini görmeyecektir, çevresindeki insanların dertlerini görüp çözümler arayışına girecektir. Amaç gününü kurtarıp bu günü

yaşamak değildir, geçmişini irdeleyip ders çıkartacak yüceliğe erişmesi ve geleceğe temkinli ve hazırlıklı bakabilmektir.

Çocuklar çıkabilecek sorunların üstesinden gelme gayretinin sergilemelidir. Sadece kendi hakkını değil başkalarının hakkını da ararken aynı hassasiyetle, haksızlıklara göğüs gerebilmelidir. Başkaları mutsuzken mutlu olmayı içine sindiremeyen toplumsal sorumluluk sahibi olan insanların yetişmesi gayretiyle çalışan Vakfın çocuklardan beklentisi; kendi sürekli geliştiren yetiştiren bilinçli bireyler olabilmeleridir. Çocuklar amaçladıkları bir işin üzerine tüm dikkatlerini verip, başladığı işi zamanını doğru ve verimli kullanarak bitirmesidir. Tüketen değil üreten, duyarlı, yapıcı insanlar olarak varlıklarını sürdürmeleri bunu yaparken de maddi ve manevi olarak, kimseye muhtaç olmamaktır. Hayatta tek başına kaldıklarında ise kendi ayakları üzerinde durabilen insanlar olarak hayatlarına devam etmeleridir.

B)Nesin Vakfı' nda ki Çocukların Özgürlükleri ve Hakları:

Vakıf çocukları inanç özgürlüğüne sahiptirler. Çocuklara hiçbir inanç ve felsefi görüş empoze edilemez. Çocukların düşünce özgürlükleri, korkusuzca savunabilecekleri bir ortamları vardır. Bazı zamanlar çocukların düşünceleri ile vakıf yöneticilerin veya çalışanların düşünceleri ters düşebilir böyle durumlarda çocuklara karşı bir ayıplama, kızgınlık veya ceza yaptırımını sergilenmez, çocuklar özgürce düşüncelerini ifade edebilirler. Vakıftaki çocukların geleceği ilgili kararlar bizzat çocukların kendileri tarafından verilir. Vakıf yöneticilerin ve yetkililerin çocukların geleceği ile ilgili karar verme hakları yoktur. Her çocuk meraklıdır ve sürekli sorular sorarlar. Vakıftaki çocuklarda soru sorduklarında sorunun cevabını öğrenme hakları vardır ve kendilerinden bir bilgi saklanamaz, anlayabilecekleri açıklıkla ve dürüst bir şekilde cevapları verilmelidir.

Çocukların bireysel hakları vardır; Vakıftaki çocukların odalarına kapı vurulmadan ve izinsiz girilmez, arama yapılamaz, okudukları kitaplara bir denetim, bir yaptırım uygulanmaz. Çocuklar giyim kuşamlarında ve dış görünüşlerinde özgürdür. Vakıf çocukları dayak, korku ve ceza gibi kötü yaptırımlarla karşılaşamaz. Her çocuğun saygı duyulmaya hakkı vardır. Çocuklara yüksek ses tonu ve emir kipi ile seslenilemez, çocukların duygu ve

düşünceleriyle sergiledikleri davranışlarla ve ürettikleri el becerileriyle dalga geçilmez, küçük görülemez. Çocukların sorunları dikkatli bir şekilde dinlenip çözüm arayışına gidilir. Çocukların yanlış yapma hakları vardır, hiçbir çocuk yanlış yaptı diye cezalandırılmaz kendi doğrularını ve kendilerini bulmaları için fırsat ve zemin hazırlanmalıdır. Başarısızlık hakları da vardır. Çocuklar başarısız olduklarında cezalandırılmaz ya da başarılı oldukları için de ödüllendirilmezler. Başarısızlıkların dünyanı sonu değildir, başarıları da dünyanın üstünde bir olay değildir. Çocuklar başarı ve başarısızlıklarının insanların hayatında her daim var olduğu önemli olan bu durumlarda sergilenen tutum ve davranışların insanlık çerçevesinde kalması. İnsanların çocukluğu boyunca şımarma hakları da vardır ve çocukluğunu yaşamaları için bir azarlama ve cezaya tabi tutulamazlar.

Vakıf, sorunsuz insan yaratmak diye bir amaçla yola çıkmadı; sorunlarla başa çıkmak ve sorunların çözümün sağlamaktır, yaşadıkları bunalımları ve sorunları utanmadan sıkılmadan ve gizlemeden üzerine gidip çözüme kavuşturmak sorunları kendi lehlerine çevirip çıkış yolu ararken de yeteneklerini keşfetmek ve kendilerini geliştirmektir. Çocuklar çevrelerine karşı kırıncı olmaktan kaçınmalı, yapıcı olmalıdır.

3.2 Nesin Vakfında çalışanların ve gönüllülerin çocuklar için görevleri ve sorumlulukları

Çalışanlar vakıftaki bütün çocuklara eşit davranmak zorundalar, ayırım yapmak söz konusu olamaz vakfa gelen her çocuk kendi öz evlatları gibi karşılanır ve değer görür. Vakfın amacı çocuklardır amaçtan sapılamaz, alınacak kararlarda ve yapılacak işlerde her zaman çocuklar odaklı düşünülüp kararlar alınır ve işler yürütülür. Vakıfta eğitim saatlerin de her hangi bir sınırlandırma getirilemez 24 saatin her anı değerlendirilir. Vakıf Yöneticileri çocukların yeteneklerine göre çalışmalar ve arayışlar içinde çalışmalıdır. Çocuklar yetenekleri doğrultusunda ve kendilerine güvendikleri konularda uzmanlaşmalıdır. Çalışanlar, çocukların eleştirilerine karşı açık olmalı bu eleştirilerde çocuklar haksız da olsalar çocuklara karşı kızgınlık kırgınlık ve sitemkâr tavırlar sergilenemez. Vakıfta uygulanan kurallar ve yasakların gerekçeleri çocukların anlayabileceği şekilde açıklanmalı hiçbir kural ve yasak gerekçesiz bir şekilde çocuklara kabul

ettirilemez. Çocuklar özyönetime teşvik edilmeli örneğin çocuklar bir amaç için kendi aralarında toplanıp kendi kararları doğrultusunda da görev dağılımı yapabilmelidir.

Çocuklar haklarını bilmeli ve sahip oldukları haklarını nasıl ve hangi yollarla aramalarının yolları öğretilmelidir. Çocukların kendilerini koruması ve vücuduna sahip çıkmaları kendi rızası olmadan kimsenin kendisine dokunamayacağını uygun ve anlaşılır bir dille öğretilmelidir. Çocukların cinsel taciz ve istismara karşı durabilmeleri ve kendilerini nasıl koruyacaklarını ve böyle bir duruma karşı başvuracakları yardım isteyecekleri mercilere ve kendilerine korkusuzca söylemeleridir. Çocuklara belirli bir yaş aralığına geldiklerinde ve olgunluğa eriştiklerinde kendilerini koruyarak gerekli cinsel bilgiler uzman kesimler tarafından verilmektedir. Gerek çocuklar gerek vakıf çalışanları vakfı sahiplenmelidir. Vakfın gelişip güzelleşmesinde katkı sunmalıdırlar. Vakıf çocukları vakıftaki bütün işlerin nasıl yapıldığını nelerin gerekli olduğunu bilmeleri gereklidir, vakıf işlerinde de çocuklar çalışmalarını için teşvik edilmeli teorikte kalmamalı çocuklar pratiğe de dönebilmelidirler. Vakıf tabii ki önem arz eder ama as olan çocukların hayatı geleceğidir yapılan her seçimde öncelik çocuklarıdır.

3.3 Nesin Vakfı'nda Genel Eğitim Anlayışı

Nesin Vakfı'ndaki çocuklara her zaman saygı duyulur, çocuklar hata yapsalar bile horlanmaz, aşağılanmaz. Çocukların kişiliklerine, duygu ve düşüncelerine saygı gösterilmelidir. İnançları yadırganmaz ve yargılanamaz. Çocuklar konusu ne olursa olsun düşüncelerini korkusuzca ve özgürce dile getirebilmelidir. Vakıftaki çocukların hiç kimseden çekinmeden büyüklerini ve vakıf çalışanlarını eleştirmeye, uyarmaya ve gerekirse her zaman şikayet etme hakları vardır. Vakıf yöneticilerin ve çalışanların çocukları yönlendirme hakları vardır ama zorlama hakları bulunmamaktadır. Vakıftaki çocuklar Vakfın işlerinde hiçbir zorlama olmadan kendi istekleri doğrultusunda çalışabilir, günlük temizlik, mutfak işleri, küçük çocukları oynatmak ilgilenmek veya bahçe işleri, hayvanların bakımı gibi işlerde hem bir şeyler öğrenirler hem de tembellik yaparak zamanını boşa harcamamış olurlar.

Vakıfta başarılı veya başarısız diyerek çocuklar değerlendirilmez, başarısız olanlar cezalandırılmaz, başarılı olanlarda ödüllendirilmez başarı ya da başarısızlık ölçüt olamaz vakıftaki tüm çocuklar değerlidir, ayırım yapılamaz. Vakfın amacı üreten insanların var olmasıdır. Emekten yana, çabalayan ve dürüstlük ilkesini benimseyen bireylerdir.

Vakıf çocukları arasında abla, kardeş, abi ilişkisi vardır ve bu ilişkilerin gelişmesi için özen ve emek gösterilir. Çocuklar arasındaki kardeşçe sevgi saygı; çalışanlar ile çocuklar arasında da sağlanmasına gayret edilir. Çocukların şımarma hakları vardır, böyle bir durumda çalışanlar veya vakıf yöneticileri çocukları azarlayamaz.

3.3.1 Nesin vakfı'nda eğitim olanakları

Vakıf çocukları ilk, orta ve lise eğitimlerini Çatalca'daki devlet okullarına giderek tamamlar, Anadolu Lisesine hazırlanan çocuklar için düzenli yıl boyunca gidecekleri kurslar araştırılır ve eğitim görmeleri sağlanır, Anadolu Lisesini kazanan çocukların o okullarda eğitim görmeleri için gereken her şey yapılır. Üniversiteye hazırlanan çocuklar ise lise 2. Sınıftan başlayarak dershanelere gitmeleri için imkan sağlanır. Üniversiteye hazırlanan ve dershaneye giden çocuklar vakfın Beylikdüzü'ndeki evinde kalarak eğitimlerine devam ederler. Üniversite sınavlarında başarısız olan çocuklar istekleri doğrultusunda 2 yıl ya da 3 yıl boyunca da dershaneye gidebilirler. Üniversiteyi kazanan çocuklar için kazandıkları şehirlerde ev kiralanır, barınma ihtiyaçları için çözümleri sağlanır. İstanbul ve Ankara'daki üniversiteleri kazanan çocukların vakfa ait evlerde kalabilme imkânları vardır.

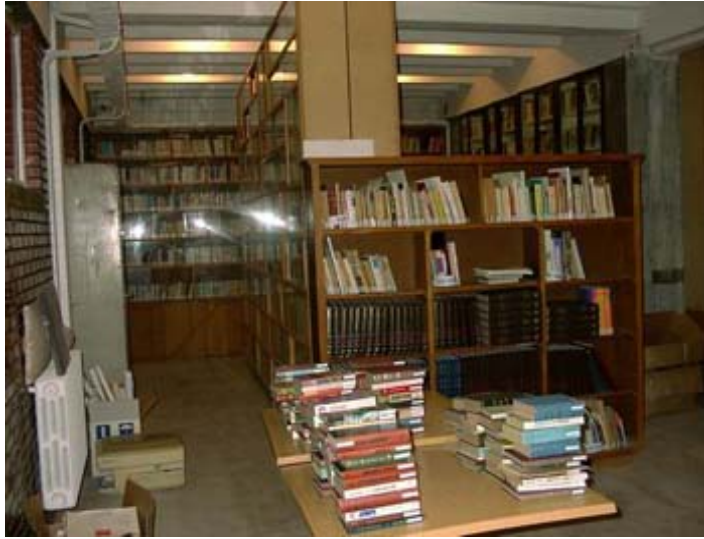
Bunun yanı sıra gönüllü öğretmenler ve haftanın belirli günlerinde çocuklara; müzik, resim, İngilizce, tiyatro, matematik ve Türkçe gibi çeşitli derslerde eğitimler ve etütler yaparlar.

Şekil 3.6: Vakıftaki Çocukların çalışmaları

(<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>)

Nesin Vakfı'nın çok zengin bir kütüphanesi vardır, 25.000 dolayındaki kitaplardan tutunda sayısız dergileri ve gazeteleri de mevcuttur. Bu zengin arşiv ve kitaplar için eski kütüphane yeterli gelmediği için gerek çalışanlar gerek çocukların emeğiyle eski kütüphanenin yanına modern bir 2 katlı ek bir kütüphane yapılmıştır. Kütüphane Vakıf çocuklarının kaldığı binada olmasının amacı Çocukların istedikleri zaman gece veya gündüz, saat sınırlandırılması olmadan kitap okumalarıdır. Kitap okuma alışkanlığını üst düzeye taşımaları amaçtır.

Şekil 3.7: Kütüphane

(<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>)

Şekil 3.8: Kütüphane

(<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>)

Nesin Vakfındaki çocuklar yetenekleri doğrultusunda istedikleri kurslara gidebilmektedir, bu güne kadar sayısız çocuk piyano, flüt gibi müzik aletleri ile ilgili kurslara, tiyatroya, yabancı dil kurslarına, muhasebe ve bilgisayar gibi kurslarda aktif olarak istekleri doğrultusunda sürekli katılımları sağlar.

Şekil 3.9: Bilgisayar Odası

(<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>)

Vakıfta çocukların yararlanacağı çok sayıda bilgisayarlar mevcut olup internet bağlantısı da vardır. Vakıf, spor ile ilgili kurslara da elindeki olanaklar doğrultusunda göndermeye çalışır. Çocuklar sanatsal daldaki kurslara olan yetenekleri için seramik, resim gibi çalışmalarda motive edilir Vakıfta da resim atölyesi de mevcuttur. Şuan vakıf yöneticisi de olan, Vakıf çocuklarından

Süleyman CİHANGİROĞLU Marmara Üniversitesi Resim Bölümü mezunudur. Kendisinin bir çalışması ulusal bir yarışmada ödül kazanmıştır. Vakıftaki başka çocukların da resme, heykele oldukça yetenekleri vardı. Yetenekleri doğrultusunda çocuklarımız profesyonel sanatçılardan eğitim de almaktadırlar. Vakıfta heykel çalışmaları önem arz eder heykel çalışmalarında madenlerden, ahşaptan ve taşlardan esinlenilir ve materyallerini bunlardan oluştururlar. Yaptıkları eserleri belirli özel günlerde sergileyen çocuklar bu sayede sanata daha fazla yakınlaşırlar. Hatta bazı sergilerde çocukların eserleri onayları da alınarak Vakfa bağış yapan gönül dostlarımıza hediye olarak sunulur.

Çocuklar oyun odalarını, yemek yedikleri salonu, yaşadıkları binanın duvarlarını her yerini istedikleri gibi süsleyebilirler resim yapabilirler.

Vakıftaki çocukların müzik konusunda da hiçbir kısıtlama yoktur, imkanlar zenginleştirilir ve çoğaltılır, yeter ki çocuklar kendini geliştirsinsinler vakfın 7 tane piyanosu olmakla birlikte gitar, saz ve mızıkça gibi bir sürü müzik aleti de bulunmaktadır. Vakıftaki çocuklar istedikleri müzik aletleriyle çalışabilirler yetenekleri doğrultusunda farklı müzik aletleri de alınır. Gerekirse de çocuklar kurslara gönderilir ya da özel hocalar tutulur.

Vakfın 250 kişi ağırlayabileceği bir tiyatro salonu vardır. Nesin Vakfındaki çocuklar gönüllü tiyatro eğitmenleri sayesinde tiyatro dersleri alırlar. Çocuklar aldıkları eğitimlerin sonucunda her yıl 2 veya 3 oyun sahneye koyarlar ve Vakfın gönül dostları ile sanatçı dostlarımıza gösteriler sunarlar.

Vakıf çocukların sanatla haşır neşir olması ve yeteneklerini geliştirmesi için imkanlarını zorlar, seramik atölyesinden tutunda seramik fırını ve torna tezgahı da temin edilmiştir. Çocuklar gönüllü eğitmen dostlarımız gözetiminde seramik çalışmalar yapıp sergilenmektedir.

Vakfın marangozluk atölyesi de mevcuttur. Yetenekli çocuklar burada eğitim alarak üretime katkı sağlarlar hatta Vakfın ihtiyaçları olduğunda kütüphane, masa, mobilya gibi eşyalar bu atölyede üretilir, vakıftaki çocukların bazıları buradaki eğitimlerini aldıktan sonrada, Üniversite seçiminde Marangozluk Meslek Okulunu tercih etmişlerdir.

Hangi çocuk istemez evinin önünde havuzun olmasını. Vakıf Çocuklarının bir havuzu vardır. 1995 de inşa edilen ve inşaatında da işçilere yardım eden vakıf

çocuklarının da emeği olan 12,5 x 6,5 m ölçülerinde ve 1 ile 1,80 m. arasında değişen derinliğe sahip havuzda, gönüllü yüzme öğretmenleri çocuklara yazın yüzme dersleri verirler. Vakıfta yüzme bilmeyen çocuk yoktur.

Şekil 3.10: Bahçe

(<http://www.nesinvakfi.org/bahce.php>)

Tüketen değil üreten bireyleri amaçlayan vakıf tarımı da çocuklara öğretmeye çalışır özellikle günümüzde organik gıda ve sağlıklı beslenmenin önemli olduğu şu zamanda vakıf çocukları mevsimine göre zirai ürünler yetiştirirler ve bu ürünlerin olgunlaşma ve toplanma zamanlarını bilirler, çocuklar bu ürünleri toplayıp vakfın gıda ihtiyaçlarını karşılarlar fazlası ile reçel, turşu gibi uzun vadede dayanabilecek ürünler hazırlarlar.

Şekil 3.11: Meyve Ağaçlarının olduğu Bahçe

(<http://www.nesinvakfi.org/bahce.php>)

Vakfın 12 dönümlük bahçelerinde her yıl düzenli olarak meyve ağacı dikimine önem verilir. Vakıf çocukları bahçe bakımına da hakimdir, budama nasıl yapılır, gübreleme ve toprağı havalandırma gibi bilgilere sahip olup bu bahçede üretime katkı sağlarlar. Meyve ağaçlarında önemli bir üretim söz konusu olup çocuklar yaşlarına göre görev dağılımı yaparlar, meyvelerin toplanmasından reçeline, kompostosuna, turşusuna varıncaya kadar hem vakfın ihtiyaçları karşılanır, fazlası da satılarak gelir elde edilir.

Hayvancılık da vakıf çalışmalarındandır. Yetiştirdikleri büyükbaş ve küçükbaş hayvanların sütünü nasıl sağacaklarını bilirler ve elde edilen sütün yoğurt, peynir yapımından tutunda kümesteki hayvanların yumurtalarının toplanmasına kadar çocukların ve çalışanların emekleri vardır.

Şekil 3.12: Vakıfta Hayvancılık çalışmaları

(<http://www.nesinvakfi.org/index.php>)

Çocukların boş zamanlarında sporla ilgilenmeleri için vakfın bahçesinde yüzme havuzu, basketbol, futbol, voleybol alanları mevcuttur. Yağmurlu havalarda tiyatro salonu spor salonu olarak da çocuklara açılacaktır, vakıfta ki yetenekli çocuklar Çatalca'daki spor çalışmalarına da katılıp başarılar elde etmişlerdir.

Vakıfta fotoğraf çekmeye ilgisi olan çocuklar için Fotoğraf Stüdyosunda bir karanlık oda 2 adet fotoğraf makinesi bir agrandisör mevcuttur. Çocuklar çektikleri resimleri kendileri banyo yaparlar. Bazı takı tasarıma ilgisi olan çocuklar için de Takı Yapım Atölyesi de mevcuttur.

Bunun yanı sıra satranç konusunda da ilgili olan çocuklar için de birkaç satranç takımı ve çok zengin satranç kütüphanesi vardır. Vakıf çocukları toplu ya da bireysel olarak düzenli bir şekilde konsere, sinemaya, tiyatroya ve sergilere giderler. Yazın imkanlar doğrultusunda yurtiçinde veya yurt dışında gezilere katılırlar .

3.3.2 Kültürel etkinlikler

A)Vakfın yurtiçi ve yurtdışında katıldıkları etkinlikler

Vakıf çocuklarının son yıllarda yaptıkları geziler

Şekil 3.13: Vakıftaki Çocukların Etkinlikleri

(<http://www.nesinvakfi.org/index.php>)

1990 - Berlin'e ,1993 - Uludağ'da dağcılık. 1994 - Marmara-Ege-Akdeniz bölgelerinde kamp. 1995 - Almanya-Berlin'e Gençlik Kültür Merkezi'nin davetlisi. 1996 - Antalya'da kamp. 1997 - Marmara-Ege ve Akdeniz bölgelerine kamp. 1997 - Almanya-Frankfurt'da özel davetli olarak dört çocuğumuz bir ay misafir edilmiştir. 1998 - Almanya'nın Bremen şehrinde yapılan kültür tanıtımı toplantısına iki çocuğumuz iki hafta katılmıştır, ayrıca bir çocuğumuz dil eğitimi için altı ay orada kalmıştır. 1999 - Avustralya'da Sydney'de bir çocuğumuz bir yıl süreyle öğrenci değişimi programıyla eğitim almıştır. 1999 - İsviçre'de çocuklarımız Pestalozzi Çocuk Köyü tarafından bir ay misafir edilmişlerdir. 2000 - Yine Pestalozzi Çocuk Köyü'nün davetlisi olarak programa bir ay daha devam edilmiştir. 2000 - Almanya'nın Berlin Şehrinde bir çocuğumuz Berlin'de Aziz Nesin İlköğretim Okulu'nun açılışına davet edilmiş ve bir hafta süreyle Berlin'de kalmıştır. 2001 - Ege bölgesine kamp gezisi düzenlenmiştir. 2001 - Euro-Med kapsamında, Nesin Vakfı'nın ev sahipliğini yaptığı Türkiye gezisi. 2002 - Bozcaada'da deniz kampı. 2002 - Kızımız Emine Özacar tiyatro kursu için 1 ay (Ağustos) Almanya'ya gitmiştir. (<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>)

B) Vakfın Kendi Bünyesinde Yaptığı Etkinlikler

Vakıf çalışanları ve vakıf çocuklarının özverili çalışmaları doğrultusunda yapılan, etkinlikler; 23 Nisan Çocuk Şenliğini 2002 yılından itibaren şenlik edasıyla kutlamalar yapılır, amaç çocuk bayramını layığıyla yapabilmek çocukların doyasıya eğlenmelerini sağlamaktır. Bu eğlenceler surat boyama, tavşan yuvalarının duvarlarını boyamak çeşitli resim aktiviteleri ve dans, horon ve diğer halk oyunlarının dışında çocukların özgürce zıplama olanakları sağlayan çeşitli oyunlarla 23 Nisan Çocuk Şenliğine yakışır bir eğlence ve çocukların mutlu olduğu bir gün olarak geçirilir.

Mayıs ayının gelmesi mayıs pikniği düzenlenir. Aziz NESİN 1 Mayıs kutlamaları yasak olduğu yıllarda dostlarına o gün yemek verirdi. Aziz NESİN'in ölümünden sonra da bu gelenek devam ettirilir. Mayısın ilk cumartesi günü vakıf dostlarıyla piknik yapılır, türküler söylenir, dans edilir, yemekler yenir, şenlik uzun saatler boyunca sürer bu piknik bir nevi Vakıf ve Aziz NESİN dostlarına bir teşekkürdür davetiyesiz olup herkes katılabilir.

6 Temmuz 1995 de kaybettiğimiz Aziz NESİN'i anma günü düzenlenir. Temmuz ayının ilk cumartesi günü düzenlenen anma günü uzun söylevler, sıkıcı merasim şeklinde yas tutarak geçmez, tam tersine eğlenerek ve piknik havasında çocukların koşup oynadığı mutlu olduğu bir gündür. Vakıf ve Aziz NESİN dostları gene davetiyesizdir.

Aralık Yemeği olarak adlandırdığımız, Aziz Dedenin doğum gününü kutlarız 21 Aralık'ta çoğunlukla İstanbul'da ki Armada Restoranda doğum günü etkinliği gerçekleşir.

3.3.3 Projeler

Proje olarak adlandırılan çalışmalar çocuklar, Aziz NESİN ve vakıf amaçlı olarak ele alınır; en göz alıcısı ise Aziz NESİN arşividir. Arşivde 1.500 civarı dosya, doküman notları, fotoğraflar bulunmaktadır.

Şekil 3.14: Aziz Nesin Arşivi

(<http://www.nesinvakfi.org/index.php>)

Aziz NESİN ve onun döneminin sanatçı, yazar ve aydınlarının eserleri ve görselleri bulunur. Nesin'in sağlığında kendisinin düzenlediği bir çalışmadır, giriş katta bulunur, bunun yanı sıra Nesin'in iki çalışma odası ve yatak odası da müzeye dönüştürülmüş ve korunmaktadır. Nesin'in çağdaşları arasında Ruhi Su, Zeki Beymen, Zekeriya Sertel, Nazım Hikmet, Semih Poroy ve Semih Balcıoğluna ait görsellerde yer almaktadır. Ayrıca Yusuf Taktak'in "Aziz Nesin" adlı yapıtı da yer almaktadır.

Aziz Nesin'in yeni Türkçeye çevrilecek eserleri 3.000 dolayındadır ve notları da bulunmaktadır bunların çoğu eski Türkçe yazılmış önemli notlardır. Bazılarının çevirisi yapıp yayınlanmıştır. Nesin'in kitaplarının yayınlanması için bir yayınevi kurulur; "Nesin Yayınevi" adında ve Vakıf Emekçilerinin Ve Nesin Yayınevinin sorumlularının en çok üzerinde durduğu konu ise korsan yayınları okuyucuların almamasıdır.

Aziz Nesin Kùltür Sanat ve Bilim Evi ve amacına yakışan bir evdir. Bu evde resim, müzik, sinema, tiyatro, heykel, felsefe, matematik atölyeleri ve kütüphane bulunur. Asıl gayret; **Aziz Nesin Kùltür Sanat ve Bilim Evi**'ni, **Nesin Vakfı Tarlabası Gençlik ve Çocuk Evi** projesiyle birleştirip bir merkez yapmaktır. Bunun için de özverili bir çalışmanın içindeler.

Nesin Vakfı üretimden yana çalışmaları hedeflediği 22 dönümlük bir araziye en az 200 ceviz fidanı dikip, 20 yılın sonunda ceviz ağaçlarından 20 bin dolar gelir sağlanması hedefindedir. Bir asır sonra yaşlanan ceviz ağaçlarını keserek kerestesinden elde edecekleri gelire Nesin Vakfı gibi birkaç kurum daha kurulabileceklerini düşünüyorlar.

Vakıf'ın 36 dönüm civarındaki bir arazisinde bir çiftlik kurduktan sonra; koyun, koç, kuzu, boğa, buzağı, inek ve tavuk olmak üzere hayvanlar beslenmeye başlandı. Amaç öncelikle vakfın süt, peynir, et ihtiyacının karşılanıp fazlasını satılıp vakfa gelir sağlanmasıdır. Bu hayvanların organik beslenip doğal bir yaşam ortamında yetiştirilmeleri vakfa ziyaretçi akımını da sağlıyor organik ve doğal ürünlerle mangal keyfi veya köy kahvaltısı isteyenlere piknik alanı da sunuluyor.

Vakfın uğraş verdiği bir diğer alanda Aziz NESİN' in gazete koleksiyonu 1955 yılından 1995 ölümüne kadar; ÷lkemizde yayınlanmış tüm gazeteleri alıp biriktirmiştir. Vakıfta çok büyük bir yer kaplayan arşiv için bir çalışma düşünen vakıf bunun çok zengin bir kaynak olduğunu iyi değerlendirilmesi gerektiğini savunuyor. İstenildiği taktirde bu koleksiyonu değerlendirecek kuruma verebileceklerini ifade ediyorlar. Vakıf kütüphanesine yapılan kitap bağışlar ve satın alınan kitaplar sayesinde 35.000 kitaplık çok zengin bir kaynakları bulunmaktadır.

Vakfın diğer çalışmaları arasında Vakfın yakınında bulunan derenin ıslahı, Aziz Nesin'in Taş Köprü Düşü, vâkıfın sahip olduğu binalara yapılması gereken tadilatlar ve 2007 gerçekleşen Nesin Matematik Köyünü daha iyi bir konuma getirmek bulunmaktadır.

3.4 Vakfın Çalışanları ve Gönüllüleri

Vakıf bir aile gibidir herkes bir işin ucundan tutar, yeri gelince herkes her işi yapabilecek bilgi ve birikimdedir. Hakkaniyetli bir görev dağılımı yapılır, aşağıdaki listede göreve başlama tarihleri ve görevleri yer almaktadır bu listede çalışanların yanı sıra gönüllülerinde isimleri yer almıştır.

Ahmet Doğan (matematik öğretmeni, 1999)

Ali Haçer (Nesin Yayınevi, 2009)

Ali Nesin (yönetici, 1995, anesin@nesinvakfi.org)

AntyHasselo (dikiş, bitkiler, 1994)

Aslı Can Korkmaz (matematik öğretmeni, 2006)

Atay Eriş (Nesin Yayınevi, 2004)

Betül Sümer (hukuki işleri, avukat, 2009)

Emine Özacar(tiyatro eğitmeni (1999 - 2006, 2011 - 2012), Nesin Yayınevi (2011)

Ergin Cinmen (hukuki işleri, avukat, 2009)

Esin Pervane (Aziz Nesin arşivi, 2009)

Feyzullah Şahin (çiftlik-bahçe, 2003)

Fahri Aral (yönetim kurulu-2008, YK başkan, 2010)

Kadri Akbaş (işçi-servis şoförü, 1976)

KlausLiebe-Harkort (koordinatör, 2007)

Lütfiye Tanrıverdi (anne, 2008)

Mehmet Emin Karaaslan (yönetim kurulu, 2008)

Mehmet Gülkokuer (işletme müdürü, 2011) Mary Berkmen (Kütüphaneci, 2007)

Mustafa Pamukoğlu (yeminli mali müşavir – iç denetim, 2007)

Mert Güngör (mutfak, temizlik, inşaat, 2004)

Mesude Altın (mutfak, 2010)

Mesut Cihangiroğlu (Nesin Yayınevi, 2008)

Nuran şahin (muhasabe, 2005)

Oralp Basım (yönetim kurulu)

Özgün Dünder (eğitim müdürü, 2009)

Salih Bora, (Aziz Nesin arşivi, 2009)

Serdar Kandil (halkla ilişkiler, 2010)

SevinçÖğretmen (etüd, 2008)

Suzan Geridönmez (kukla, 2007)

Süleyman Cihangiroğlu (Nesin Yayınevi 2004 / yönetim Kurulu 2007 / yönetici 2010)

Şevket Özkan(işçi, 1973)

Tarkan Aras (yönetim kurulu, 2009)

Tayfun Özşahin (Nesin Yayınevi, 2012)

TheoHasselo (marangozhane, mekano odası, oyuncak atölyesi 1991)

Turgut Elik (muhasabe, 2005)

Yasemin Ertuğral (anne, 2008)

Yiğit Ekmekçi (yönetim kurulu, 2007)

Yurdanur Batırbay (sekreter, 2001, ybatirbay@nesinvakfi.org)

Doktorları:

Ali İzar (Diş Doktoru, 2001)

Ali Şeker, Tıp 2000 Merkezi

Elif Kırteke (Doktor, 2006)

Erhan Ateş (Çocuk Doktoru, 2003)

Filiz Türkçü (Aile Hekimliği Uzmanı, 2003)

İrfan Alemdar (Pratisyen Hekim, 2003)

İsmail ve Muhlise Söbe (Çocuk Doktoru)

Kurt Heilbornn (Psikolog, 2009)

Lale Tırtıl (Doktor, 2006)

Meltem Kora (Psikiyatrist, 2009)

Mustafa Sütlaş (Cilt Doktoru, 2006)

Pınar İzar (Diş Doktoru, 2001)

Prep Derneği (2009)

Prof. Dr. Sevcan Akasi (Diş Doktoru, 2003)

Yusuf Doğar (Diş Doktoru, 2006) ‘‘

(http://www.nesinvakfi.org/calsn_gnnl.php)

3.4.1 Nesin Vakfı'nın İdari İşleyişi

Nesin Vakfı'nın yedi kişilik Yönetim Kurulu vardır ve yöneticiyi seçerler yapılan icraatları denetler. 1972'den 1995'e kadar yönetici kurucu Aziz Nesin'dir. 1995'ten sonra bu görevi oğlu Ali Nesin devralmıştır. Ali Nesin de bu görevini Aziz NESİN' in vasiyet ettiği gibi 26 Aralık 2009 vakıfta büyüyen çocuklardan biri olan Süleyman CİHANGİROĞLU devreder. Nesin Vakfı Yönetim Kurulu (Ocak 2011) şu üyelere oluşmaktadır:

Fahri Aral (Başkan)

Oralp Basım

Mehmet Emin Karaaslan

Yiğit Ekmekçi

Cem Kara

Tarkan Aras (Vakıf mezunu)

Ulaş Karadağ (Vakıf mezunu)

Yönetici Vakf'ın müdürlerini atar.

akıf Eğitim Müdürümüz: Özgün Dündar (odundar@nesinvakfi.org)

Halkla İlişkiler Müdürümüz: Sedar Kandil (halklailiskiler@nesinvakfi.org)

Koordinatörümüz: Klaus Liebe-Harkort (klaus@nesinvakfi.org)

3.4.2 Nesin Vakfı'nın Yan Kuruluşları

Nesin Vakfı Çiftliği : Kamuran DEMRİKESEN (Sorumlu , Vakıf Mezunı)

Nesin Yayinevi : Atay ERİŞ (Müdür),Ali HANÇER (Çalışkan , Vakıf Mezunı) , Mesut CİHANGİROĞLU (Çalışkan , Vakıf Mezunı)

(<http://www.nesinvakfi.org/yonetim.php>)

3.5 Aziz Nesin'in Eğitim Konusunda Vasiyeti

Aziz Nesin'in Eğitim Konusunda Vasiyeti **Ek-a** da ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Aziz NESİN dünyaca okunan dördüncü Türk yazardır; Orhan PAMUK, Yaşar KEMAL, Nazım HİKMET ve Aziz NESİN. Sevenleri için Aziz Dede hayatı yazdıkları kadar mizahidir aslında define tutkusu olan bir baba ama dindar Aziz NESİN aşırı bir din eğitimi verdirtir ki Nesin 11 yaşında Kuranı ezbere biliyor ve sağlam bir din eğitimi almış bir olarak devlet okullarına askeri okullara gidiyor, her ne kadar okul hayatı bitip iş hayatına atılınca yaşayacağı zorluklar, hapisler, sürgünleri, fakirlikler ve bunların sonucunda ailesinin dağılması ilk eşinden ayrılması kinlenmez Nesin her şeyin bedeli vardır o da ama haklı ama haksız uygulanır, ölürken bir insan ne ister güzel bir tören o ne cenaze töreni istemiş ne de mezar benim halkıma olan borcum bitmemiştir naaşım tıp fakültesindeki öğrencilere verilsin çalışsınlar, incelesinler daha sonra da vakıfa gömülmesini ister oğlu Ali Nesin'i de uyarır vakıftaki çocuklar bilmesin üzülmesin, mezar taşı da istemez bahçeye gömülünce çocuklar üstünde rahatça koşsun oynasın der, çiçek de istemez; solup çürüdüklerinde kıyamadığını söyler, vakıf yönetimini de vakıftan yetişen bir çocuk üstlensin ister; ona göre de doğrusu buydu; çocukluğu yokluk yoksullukla geçmiş bir olarak aynı acıları başka çocukların yaşamasını istemez, birde borçluluk duygusu vardır ödenmez der. Nesin kendisini yatılı okutan yedirip içiren giydiren bir halkın varlığının bilincindedir. Nesin'in tabiriyle ümüğü sıkılarak alınan Zonguldak maden ocaklarında zorla çalıştırılmak zorunda kalan ölüme gönderilen halkın hakkı ödenmez. 35- 40 çocuk okutmak yeterli değildir ona ama elinden bu kadar gelebiliyor. Ailesinin tüm ihtiyaçlarını karşılayan Nesin bir baba bir eş olarak görevini yerine getirdiğini düşünür, zaten kıt kanat geçinmeye alışan biri olarak para düşkünü değildir. Kendince kararını verir. 1972 yılında Nesin Vakfı (

Çocuk Cennetini) kurar. İsteği de vakıfta büyüyen yetişen çocukların vâkıfı yönetmesi ve sahiplenmeleridir.

28/11/2013 ziyaretlerine gittiğimde Vakıfta gördüğüm Nesin'in isteğinin gerçekleşmiş olduğudur. Nesin Vakfı çocuklarından, Nesin Vakfı yöneticisi olan Süleyman CİHANGİROĞLU 'nu önce bir tanıyalım:

3.6 Nesin Vakfı Yöneticisi Süleyman CİHANGİROĞLU ile Vakıf ve Nesin hakkında Röportaj

Süleyman CİHANGİROĞLU 12 yaşında Şırnaklı yoksul bir ailenin çocuğu olarak 1990 yılında okumak için İstanbul'a gelerek Nesin Vakfı Çocuk Cennetine katılır. Bu zaman zarfında Aziz NESİN ile 5 yıl geçiren CİHANGİROĞLU daha sonra Ali NESİN 'den vakfın yönetimini 2009 da devralır.

Öncelikle röportaja geçmeden şunu belirtmek isterim: Vakıf çok şeffaf olmakla birlikte çocukların rahat huzurlu halleri ve herkesin gelen kişiyi bir misafirden ziyade aileden biri gibi sıcaklıkla karşılaması, çay ve yemek ikramları bunun yanı sıra sorduğum tüm sorulara içtenlik ve samimiyetle cevaplamaları beni etkileyen unsurlardan biridir. Şimdi röportaja geçelim:

Şekil 3.15: Nesin , Vakıf Çocuklarıyla
(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 101)

Süleyman CİHANGİROĞLU kırmızı işaretli Ara GÜLER'in çekmiş olduğu bu fotoğrafta Nesin, vakıf çocukları ile birlikte.

Ayten YAPICI : Vakıf 0-10 yaş grubu çocuk alıyor siz 12 yaşında buraya geldiğinizi söylediniz, o zaman Vakıf'a yaşı büyük çocuklarda alınabiliyor doğru mu?

Süleyman CİHANGİROĞLU : 12 yaşında geldim aslında Aziz NESİN 'in istediği şey 0-10 yaş arası çocuk almak şöyle bir şey oluyor . Aziz NESİN o dönem doğru düzgün çalışan bulamıyor gelenler kaçıyor, gelenler çalışıyor, çırpıyorlar işte Aziz NESİN' in notları var ; ''ya diyor gidiyor adam bir bavulla geldi diyor bir torbayla geldi hatta; diyor 3 bavulla gidiyor biliyorum bir şeyler çalışıyor ama bakamıyorum diyor yani yediremiyorum kendime o bavulu aç da bakayım diyemiyorum'' öyle bir vaziyet sonra ne yapayım ne yapayım düşünürken ya bir sürü de yetişkin çocuklardan talep geliyor ya diyor bu çocuklara da el atmak lazım ; o zaman onlarda gelsinler diyor hem kendinden küçük çocuklara bakarlar hem kendileri de eğitim görürler hem onların istekleri de gerçekleşir böylelikle ...

Böyle bir model deneyelim diyor ve nitekim o zaman için başımızda Aziz NESİN de varken tutuyor bu iş ve böyle yürütüyor aslında biraz yetişkin çocukları alarak onların içinde seçki yaparak seçerken en azından biraz daha akli başında olanları biz de şöyle bir algı vardı her çocuk her büyük kendinden küçüklerden sorumludur diye, öyle hepimiz bir birimize bakardık aslında ben küçüğümden sorumluydum. 12 yaşında bir sorumluluğum vardı ama bana bakan bir başkası da vardı yani böyle böyle hayvanlara kadar gidiyorduk hayvanlardan da sorumluyduk, bahçeden de sorumluyduk o zaman domatesi de ekmek lazım işte biber de var ama falan deyip işte elmaları toplayalım marmelat yapılması lazım reçelde olmalı şuydu buydu falan diye üretime katılıyorsun işte sabah kalkıp süt için ineğin sağılması lazım kim sağacak büyükler sağacak tabi ki herkes gücü ve yeteneği çerçevesinde bu işe katılacak .

Ayten YAPICI : Aziz NESİN ile ne kadar süre geçirdiniz ve şuan vakıfta oluşunuz sebebi nedir ?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Ben vakfın mezunuyum ; 1990 yılında geldim yaklaşık 5 yıl boyunca Aziz NESİN' le birlikte yaşadım . 12 yaşında geldim ve

Aziz Dede aslında o benim için; bakmayın Aziz NESİN dediğime bu şekilde bu ailenin bir bireyiyim bende işte mezun olduktan sonra hafta sonları da tatillerde de buraya evime gelirdim anlayacağınız ve ta ki Ali Bey (Ali NESİN) 2009'da ya artık ben çok yoruldu bu işi sizin üstlenmeniz lazım vakıf mezunlarının bu işi sizin üstlenmeniz lazım dedi ve böyle bir teklifte bulundu. Bu tarihsel bir görev ; hayır demeniz mümkün değildi ki. Tabi ki dedim bende böyle geldim vakfa bir bakıma yuvaya geri döndüm aslında şimdi mezunlarımızdan birkaçı vakfın değişik kurumlarında çalışıyorlar Aziz NESİN' in de isteği buydu burası Aziz NESİN vakfı değil ‘Nesin Vakfı ‘ benim ismim olsun istemiyorum derdi burası çocuklara ait bir yer bende borcumu ödemeye çalışıyorum siz bana borçlu değilsiniz sizin tarihin kendisine borçlusunuz derdi işte bende bu borcumu ödemeye çalışıyorum ne kadarının yapabilirsem o kadar derdi ve burada çocuklar gerçekten isterlerse belki alanlarından mezun olurlarsa belki çok hevesli olurlar bu işte becerikli olurlarsa gelsinler burada çalışsınlar buranın yönetiminde olsunlar burayı yürütsünler istiyorum derdi nitekim öyle bir şey oldu; ben ve ayrıca birkaç vakıf mezunumuz dediğim gibi birkaç bu şekilde çalışıyoruz yönetimi devraldık böyle yürüyor.

Ayten YAPICI : Sizin şuan ki göreviniz nedir?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Vakfın genel müdürüyüm ; Aziz NESİN – Aziz NESİN den sonra Oğlu Ali NESİN – Ali NESİN ‘den de görevi ben devraldım .

Şekil 3.16: Süleyman CİHANGİROĞLU ,Nesin Vakfı Çocuklarıyla
(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 100)

Ayten YAPICI : Hangi dalda eğitim aldınız.

Süleyman CİHANGİROĞLU : Ben aslında güzel sanatlar fakültesi resim bölümü mezunuyum ; Marmara'dan mezun oldum .Grafik eğitimi de aldım aslında sanat dallarından neredeyse hepsiyle ilgilendim ama işin sonunda 2004 yılından önce Nesin Yayınevi'ni kurduk. Ali Nesin ile birlikte kuruluşunda da yer aldım ve grafik eğitimim biraz orada da kullandım ve sonra vâkıfa yönetici olarak geldim aslında işte bu tırnak içerisinde sanatçiyim ben.

Ayten YAPICI Peki çocukluğunuzda Aziz NESİN 'le nasıl zaman geçirdiniz sizi en çok etkileyen anınız nedir? Torunuyla da görüştüüm 'Sadece benim dedem değil tüm Türkiye'nin dedesiydi ' cümlesini kullandı ve gerçekten çok etkilendim o cümlesinden ve yeri geldiğinde buradaki çocukları kendi çocuklarından ayırmazmış. Bu bilinçte bir insanmış biz tabi ki onu yakından tanımıyoruz ve çok merak ediyoruz; siz de onunla ilgili sizi etkileyen belki dünya görüşünüzü belki hayata bakış açınızı ya da ne iş yapmak istediğinizi

onun çizgisi, düşünceleri ya da ondan etkilenerak karar verdiğiniz çok önemli noktaları benimle paylaşır mısınız?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Müthiş bir yoksulluk içinden geliyorsunuz, hiçbir şeyin olmadığı var olan her şeyin minimum ihtiyaç çerçevesinde var olduğu geri kalan her şeyin hayal olduğu bir dünyadan geliyorsunuz... Sofrada bir ekmek varsa ikinci ekmek hayaldir böyle bir şeyden geliyorsunuz ve müthiş bir bolluk içine geliyorsunuz. Dehşet bir şey özel günlerde altın kaşıklarda bıçaklarda yemekler yiyorsunuz mesela. Aziz NESİN böyle bir şey yapmış, altın kaşık ve bıçaklar halen durur. Çünkü Aziz NESİN diyor ki çocuklar aşağılık kompleksini yensinler; böyle bir şeyle geliyorlar, böyle bir yoklukla geliyorlar en üst seviyede yaşasınlar ama sağlayabileceğimiz en süt seviyede yaşasınlar; ama bunları atlatsınlar bunların üstesinden gelsinler çünkü yapmaları gereken başka şeyler var, farklı daha önemli şeyler olduğunun farkına varsınlar, nitekim öyle oluyorlar bir yerden sonra bolluk içerisinde yaşıyorsunuz ne oluyor, ne bitiyor diye ve bir gün hepsi gelip geçiyor asıl şeyin çok başka olduğunu fark ediyorsunuz. Aziz NESİN 'in gücü burada, Mert'in söylediği (Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR) doğru bir şey. Mert 'in böyle bir cümle kurmasını sağlayan şey de aslında bu ...

Ayten YAPICI : Demek ki köken sağlam. Mert Bey'in zihninde değerli bir birikim var ona istinaden söylemiş; peki vakıftaki çocuklar nasıl bir bilinçle yetişiyor ve sorumluluk duygusu nasıl gelişiyor çocuklarla ilgili bir örnek verir misiniz?

Süleyman CİHANGİROĞLU: Bir yerden geliyor bu böyle bir şey. Sel felaketi oldu o zaman ben yönetimde değildim yönetici arkadaşların hiç biri burada değilmiş büyük çocuklar ve küçükler ilk yapmaları gereken şeyi şöyle planlamışlar; büyük çocuklar, küçük çocukların hepsini üst kata çıkarmışlar onlar bakıcı ablalarının gözetimi altında oynuyorlar. Dışarıda da sel felaketi ve büyükler ile daha küçük ortancalarıyla birlikte Aziz NESİN 'in el yazmalarını alıp yukarıya taşımışlar. Biz bu çocuklara el yazmalarının nerde olduğunu söylemedik nerede olmadığını da söylemedik yani ortada herkes bilir nerede ne olduğunu ama öyle özel olarak hani yangında kurtarılacak ilk önemli şey olarak üstüne yazı koymadık ama bu çocukların hepsi ilk yaptıkları tepki bu olmuş oluyor. Zenginliğimiz nedir diye çocuklarımız, çocuklarımızı yukarı

taşıyorlar sonra da Aziz NESİN el yazmalarını yaklaşık olarak 3.000 dolayı dosyadan bahsediyorum size işte 500.000 ‘i bulan dokümandan söz ediyorum. Olağanüstü nitelikte dokümandan yani Türkiye’nin en kapsamlı kişisel arşivinden bahsediyorum size... Müthiş çocuklarımızdan sonra ikinci en büyük zenginliğimizdir ve çocuklarımız o yazıları yukarı taşıyorlar. Kim onlara söyledi bunu? Hiç kimse.

Yani evlerini koruyorlar mesele bu aslında eğitim dediğimiz şey bu eğitim dediğimiz şey direk olarak kafasına çaka çaka değil basmakalıp diye bir şey var çok klişe bir laf var çaktırmadan yapılan eğitim diye aslında biz onu yapıyormuşuz. Bunu fark ediyorsunuz böyle bir durumlarda işte Aziz NESİN den geliyor bizden değil bu güç bizden değil yani biz bunu yapmıyoruz. Aziz NESİN den geliyor. Aziz Nesin’in ortaya koyduğu şey buydu; bütün varını yoğunu bu adam bana veriyor niye ben bu adamı daha önce hiç görmedim ne oldu şimdi neden yapıyor bunu. Benim her isteğim karşılanıyor bir şekilde bilmem ne oluyor yani mümkün mertebe bu koşullar içerisinde bir yerden sonra sarılıyorsun. Bu gördüğünüz yüksek binayı biz yaptık biz bir fiil içinde çalıştık yani inşaatında da çalıştık aslında kocaman havuzlu bir villada yaşıyoruz o kocaman havuzlu villayı da biz yaptık yani o havuzu da biz yaptık bizzat inşaatında çalıştık havuzu yaptık, içinde yüzdük. Çatalca da hiçbir arkadaşımızın bu olanağı yoktu ama bizim vardı ama hiçbir arkadaşımızda da gidip o inşaatta da çalışmazdı yani bir yandan sonra tabi ki sorumluluk belli bir şey yüklüyor. İnsana sahiplenmek yüklüyor, korumak yüklüyor, yani daha önce umurunuzda olmayan işte bir bardak kırıldığında umurunuzda oluyor o bardak bizden gitti oluyor, bu zenginlikten gitti diyor, bunu korumamız lazım yani temel şeyimiz bu, bunun üzerine kurulu.

Ayten YAPICI : Vakıfta hayat nasıl devam ediyor neler yapılıyor dışarıdan bakınca kolay geliyor insana şirinler köyü gibi bir hayat gibi geliyor zorlukları var mı ?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Şimdi böyle anlatıyorum pembe hayaller, şirinler köyü gibi geliyor ama o kadar kolay değildir onu söylemeliyim itiraf etmeliyim ki bu kadar kolay değildi. Sabahın köründe kalkıyorsunuz hayvanları sağacaksınız peki sağıyorsunuz, okula gideceksiniz su yok hadi ne yapacaksınız o kokuyla okula gideceksiniz nasıl olacak bu iş yani düşünebiliyor musunuz bu

zorluğu... Su yok şimdi bir tane kuyumuz var yaza giriyoruz ve su kalmamış içinde tesisata basamıyorsunuz hidrofor bozuluyor o zaman, hidroforu tamir edecek adam yok o zaman kim yapacak bunu işte bir girelim bakalım buna o zaman bir yerlere bakıyorsunuz sonra öğreniyorsunuz...

Ayten YAPICI : Aslında farkında olmadan bir sürü şey kazandırıyor size yaşayarak görerek ihtiyaç doğrultusunda çok büyük yetenekler kazanıyorsunuz çare üretiyorsunuz.

Süleyman CİHANGİROĞLU : Abartmayayım böbürlenmeyeyim ama bir marangoz kadar iyi mobilya yapabilirim , inşaatta yapıyorsunuz , sıvada yapıyorsunuz ...

Ayten YAPICI : Çareler üretecek beyinler yetişiyor ...

Süleyman CİHANGİROĞLU : Boyada yapıyorsunuz , elektriği de tamir ediyorsunuz sonra hidroforu da tamir ediyorsunuz , ağacı da ekiyorsunuz meyvesini de topluyorsunuz reçelini de yapıyorsunuz ...

Ayten YAPICI : Şu an sizinle vakıf yöneticisi olarak konuşsam da sizin çocukluğunuz burada geçti arkadaşlarınızla diyalogunuz nasıldı , nasıl bakıyordunuz birbirinize?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Biz burada birbirimizin soyadını bilmedik bir abi kardeş ilişkimiz vardı çok çocuklu aile gibiyiz işte o çok çocuklu ailenin bir sorumluluğu var işte sevgiyi 40 ile çarpıyorsunuz ama sorunları da 40 ile çarpıyorsunuz yani böyle bakmak lazım .

Ayten YAPICI : Çatalca'daki vakıfta sınır 40 mı daha fazla çocuk alma imkanınız var mı ?

Süleyman CİHANGİROĞLU : 42 aslında fakat birde burslu öğrencilerimiz de var 20 civarında burslu öğrencilerimiz var dışarıdan destek verdiğimiz hem üniversite hem lise düzeyinde bazen de daha da küçük bir de matematik köyümüz var. Her sene yaklaşık 3.000 veya 4.000 dolayında öğrenci faydalanıyor Nesin Vakfı'nın şu anki kapasitesinden. Bu kapasiteyi biraz daha artırabiliriz 60 'a çıkabiliriz ama bunun koşullarını oluşturmaya çalışıyoruz yani ne demek koşullarını oluşturmaya çalışmak mesela şimdi artık bakıcı ablalar var. 0-10 yaş grubu çocuklar alıyoruz bazen zorluyoruz bir yere gidiyorsunuz

bir tane çocuk almaya gittiğinizde bir bakıyorsunuz 4 tane çocuk var ve 4 ününde buna ihtiyacı var kardeşleri ayırmamak için 4 ünü de alıyorsunuz bakıyorsunuz biri 12 yaşında ama onun dışında kuralları delmemeye çalışıyoruz dolayısıyla bakıcı ablalara ihtiyaçlarımız var üstelik nitelikli bakıcı ablalarımıza.

Ayten YAPICI : Bakıcı ablalar derken çalışma koşulları nasıl 24 saat burada mı kalıyorlar

Süleyman CİHANGİROĞLU : Çalışma koşullar çok zor birde 0-10 yaş grubu daha doğrusu bu yaş grubu çocuklara bakan ablalar var bunların öz bakımından ihtiyaçlarına kadar her bir şeyiyle ilgilenirler. Hepsini onlar yapmazlar çocuklarla birlikte yaparlar mümkün merteye bunu kontrollü doğru yürümesi aşamasında 24 saat burada çocuklarla birlikteler çocukların katlarında kalıyorlar o katlarda bakıcı ablaların da odaları var ve nerdeyse 24 saat gerçekten çalışıyorlar.

Ayten YAPICI : Peki nitelikleri neler, eğitimleri nedir gönüllü mü yoksa ücretli mi çalışanlarınız.

Süleyman CİHANGİROĞLU : Ücretli ama sadece ücretle yapılmayacak bir iş aynı zaman da gönüllü bir iş aslında ben onlara ücretli çalışan demeye dilim varmıyor gerçekten gönüllü çalışıyorlar çoğunlukla ama ücretli aynı zamanda. Eğitimleri de başta böyle alanından mezun olsun işte çocuk gelişimi bir bilmem nesi falan ama bir yandan sonra baktık ki bu da tam karşılamıyor ihtiyacımızı. Aslında izan sahibi olan Aziz NESİN' in dediği gibi izan sahibi insanlar aradık belli öngörülerini olan gelişmeye yatkın, çocukları seven onlarla iyi diyalog kurmaya elverişli sabırlı olan tabii ki o yüzden de farklı alanlardan insanlardan başladık bir tanesi eski bir turizmci mesela, bir tanesi bir öğretmen emeklisi, bir tanesi gazeteciymiş işte bambaşka bir tanesi de çok iyi bir anne ama çocuklarla etüt de yapabiliyor müthiş bir pozitif enerji sunuyor. Girdiği her yerde her kesi güldürüyor bu çok önemli işte ona da ihtiyacımız var; böyle böyle biz onlara tabiri caizse nitelik kazandırmaya çalıştık. Bir psikiyatr grubumuz var bir dernekle çalışıyoruz ve bu anlamda psikolog ve psikiyatr derneğiyle onlardan belli süreçlerde talebimiz oldu çocuklar ve anneler sorunlarla nasıl başa çıkılır ne yapılır edilir hangi durumda daha iyi nasıl tepki

verilebilir böyle bir eğitimden geçtiler. Aslında annelerimizi kendimiz eğitiyoruz bu şekilde annelerimizi oluşturuyoruz gelen başvuruların içinden nispeten en yakın kim onları alıp böyle bir eğitimden geçiyoruz. Belirli periyotlarla bunu yapıyoruz üstelikte başka bir şey mümkün değil gerçekten çünkü kafanızdaki insanı hele hele bu paralara bulmamız hiç mümkün değil. Dolayısıyla böyle bir yola girdik. Bu yaş grubundaki çocuklar bu bakıcı ablaların gözetiminde yaşıyorlar sonra liseye geçtiklerinde bir nevi bir özgürlük kazanıyorlar bir üst kata çıkıyorlar işte yine kendi odaları var biraz daha özerk yaşıyorlar. Daha merkezi bir noktaya bağlılar kontrolleri oradan geliyor temelde bir otokontrol sistemi oluşturmaya çalışıyoruz kendi sorunlarıyla başa çıkmaları birbirlerinin sorunlarıyla başa çıkmaları, birbirleri arasında bunu çözmeleri... İşte onlara bir sorumluluk veriyoruz örneğin bahçenin mıntıka temizliğinin yapılması gerekiyor sen git mıntıka temizliğini yap demiyoruz, diyoruz ki yapılacak işler arasında oda var; yapılacak işler arasında bu salonun temizliği de var ya da bunları kendileri görüyorlar.

Oturup bir görev dağılımı yapıyorlar en küçüğünden en büyüğüne kadar yeteneklerine göre kolektif olarak herkes bir işin ucundan tutuyor bu işleri böyle yürütüyorlar ve böylelikle o sahiplenme duygusu sorumlulukları ve kabiliyetleri geliyor.

Ayten YAPICI : Aziz Nesin ile ilgili bize aktarabileceğiniz, çocukluğuyla, ailesiyle ilgili aktarabileceğiniz bilgiler var mıdır? Örneğin Darüşşafaka'ya kaydı yapıldıktan sonra “benim babam var babası olmayan bir çocuğun hakkını gasp etmeyeyim” tavrıyla kurumdan kaçan Nesin ile ilgili neler paylaşmak istersiniz?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Böyle gelmiş böyle gitmez öz yaşam öyküsünü okudunuz herhalde oradan aktardınız bunları yol – yokuşun başı – yokuş yukarı 3 cilt halinde yayınlanmış kitaplardır o kitabı okursanız Aziz NESİN nasıl olmuş neden bu noktaya gelmiş daha iyi göreceksiniz. Aziz NESİN'in bu fikri oluşturmaktaki temel ölçütü nedir? Nasıl Aziz NESİN olmuştur? Nasıl bu fikir oluşmuştur, onu da orada görebilirsiniz... Olağanüstü nitelikte bir kitaptır.

Ayten YAPICI : Aziz Nesin'in kitaplarına nasıl daha kolay ulaşabiliriz?

Süleyman CİHANGİROĞLU: Buradan da vakıftan da alabilirsiniz isterseniz getiriyorlar.

Bakarız kaldı mı diye yoksa Elmadağ Dolapdere de bizim yayınevimiz var. İnternet üzerinden de sipariş verebilirsiniz ‘Nesin Yayınevi’ diye... Bu kitaplarda çok keyifli anlatır çocukluğundan başlayarak

Ayten YAPICI : Vakıfta’ki çocuklar Aziz Nesin’in kitaplarını okumak zorundalar mı?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Tabi ki keyfe keder ama bazı şeyleri okumanız lazım ki bunları önüne sunuyoruz. Sevdiğiniz şeyleri okuyabilirsiniz ama bir de bunu da oku diye bazen de aile toplantıları yapıyoruz. Her hafta Cuma günü çocuklarla toplantı, her ayın ilk Cuma akşamı da bir aile toplantısı yapıyoruz. Çalışanlarımızla, küçüklerimizle, büyüklerimizle her kesin katıldığı çocuk toplantılarında bazen ben de bunları okuyorum... Aziz Nesin’den bir öykü bilmem ne falan filan çünkü genelde şöyle oluyor: Bizim zamanımızda da böyleydi nasıl olsa içindesiniz ya bu şey gibi İstanbul da yaşayıp İstanbul’u gezmek gibi bilmemek gibi... Bir gün gezeriz ne olacak ki elimizin altında nasılsa burada da öyle yani her yerde Aziz NESİN var, fotoğrafları var, resimleri var, kitapları var içindeyken o kadar fark edemiyoruz bu okumaların böyle bir faydası oluyor. Çok eğleniyorlar Cuma akşamları aile toplantısı her hafta Cuma günü küçük çocuklarla bir toplantı yapıyoruz. Ayın ilk Cuma akşamı da bütün aile çalışanından çocuklarınıza kadar herkes, bütün aile toplanıyor...

Ayten YAPICI : Kendi ayakları üzerinde durmaya çabalayan bir vakıf olarak tabii ki sıkıntılarınız da olabilir , dışarıdan yardım gibi beklentileriniz istekleriniz oluyor mu ?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Seramik atölyemizin fırını bu aralar biraz sıkıntı yaratıyordu 800’ün üzerinde olunca sevindik buna normalde 1200’e kadar çıkması gerekiyor. Bir destekleyici arıyoruz seramik atölyesi için aslında yeniden elden geçirmemiz lazım. Yani çok zor insanlardan ahım şahım bir şeyi isteyen bir kurumda değiliz. Kendimize de çok yakıştıramıyoruz. Biliyoruz ki insanlar, bir şey talep etmeye kalktığınızda bir duvar örüyorlar bazen de işte söz vermek zorunda kalıyorlar yapamıyorlar. O zamanda daha da kötü oluyor.

O yakınlığı yakaladığımızda biz talep ediyoruz ve kendileri geliyorlar fark ediyoruz ki bize yakın; bir şey istersek belki yapabilirler. Bu olanakları da var yüzümüzü bazen kızartıp talep ediyoruz ama çok da bir şey yapamıyoruz gerçekten bütün olarak. Mesela kömür ihtiyacımız var bu tür şeyleri daha kolay yapıyorlar diye kömür isteğinde bulunuyoruz her sene işte bu sene bulamadık. Bağış bulamayınca peyder pey kendimiz satın alıyoruz kömürü. Yılda 90 tona yakın kömüre ihtiyacımız var bizim diyoruz. Böyle bir binayı ısıtmak kolay olmuyor onun dışında belki böyle Aziz Nesin'i anmak falan filan diyoruz ama pek de yaklaşmıyorlar.

Ayten YAPICI : Yardım istediğiniz insanlar neden çekiniyorlar yada bir fikir sunduğunuzda yaklaşmıyorlar?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Şimdi Aziz Nesin'in seveni var, sevmeyeni var. Düşmanı var böyle temkinli yaklaşanı var. Aziz Nesin'in tuhaf bir şeyi var aslında... Aziz Nesin'i bir tek anlamayan ve sevmeyenler aslında aydınlar, aydın diye nitelendirebileceğimiz herkes -sizi tenzih ederek söylüyorum- buraya geldiniz ama aslında aydınlar gerçekten Aziz Nesin'den çekiniyorlar. Bayağı çekiniyorlar halen de çekiniyorlar aman yarın bir gün bir not yayınlanacak bizimle ilgili hakkımızda da bir şey yazmış mı?

Ayten YAPICI : Vakıfla ilgili yaşadığınız en büyük sıkıntılarınız neler oldu nasıl üstesinden geldiniz ?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Sosyal hizmetler önümüze bir protokol koydular. Ya sosyal hizmetlere bağlanacaksınız ya da Milli Eğitim'e bağlanacaksınız. Sosyal hizmetlere bağlanırsanız bir çocuğu alıp 18 yaşında bırakacaksınız tabi ki sosyal hizmetlerde olduğu gibi. Milli Eğitim'e bağlanırsanız 18 yaşından sonra çocuğa bakabilirsiniz; 18 yaşın altındaki çocuklara bakamazsınız dediler. Öte yandan isminiz değişecek işte bu protokol çerçevesinde yürüyeceksiniz. İsmi değişecek her şeyden önce işte sosyal hizmetler çocuk esirgeme kurumu Aziz NESİN çocuk yurdu gibi isim olacak. Biz de dedik ki bunu istemiyoruz.

Biz sokaktan çocuk almıyoruz yani tırnak içinde devlet koruması altındaki çocukları alıp bakmıyoruz; biz ekonomik durumu kötü olan ailelerin çocuklarını ailelerinden izin alarak bakıyoruz. Bir nevi ailelerin izni var, yani zorla alınmış

çocuklar değiller. Koruyucu aile gibiyiz aslında daha ötesi aileler diyor ki biz bu çocuklara eğitim olanaklarını veremiyoruz yani karşılayamıyoruz, ihtiyaçlarını karşılayamıyoruz, siz bize yardım edin diyorlar ve bizde onlara yardım ediyoruz. Böyle olunca da davayı buraya dayandırdık ve böyle olunca da davayı kazandık. İşte sosyal hizmetler o noktadan sonra bütün bağını kesti ama aslında bizim için bizim çekindiğimiz bir yok.

Ayten YAPICI : Vakıfı gezerken şunu gözlemledim: Çok şeffaf bir vakıf. Sizler de çekincesi olmayan insanlarsınız, çocuklar bile öyle rahat ve korkusuz. Hiçbir çekincesi olmayan insanlar görüyorum. Denetlemeler yapılırken hiç rahatsız olmuyor musunuz?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Sosyal hizmetler buraya gelsin adabıyla burayı denetlesin istiyoruz , ne oluyor , ne bitiyor , neler yapılıyor, kaç çocuk var nasıl bakılıyor iyi koşullar mı değil mi? Devletin görevi bu aslında. Sen bakma o baksın demek değil devletin görevi. Biz bakalım onlar bakmasın demek değil. Bakan kişi nasıl bakıyor bu işte bir suiistimal var mı? Bir çocuğa nasıl bakılıyor, hangi koşullarda eğitiliyorlar? Koşullar doğru mu iyi mi? Yapması gereken şey bu aslında; görevini yapmak çünkü amaç başka... Amaç çocuklar değil bizim kontrolümüzün dışında bir şey yürümesin, büyümesin, gelişmesin, aman ne oluyoruz, şeklinde bir vaziyette. Bu hükümetlerin meselesi değil daha çok derinde... Derin devletin diyebileceğimiz. Çünkü her dönemde bununla karşılaştık yani bu partiler bilmem ne hükümetler meselesi değil daha derinde böyle bir talep. Biz de buna karşı çıkınca davayı kazandık ve şimdi vakfın faaliyetlerini bu şekilde yürütmemizin durumu bu. Yoksa tamamıyla buraya da el koyacaklardı. Süreç içerisinde buna benzer bir sürü şeyle karşılaştık çamur attılar. Bir de tecavüz vakası gerçekleşti dediler işte gazetelerde bangır bangır yazdılar sonra yokmuş dediler ama çamur kaldı...

Ayten YAPICI : 80'lerde vakıf nasıl ayakta durdu? Nelerle karşılaştıldı? Nesin; dostları tarafından hem çok sevilirken düşmanları tarafından da çok çekinilen biri olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Aziz Nesin'in gözü pek olduğunu el etek öpmeyen aman diye yalvarmayan bir kişilik biliyoruz. 80'lerde gelen müfettişleri nasıl karşılıyor?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Gelen Müfettişe Aziz NESİN o kadar kötü davranıyor ki madem öyle diyor geldin buraya kapatmak üzere bende sana bu şekilde davranacağım diyor . Elinden geleni, yani her türlü kötülüğü yapıyor. Adam yani adamın görevi bir şekilde gelip raporu yazması lazım ve adamda sonunda bakıyor ki yani öyle böyle tamam bu adam bana böyle davranıyor ama bu da doğru bir şey mi diyor? Ve inanılmaz güzel bir rapor yazıyor. Tabi ki görevinden atılıyor. Yıllar sonra Aziz NESİN ile karşılaşmalarında Aziz Nesin'e diyor ki Müfettiş " hatırlıyor musunuz beni " ; tabii Aziz NESİN hatırlamıyor. Müfettiş kendini tanıtıyor sayenizde daha iyi bir işim var kovuldum diyor hikâye bu aslında. Buraya her gelen işte doğru bir şey olduğunu fark ediyor işte sosyal hizmetler de böyle denetlemeye geldiler; baskınlar düzenlediler. Polisler, askerler, doktorlar işte bilmem neyle sosyal hizmetler hizmetlerden görevlilerle çocukların donlarına kadar baktılar. Bizim de tam yapmak istediğimiz sistem bu aslında. Her çocuğun kendi odası var, bilgisayarları var ama 50 bin sayılı kitaplık kütüphanesi var. Çocuklar doğanın içerisinde yeşillik içinde büyüyorlar. Hiçbir zorlamaları yok bilmem neleri yok, şu yok, bu yok falan filan; gayet güzel tam yapmak istediğimiz sistem bu ama yapamazsınız diyorlar. Sokaktaki çocuğa siz alıp bakamazsınız yani biz bakarız bakmayız devlet bakar bakmaz o ayrı konu ama onu siz alıp bakamazsınız diyor. Bir taraftan iyi bir şey, bir taraftan kötü bir şey bu... Şimdi birisi İngilizce öğretmeye gelir, birisi Arapça öğretmeye de gelir; ne demek bu şimdi diyorum? Arapça' da öğretebiliriz gayet de güzel bir dildir ama olaya bakış açısı o kadar vahim ki o kadar ezberci ki yani onun içinden çıkamıyorlar. Öyle bir şey söyleyince şaşırıyorlar neyine şaşırıyorsun yani biz burada Arapça'da öğretiriz gerekirse, böyle bir talep varsa çocuklardan neden olmasın. Böyle bir sürü değişik vaka sonunda öyle böyle her seferinde alınımızın akıyla çıktık bu işin içinden ve bu kavgayı yapacağız yapacak bir şey yok bunun için varız... Olacaktır da yani yine de gelecektir bitmiş değildir.

Ayten YAPICI : Sizin çekindiğiniz yada düşman olarak nitelendirdiğiniz birileri var mı?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Bizim düşman dediğimiz tek bildiğimiz şey o bilmediğimiz düşmandır. Bildiğiniz şeyden çekinmezsiniz. Sel felaketi oldu, 20 milyonluk zarar oldu. Şu gördüğünüz yerler bulunduğunuz yer su altındaydı dizlerinize kadar. Ama o düşmanı biliyorsunuz, koltuğu atıyorsunuz, yenisini

koyuyorsunuz ama bir yıl içinde beş yıl içinde koyuyorsunuz yerine; ama ötekini bilmiyorsunuz ki yani nerden geliyor, niye geliyor, niçin geliyor, ne istiyor? Bunu bilemiyorsunuz. Velhasıl vasiyetimiz budur Ali Bey ‘in deyimiyle (Ali NESİN) namuslu geçinmeye çalışan her aile gibi bu ülkede bir şekilde sarsılıyoruz ama ayaklarımızın üzerindeyiz bu işe devam ediyoruz.

Ayten YAPICI : Aziz NESİN kitaplarında olsun söylemlerinde olsun hep hak ve halktan yanadır. Aziz Nesin bir partiye bir ideolojiye bağlı mıydı?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Aziz NESİN hep halka yakın hissetmiştir kendini. Hep halk için der hiçbir gruba hiçbir partiye angaje olduğunu göremezsiniz. 3 aylık bir ‘ TKP’ üyeliği vardır. Türk- Yunan Dostluk Derneğinin kurucusudur mesela Ankara – Film Festivalinin kurucusudur mesela. Ekin A.Ş.’nin yani 80’ler de dernekleri kurmak ve bir konferans bir toplantı yapmak yasak olduğu için şirket kurmuş bir kişidir. Ekin A.Ş. diye ve bu şirket konferans düzenlemekle meşhurdur; 10 Binler A.Ş. de keza öyledir.

Ayten YAPICI : Aziz NESİN deyince akla Aziz Nesin eşittir halk geliyor; nasıl, Nazım deyince memleket geliyorsa... Aziz NESİN de bir aşık ama halkına hiç kırgınlık duydu mu?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Hep halk için ; aydınlanması için halk ne kadar sorun çıkarırsa o kadar haklıdır der. Sivas için keza aynı şeyi söyler. Onlar bizi yakmaya çalıştılar ama o kadar haklılar çünkü neler yaşamış ki bu halk o noktaya gelmiş... Bizim onlardan başka hiçbir şeyimiz yok, aydınların bu gün keşfettiği bir şey var ya efendim sol aydınlar halktan uzak falan filan... Aziz NESİN 40’larda bunu söylüyordu. 50’lerde de bunu söylüyordu. 60’larda da bunu söylüyordu, 80’lerde de 90’larda da ve halen de söylüyor. İşte bu kadar Aziz NESİN’in gücü burada sokağa çıkın Aziz Nesin’in hakkında bir sürü şey duyuyorsunuz.

Ayten YAPICI : Nesin’in hayran kitlesini ve hayranları ile diyalogu nasıldı aralarında nasıl bir bağ vardı?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Böyle başörtüsü olan genç kızlar gelirdi mesela fuara. Başka insanlar çocuklar falan gelirdi; babaları, dedeleri. Nazım da çok büyük bir değerdir ama eyvallah bende çok severim ama Aziz Nesin’in yeri başkadır. Böyle dedelerini falan görmeye gelmişler sanki öyle severler... Mert

'in dayandırdığı şeyde o; Türkiye'nin dedesi diyor ya bilinçle ama dayandığı şey bu . % 60 aptaldır diyor ya bu lafi söyleyebilmek için Aziz NESİN olmak lazım. Bugün herkes Aziz NESİN haklıymış diye söylüyor ya hadi oradan nerde buluyorsun kendinde o hakkı. Onu ancak Aziz NESİN söyleyebilirdi. Çünkü gerçekten dede yaklaşımı var. Kendine gel diye sarsıyor halkı, bunu söylerken aşağılamak için söylemiyor. Bir radyo programında işte soruyor efendim siz halka eşek deyip duruyorsunuz siz bu halkı sevmiyor musunuz? Olur, mu öyle şey, ben eşekleri çok severim diyor. Aziz NESİN halen Türkiye'de en çok satan düzenli olarak eserleri en çok satan yazardır. Dünyada ilk beştedir. Bir kitap yayınlıyorsunuz 100.000 satıyor ama Aziz NESİN öyle değil sürekli olarak satan yani çok büyük bir rakam değil ama itiraf etmeli Türkiye de çok kitap okunmadığı için ona rağmen en çok kitapları satan okunan yazarı... Bu güne kadar 10 milyon kitap satmış Aziz NESİN.

Ayten YAPICI : Aziz Nesin'in çizgisini pek yakından tanıyan biri olarak TKP üyeliğinin çok kısa sürdüğünü söylediniz ; Nesin kendini nasıl tanıttırdı?

Süleyman CİHANGİROĞLU : Ben sosyalist bir insanım derdi ama daha fazlasını söylemezdi ama halktan yana olmuştur hep, arkasında hissetmiştir halkın gücünü... Ben sosyalist bir insanım diye de söylerdi.

Ayten YAPICI ; Sorularımı samimi ve dobra kişiliğinizle cevapladığınız için teşekkür ederim.

Süleyman CİHANGİROĞLU : Biz teşekkür ederiz kapımız herkese açık; bizi onurlandırdığınız için .

Şekil 3.17: Süleyman CİHANGİROĞLU Nesin Vakfı Röportajın sonunda

Nesin vakfını ziyarete geldiğimde bahçeden içeri girince ilk karşılaştığım kişi bahçeyi temizleyen Mert GÜNGÖR'dü. Süleyman Bey'le röportaj yaparken bize çay ikramında da bulunan gene Mert GÜNGÖR'dü. Süleyman Bey'e keşke Aziz NESİN 'in ailesinden birileriyle de görüşsem dediğimde torunu burada isterseniz görüşebilirsiniz dedi. Ben de merakla bekliyorum; dünyanın en çok okunan yazarlarından birisinin torunuyla da tanışacağım... Tabî ki Türkiye'de bir algı var şaşalı bir bekleyiş... Elinde son model olmayan eski bir telefon, üzerinde marka ve yeni olmayan giysilerle çok doğal içimizden biri Mert GÜNGÖR idi gelen. Önce bahçeyi temizlerken gördüğüm daha sonra bize çay ikram eden Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR. Önce inanmadım, neden inanmadığımı da anlamadım aslında; sonra da Aziz NESİN'e bir kez daha hayranlık duydum. Sadece kendine değil mütevazılığını, halktan biri gibi yaşama felsefesini ailesine de aşlamış. Torunu Mert GÜNGÖR ile röportajım bir sohbet edasıyla gerçekten çok keyifli ve eğlenceli geçti.

3.7 Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR Aziz Nesin Hakkında Röportaj

Ayten YAPICI : Sadece Türkiye’de değil dünyada en çok okunan, en önemli yazarlardan biri dedeniz. Nasıl bir duygu bu ve dedenizin vakıf ve ailesi ile arasında nasıl bir bağı vardı?

Mert GÜNGÖR : Öncelikle Aziz NESİN sadece benim değil tüm Türkiye’nin dedesidir. Sadece bizim babamız, dedemizdi diyemeyiz asla. Kendi çocuklarını ve torunlarını vakıf çocuklarından üstün tutmadı. Aziz NESİN için vakıftaki çocuklar her zaman ayrıcalıklıydı çünkü Aziz NESİN ailesinden daha çok buradaki çocuklara zaman harcardı.

Ayten YAPICI : Nesinin vakıf çalışmalarına, siz kendi açınızdan bakınca dedenizi hiç kıskanmadınız mı?

Mert GÜNGÖR : Kıskanmıyor muydum? Bir kere kıskanç bir insan değilim hiç öyle bir huyum yoktur. Böyle bir durumda olan böyle birini kıskanmak pek doğru bir şey olmaz. Böyle bir varlığı, böyle büyük bir şeyi yaratan bir insanı... Çünkü Aziz Nesin hep şöyle bir şey derdi; yoğundan değil varından veren bir halk çünkü bu kurumu halkın gücüyle desteğiyle yapmıştır, kurmuştur hiçbir şekilde devlet desteği olmadan devletin hiçbir katkısı olmadan kurulmuştur bu vakıf. Her zaman Aziz Nesin için öncelik halktır. Yani böyle bir ideolojisi olan bir insanı kıskanmak doğru bir şey değildir. Burada bir çocuk, devlet yurdundaki gibi yaşamıyor hiçbir şekilde biz bir çocuğu bu şekilde almıyoruz yaşatmıyoruz; nasıl bir ailede anne baba çocuk ortamı varsa burada aynı şekilde güven ve sevgi ortamında tek bir farkımız büyük olmamız açımızın büyük olması geniş aile dediğimiz budur.

Ayten YAPICI : 7 tane piyanosu olan bir vakıf. İmkanlarının iyi olduğunu ve vakıftaki çocukların yeteneklerine göre yetiştirildiğini biliyoruz. İlerde çocuklarınızın böyle bir yerde yetişmesini ister misiniz?

Mert GÜNGÖR: Türkiye’nin hiçbir kurumunda bizim gibi 7 tane piyano yoktur. Buradaki çocuklar piyanoya çok meraklı. Aziz NESİN zamanında da vardı bir tane piyanomuz çok eskidir. Rusya’dan gelirken getirmişti sonradan gelen de oldu bağış olarak; piyano çalmayı seven çocuklarımız çok olduğu için mesela eski mezunlarımızdan bir çocuğumuz var o 86/87 de gelmişti. Onlar iki kardeşti bir tanesi piyanoda müthiş becerikli, inanılmazdı. Buradaki

çocuklarımıza da bir nevi o aşladı piyanoyu devamlı buraya gelir. Aziz NESİN felsefesine göre hiç kimse baskı altında değildir. Herkes hürdür. İstedığı yerde yaşayabilir yani ben ilerde çocuğum olursa yaşarsa yaşar ama burada illa yaşayacaksın diye baskı kurmam. Bu kendi bileceği bir iştir. Ben yaklaşık 30 yıldır buradayım aileden olarak bir ben varım bir de Ali NESİN vardır. En fazla burayla haşır neşir olan ben olmuşumdur. Nesin ailesinden hiç kimse bu kadar haşır neşir olmadı.

Ayten YAPICI : Peki vakıf olarak insanlardan veya yerel yönetimlerden bir beklentiniz var mıdır?

Mert GÜNGÖR: Hiçbir kimseden vakfın beklentisi yok. Ama Almanya' da tanındığı kadar vakıf Türkiye de tanınmıyor... Selde misafirimiz geldi bizzat ben ilgilendim. Çatalca'da oturmasına rağmen bilmiyordu Nesin Vakfını. Yerel yönetimlerden bir beklentimiz yok. 5 yılda bir değişen insanlardan oluşan bir kesimi var; 5 yıldır görevdeler ve biz 45 yıllık bir kurumuz

Ayten YAPICI : Çatalca'nın en dikkat çeken yeri bence Vakfınız. Farklı bir şey, çiftliğiniz var, burada hayvanların olması çocukların ilgisini çekiyor. İstanbul'da büyüyen çocuklar toprağı saksıda görüyor her yer asfalt gerçekten; Nesin Vakfı Çocuk Cenneti. Ben çok teşekkür ederim, gerçekten kendimi evimde hissettim. Sanki kendi evime uzun bir zamandan sonra akrabalarımı ziyaret etmişim gibi geldi, herkes çok sıcak çocuklarda öyle sizler de. Hepiniz o kadar güler yüzlünüz ki teşekkür ederim her şey için.

Mert GÜNGÖR : Biz teşekkür ederiz ayaklarınıza sağlık ,burası sizin yeriniz. Aziz Dedenizin yeri. Her zaman kapılarımız açıktır.

Şekil 3.18: Aziz NESİN 'in torunu Mert GÜNGÖR

Son olarak Nesin'in bir sözü ile bitirmek istiyorum “ Vakıf çocuklarımın üretmen olmalarını istiyorum. İnsanlarımızın tüketmen değil, üretmen olarak yetiştirilmeleri gerektiği salt bu küçücük Nesin Vakfı'nın değil, bütün Türkiye 'nin sorunudur. Ama ne yapayım ki benim gücüm ancak Nesin Vakfı 'na yetiyor .”(Atlas Tarih / 32 sayı 2015- sayfa 101)

4 SONUÇ VE ÖNERİLER:

Öncelikle benim için güzel bir araştırma oldu, çocukluğumda ailemin kitaplarını alıp okumamı teşvik ettikleri bir yazarı daha yakından tanıdım. Nesin'in torunu Mert'in dediği gibi ' Sadece benim değil tüm Türkiye'nin dedesiydi'. Benimde artık Çatalca'da dedemin bir evi var. Orada kardeşlerim var bunu algılamamda emeği geçen herkese teşekkür ederim. Silivri'de öğretmenlik yaptığım zamanlarda şunu gördüm çok yetenekli çocuklarımız var. Ne yazık ki yeteneklerini ortaya çıkaramıyoruz; elimizdeki yetersiz kaynaklarla onları anlamaya çalışıyoruz; kimi zamanda anlayamıyoruz. Nesin 'in dediği gibi bir zamanlar sanki biz hiç çocuk olmamışız gibi onlara kızıyor ve yargılıyoruz. Halbuki biraz empati kursak ve çocuklarımıza sahip çıksak. Keşke hepimiz elimizi taşın altına koyup ülkemize ve halkımıza olan borcumuzu kendi imkanlarımız ile ödemeye çalışsak; bu uğurda çaba göstersek ve sürekli devletten veya başkalarından beklesek... Bir insan olarak, bir yazar olarak ve bir aydın olarak Aziz NESİN, bunu başardı. Elinde daha çok imkânı olanlar bu sorumluk ve borçluluk duygusunu kaçmasa... Aslında o kadar zor bir şey değil sadece Nesin 'in dediği gibi çocuklarımız bizim çektiklerimizi çekmesinler, vicdanı ve fikri hür; tüketen değil üreten ve düşünen insanlar olarak yetişsinler... Umarım ülkemiz; Aziz NESİN ve onun gibi aydınların ışığı ile karanlıktan aydınlığa çıkar. Nazımın dediği gibi " Ben yanmasam, sen yanmasan, nasıl çıkarız karanlıktan aydınlığa "... Umarım çektiğin acılara değer Aziz Dede, ışıklar içinde uyu.

KAYNAKLAR :

- Nesin A. (2012) .’’Yol’’ Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-1-Nesin Yayınevi
- Nesin A. (2013) .’’Yokuşun Başı’’ Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-2 -Nesin Yayınevi
- Nesin A. (2012) .’’Yokuş Yukarı’’ Böyle Gelmiş Böyle Gitmez-3- Nesin Yayınevi
- *Atlas Tarih / 32 sayı 2015
- *Boukhari, Construir Futuro, inventir en la infancia: Estudio economico de los costos y beneficios de erradicar el trabajo infantil en Iberoamerica, ILO, San Jose, Kosta Rica, Eylül 2005.
- * Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi: Sayı 6, s.23.
(http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_06.pdf)
- *(Yol+ Yokuşun Başı+Yokuş Yukarı)Böyle Gelmiş Böyle Gitmez Aziz NESİN
- *(http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_06.pdf)
- *<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13659>’’
- *https://tr.wikipedia.org/wiki/Aziz_Nesin
- *http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/157415/Aziz_Dede_den_cocuklarına_ilk_ders_Hic_kimsenin_elini_opmeyin.html
- *https://tr.wikipedia.org/wiki/Aziz_Nesin
- *http://www.nesinvakfi.org/aziz_nesin_sinegoz.html
- *<http://www.nesinvakfi.org/index.php>
- *http://www.nesinvakfi.org/egitim_felsefe.html
- *<http://www.nesinvakfi.org/egitim.php>
- *<http://www.nesinvakfi.org/bahce.php>
- *<http://www.nesinvakfi.org/etkinlikler.php>
- *<http://www.nesinvakfi.org/vasiyet4.pdf>
- *(Zeytinoğlu, 1989:241). Zeytinoğlu, Sezen. (1989), “Çalışan Çocuklar ve Sokak Çocukları”, Türkiye’de Çocuğun Durumu, 1990’ların Çocuk Politikası Kongresi, DPT, UNICEF, s.241-252.
- *(http://www.unicef.org/turkey/dn_2006/_cp43.html)
- *(Kızmaz, 2002:16-17).Kızmaz, Zahir (2002), Bazı Sosyal Değişkenler Bağlamında Doğu Anadolu Bölgesinde Suç ve Suçluluk, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Enst. Elazığ
- (İşçi Çocuklar .<http://www.serenti.org/sanayi-devriminin-cocuk-iscileri>)
- (<http://www.ebeveynrehberi.com/turkiyede-cocuklarin-durumu-uzerine-kucuk-bir-analiz/>)
- (<http://www.kozanbilgi.net/unicef-hakkinda.html>)
- (<http://www.unicef.org>)
- (T.C.Başbakanlık ; Özürlüler İdaresi Başkanlığı , 1999 ; T.C. Başbakanlık , Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı ,2004)
- (http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/157415/Aziz_Dede_den_cocuklarına_ilk_ders_Hic_kimse)
- (http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/157415/Aziz_Dede_den_cocuklarına_ilk_ders_Hic_kimsenin_elini_opmeyin.html)
- (Akıntıya Karşı Belgeseli: <https://www.youtube.com/watch?v=ACxgKpnWfI>)

EKLER

EK-A: Aziz Nesin'in Eğitim Konusunda Vasiyeti

EK-B: Vakıf Senetleri

EK-C: Anket alışması Yazışması

EK-D: Röportaj alışması Yazışması

EK-E: Etik Kurul Onayı

EK-A: EĞİTİM KONUSUNDA VASIYETİMDİR ‘

Kuralsızlığa Övgü

Kuralların insanlara yararlarından ,çok zararları olduğunu anlatarak kuralsızlığa övgü düzeceğim. Beni tanıyanlar, benim gibi son kertede kurallı, kurallara bağlı ve kurallara uyulmasını isteyen bir insanın, nasıl olup da Nesin Vakfı ,çocuklarının kuralsız yetişmelerini istediğimi anlamaları hiç de kolay değildir.

Kuralsızlık, hele çocuk eğitiminden başlarsa, anarşiye hatta teröre yol açmaz mı?önerime ilk karşı koyuşun bu olacağını biliyordum. çünkü kuralsızlık disiplinsizliği, dolayısıyla kargaşayı, her kafadan başka ses çıkmasını ve sonunda başkaldırıcıyı doğurur, diye düşünülecektir .

Bütün tarihimizde bunun böyle olmadığını, hatta tam tersi olduğunu kanıtlayacak olaylar var. çoğumuzun tanıdığı olduğumuz Cumhuriyet tarihimizin en kargaşalı ,en başkaldırılı yılları ne zamanlardır? 1970–1980 ve 1980–1990 yılları değil midir? Bu dönemler aynı zamanda sıkıyönetim baskılarıyla, ağır disiplin ve yasaklarla geçmiş dönemlerdir. Her zaman olduğu gibi ağır kurallar kuralsızlığı, disiplin baskısı disiplinsizliği, otoriter yönetim kargaşayı ve başkaldırıcıyı, kısacası toplumsal baskının etkisi toplumda ve bireyde aynı oranda tepki doğurmuştur.

Çocuklara kural koymanın ve bu kuralları uygulamanın yanlışlığını daha 11 yaşımdan başlayarak kendi çocukluğumda öğrenmeye başladım. Ama bu eğitim yanlışlığını bana asıl oğlum Ali Nesin öğretmişti. Her çocukta aynı şey olduğunu söyleyemem ama Ali’de, benim de çocukluğumda olduğu gibi kurallı eğitim ve öğretime karşı bir tepki, bir başkaldırı duygusu vardı. En sevmediği, en başkaldırdığı, beden eğitimi öğretmeniyle tarih öğretmeni bir kadındı. Beden eğitimi öğretmeni sözde disiplin kurmak için bedeninin kaba kuvvetini kurmak istiyordu. Ali’deki bu otoriteye, disipline ve en çok da kurallara karşı gelme duygusunu İsviçre’nin Lausanne kentinde lise öğrenimi sırasında gördüm. Derslerde hocalarıyla anlaşıyor, çok iyi geçiniyor, ama yöneticilerle arası hiç de iyi değildi. Çünkü yöneticiler okulun kurallarını uyguluyorlardı. Burası bir yatılı okuldu, okulun kuralına göre her öğrenci belli saatte yatacak, belli saatte uyuyacak, belli saatte uyanacak, tuvalete gidecek, yıkanacak, kahvaltı edecek, belli saatte ders çalışacak... Hepsi belli saatte... Niçin bu çocukların belli

saatlere kurulu vidaları, dişlileri, milleri yoktu? Bunlar insan değil robottular ve mükemmel birer robot olarak yetişeceklerdi. Ali en çok gece odasında ışığını söndürmediği, gece geç saatlere dek kitap okuduğu yada ders çalıştığı için cezalandırılıyordu. Babası olarak yöneticilerden bana sık sık oğlumdan yakınan uyarı mektupları, disiplinsizliğini gösteren karneler geliyordu.

Ali, Lausanne'a gitmeden önce evimizdeyken de böyleydi. Gecenin geç saatlerinde çalışma odamdan çıkınca, onun odasının kapı aralığından ışığının yandığını görürdüm. Kapıyı açıp bakardım. Ya bir kitap okuyor, ya ders çalışıyor. Hiçbir zaman ona, "bu saatte kitap okunur mu hiç... Hadi, yat artık" demedim. Ya açtığım kapısını gülümseyerek kapatıp odama gitmişimdir yada "sabah okuluna geç kalmaz mısınız?" demişimdir. Bu söz bile gereksizdir. Okula geç kalıp kalmayacağını, okula kendi gideceğine göre, o benden iyi bilirdi. İnsanın alışkanlıklarının birikimi yada toplamı olduğuna kesinkes inanıyorum. Bir çocuğu iyi ve doğru şeylere alıştırmazsak, öyle bir çocuk, büyüüp alışkanlıklarının

birikimi olan bir insan olunca, nasıl iyi ve doğru bir insan olabilir? Bir çocuğun daha anne karnında başlanarak, bebekliğinde, okul öncesinde iyi ve doğru şeylere iyi ve doğru olduğunu sandığımız şeylere – alıştırılmasından yanayım. Bunlar, örneğin gebe kadının içki, hatta cigara içmemesinden, babanın aile uyumuna her zamankinden daha çok özen göstermesinden başlayarak, çocuğun belli zamanlarda emzirilmesi, yedirilmesi, uyutulmasına dek sürer uzar. Çocuğun, kendimizce iyi ve doğru olduğuna inandığımız belli kurallar içinde yetişmesi gerekir. Bu çocuk, hepimizin bildiği gibi, 12 yaşından sonra, ortaokul ve lise ve üniversite öğrenciliği dönemlerinde aynı ,çocuk değildir. Çocuğun kundaklara, beşiklere, salıncaklara sığmama yaşı olduğu gibi, kurallara da sığmama yaşı vardır. Belli yaştan sonra hemen her çocukta ailenin, öğretmenlerin, eğitmenlerin, okulların koydukları ve uyguladıkları kurallara başkaldırma isteği başlar, hatta bu kuralları sevmez, beğenmez olur. Bu kuralları ana baba baskısı, okul ve eğitim baskısı olarak görmeye başlar. Çocuk, bu kural tanımazlıkta haklı mıdır? Bu soruyu başka bir soruyla yanıtlayacağım: yetişkinler, büyükler, ana babalar, öğretmenler ille de kuralları uygulamak için diretmekte haklı mıdırlar? Çocuklar da, büyükler de kendilerince haklıdırlar. Ama dünyayı büyükler yönettiğine, onların dediği olduğuna göre, onların

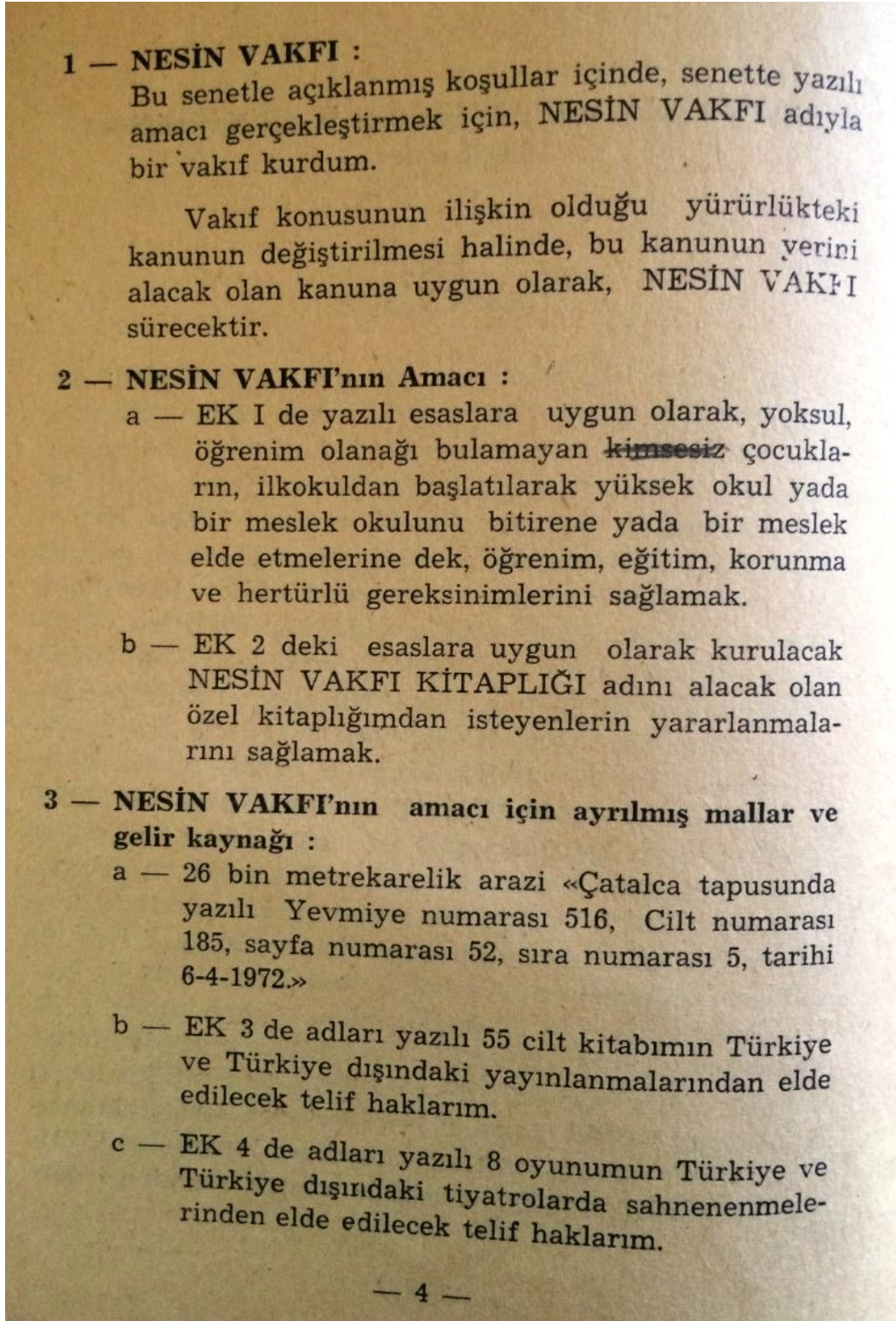
koydukları kurallara uyulacaktır. Benim çocukluğum ve gençliğim en sıkı kuralların uygulandığı asker okullarında geçti. "Üstelik ben bu kurallardan öylesine memnundum ki, o yaşımdayken ilerde kendi çocuklarımı da böyle, hatta daha sıkı kurallar içinde yetiştirmeyi tasarlıyordum. Sabah saat 6'da kalk borusuyla uyanacaksın. Saat 7'ye dek yıkanıp giyineceksin. Saat 8'de kahvaltı etmiş olacaksın. Ders zili çaldı. Bir saat derslikte ders çalışacaksın. Hadi On beş dakika için derslikten çık, çiş edebilirsin, etmeyebilirsin de... Haydi ders zili çaldı. Saat 12'de yemek zili... Dinle, yat borusu çaldı. Saat 21'de yatağında olmalısın ve uyumalısın.

Kuralların en yumuşağı bile bir baskı ögesi taşır. Çünkü kurallar baskı için yapılmıştır. Kurallara uyarsanız baskıya uğramazsınız gibi, daha genel bir baskı vardır. Ben bu kurallı baskılara, hiç yakınmasız, hatta onları doğru ve yerinde bularak uyudum. Ama o uyamayanlar? Şimdi o günleri daha dinginlikle düşünebiliyorum. Aramızdaki en zeki, en yaratıcı, en akıllı arkadaşlarımızın kurallara uyamadıkları, başkaldırdıkları için yaşamları kaydı. Çocukluğumuzda başlayan kurallar, bütün yaşamımız boyunca sürüyor: ailede, okulda, işte, kıışlada, resmi dairede, işyerinde, fabrikada, her yerde... Çocukluğumuzdaki bu kurallar, sonradan yasa maddeleri olarak karşımıza çıkıyor.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hükümetleri 50 yaşına dek yurtdışına çıkmamı, hiçbir yasal ve mantıklı nedeni de olmadan, yasakladıkları için, 50 yaşımdan sonra Avrupa ülkelerini gezip görebildiğimden, çocukların kurallara başkaldırısı konusunda önemli bir gözlemim oldu. Avrupa'nın bir çok uygar ülkesinde kimi lise çıkışlı gençlerin yüksek öğrenimlerini, ana babalarının bulunduğu yerlerde değil de başka yerlerde yapmak istediklerini ve aydın ana babaların da çocukların bu isteğine uyduklarını gözlemledim. Bu duruma Nesin Vakfı'nda da tanık oluyorum. Vakıf çocuklarım, liseyi bitirdikten sonra, yüksek öğrenimlerini bağımsız olarak sürdürmek istiyorlar. Bu yerinde bulduğum isteklerine uyararak, Nesin Vakfı'nın yüksek öğrenim öğrencileri için, Çatalca'daki Vakıf yapısından ayrı, İstanbul'da (Şişli) ve Ankara'da Nesin Vakfı için ev aldım. Bu evlerde tam değilse de oldukça bağımsız yaşayan çocuklarımın sorum duygularının arttığını, daha sorumlu davrandıklarını gördüm."

(<http://www.nesinvakfi.org/vasiyet4.pdf>)

EK-B: Vakıf Senetleri

Şekil b.1: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

- ç — Kitap, oyun ve hertürlü yazılarımın Türkiye ve Türkiye dışında radyo ve televizyonlarda yayın ve temsillerinden elde edilecek telif haklarım.
- d — Kitap, oyun ve hertürlü yayınlanan yazılarımdan, Türkiye ve Türkiye dışında yapılacak film senaryolarından elde edilecek telif hakkı.
- e — İçinde tahminen 20 bin cilt kitap, yirmi yıllık 13 gazete koleksiyonu, dergiler, yirmi yıllık resmî gazete ve tutanarak dergileri, ansiklopediler, koleksiyonlar, mektuplarım, notlarım, müsvettelerim, yazılarım, resimler ve türlü belgeler bulunan özel kitaplığım, kitaplığım-daki bütün aşyam.
- f — EK 3 de adları yazılı 55 kitabımdan başka, ölümüne dek yazacağım bütün kitap, oyun ve eserlerim de, ölümünden sonra NESİN VAKFI'na kalacaktır.

4 — NESİN VAKFI'nın yönetimi :

7 kişi ← A313 Bay

- a — NESİN VAKFI Yönetim Kurulu, aşağıda yazılı dört kurumdan seçilecek dört üyeden oluşur:
- 1 — İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden bir öğretim üyesi.
  - 2 — İstanbul Barosundan bir avukat.
  - 3 — İstanbul Gazeteciler Sendikası'ndan bir gazeteci.
  - 4 — Çatalca Belediyesinden bir yetkili.
- b — Yönetim Kurulu üyeleri, aralarından birini başkan seçerler.
- c — Bu dört kurumdan birinin yada hepsinin kalkması yada değişmesi halinde, o kurumların ye-

Şekil b.2: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

rini alacak olan kurumlardan üyeler seçilerek yönetim kurulu düzenlenir.

ç — NESİN VAKFI'nın kurucusu Aziz Nesin'in, yaşadığı sürece, yönetim kuruluna seçilecek dört kişi üzerinde uygunluğu ve onaşması gerekir.

d — Yurt ve Kitaplık olarak iki bölümdeki NESİN VAKFI'nın yönetmeni, yaşadığı sürece, Vakf'ın kurucusu olan Aziz Nesin «Mehmet Nusret Nesin» dir. Onun ölümünden sonra, Yönetim Kurulu kararıyla bu iş için yeteneği, bilgisi ve özellikle isteği olan aylıklı bir yönetmen görevlendirilecektir. İş durumları uygunsa ve istekliyseler, çocuklarımdan yada soyumdan birinin yönetmenliği yeğ tutulmalıdır.

e — Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili kurumlarca her beş yılda bir seçilir. Aynı üyeler sürekli olarak seçilip Yönetim Kurulu'nda sürekli olarak kalabilirler. Kendi isteği yada başka bir nedenle çekilen üyenin yerine, ilgili kurumca başka bir üye seçilir. Üyelerden yalnız biriyle bile Yönetim Kurulu'nda uyumsuzluk ve anlaşmazlık çıkarsa, üyelerden herhangi birinin başvurmasıyla, bütün Yönetim Kurulu üyeleri değiştirilir ve ilgili kurumlarca yeni üyeler seçilir. Bu durumda da, anlaşmazlık giderilebilirse, eski üyelerden kimisi yeni Yönetim Kurulu'na seçilebilir.

f — NESİN VAKFI'nın denetimi, yasaya uygun olarak ilgili devlet organı olan Eğitim Bakanlığı'nca yapılır.

— 6 —

Şekil b.3: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

5 — Yönetim Kurulu'nun toplantıları :

- a — Yönetim kurulu, Ocak sonu ve Haziran başı olmak üzere, yılda iki kez, NESİN VAKFI KİTAPLIĞI'nda toplanır.
- b — Yılda iki kez toplantı dışında, Vakıf Yönetmeninin başvurması, Yönetim Kurulu Başkanının dileği yada iki üyenin ortaklaşa isteğiyle, ayrıca yılda bir kez daha Yönetim Kurulu toplanabilir.
- c — Her toplantı için Yönetim Kurulu üyeleri Vakıf'tan beşer yüz lira alırlar. Para değerinin değişmesi halinde, bugünkü beşyüz liranın eşdeğeri olan parayı alırlar.
- ç — Herhangi bir karar verilebilmesi için, Yönetim Kurulu üyelerinin hepsinin toplanması yeğ tutulur. Bu olamazsa, kararların yürürlüğe girebilmesi için, enaz üç üyenin oybirliği gerekir. Kimi durumlarda üyeler oylarını yazılı olarak da gönderebilirler.
- d — Yönetim Kurulu başkanının isteği olursa, Vakıf yönetmeni, gerekli açıklamaları yapmak, soruları cevaplandırmak üzere, toplantılarda bulunur, ama oylamaya katılamaz.
- e — Çocuklarımdan ve soyumdan dileyenler, oy hakları olmamak koşuluyla, dileklerini sunmak üzere, Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler.

6 — Yönetim Kurulu'nun Görevleri :

- a — Yurt ve Kitaplık, yani genellikle NESİN VAKFI işlerinin uygun ve yolunda işlemlerini ve Vakıf hesaplarını denetlemek.

— 7 —

Şekil b.4: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

- b — Vakıf'ın amacına uygun kararlar almak.
- c — Yurdun ve Kitaplığın genişlemesine ve gelişmesine çalışmak.
- ç — Yönetim Kurulu, NESİN VAKFI gelirinden yada bağışlarla, Vakf'ın amacına uygun olarak yeni mallar almaya, Vakfı genişletip geliştirmeye yetkilidir.
- d — Vakf'ın iç yönetmeliğini hazırlamak. Değişen durumlara göre, gerektiğinde, Vakf'ın amacına uygun olarak, yönetmeliği değiştirmek, yenilemek.
- f — Vakıf yönetmeninin görev ve yetkilerini, bu senette yazılı olanların dışında, saptamak,
- g — Vakf'ın noterden onaylı karar defterine, Yönetim Kurulu'nca alınan kararlar yazılır, yazılan kararları üyeler imzalar. Yazılı olarak gönderilen kararlar, karar defterinin ilişkin olduğu sayfasına eklenir.

7 — Vakıf Yönetmeninin Görevleri :

- a — Yönetmen, NESİN VAKFI'nı yönetir ve temsil eder.
- b — Vakf'a memur, görevli atanması yada bunların çıkarılması işleri.
- c — Vakf'ın gelir ve giderlerinin, noterden onaylı muhasebe defterine yazılması. Gider belgelerinin dosyasında korunması. Her yıl sonunda blânço düzenlemek.
- ç — Yurda alınacak çocukların seçimi. Çocukların eğitim, öğrenim, denetim, bakım, sağlık, geçim işlerinden yönetmen sorumludur.

Şekil b.5: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfı erişim21.06.2016)

- d — Telif haklarını sağlamak, denetlemek, almak. EK 3 ve EK 4 deki eserlerin iyi biçimde değerlendirilmesi ve gelir getirmesini sağlamak.
- e — Gerekli davaları yürütmek.
- f — Vakf'ın amacına uygun olarak Vakf'a yapılacak bağış ve yardımları almak.
- g — Paraları Vakıf adına bankaya yatırmak, bankadan çekmek. Yurt ve Kitaplığın hertürlü giderlerini harcamak.
- h — Yurdun ve kitaplığın onarımı, bakımı. Yönetim Kurulu kararıyla, Yurt ve Kitaplığın gerekli görüldüğünde eklerle genişletilmesi, büyütülmesi işleri.
- i — Düzenleyeceği her altı aylık Vakıf hesaplarını, belgeleriyle birlikte ayrıntılı olarak, yılda iki kez toplanan Yönetim Kurulu'na sunmak. Bütün işlemlerini Yönetim Kurulu'na hem yazılı, hem sözlü olarak sunmak.
- 8 — Vakf'ın gelirinden her yıl ayrılacak yüzde on oranında yedek para nemalandırılacak ve bu para, yıkım, istimlak gibi durumlarda, Vakf'ın sürdürülmesi için kullanılacaktır.
- 9 — İşbu NESİN VAKFI senedinin herhangi bir hükmü, değişen zamanın koşullarına göre gerekli açıklıkta bulunmazsa yada eksik görülürse, bu hüküm, Yönetim Kurulu'nca, Vakf'ın amacına uygun olarak yorumlanır.
- 10 — Herhangi nedenle Vakf'ın amacını sürdürmek olanağı bulunamazsa, Vakf'ın kitaplığı korunmak ve aynı amaçla kullanılmak koşuluyla, NESİN VAKFI'nın malları ve geliri, eşamaçlı bir iyilik kurumuna yada böyle bir vakfa bırakılır. Bu konuda ilk düşünülecek kurum Darüşşefeka'dır.

Şekil b.5: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

- 11 — Vakf'ın amacına uygun olarak, verilecek bağışlar, hertürlü iç ve dış yardımlar alınır. Vakf'ın genişletilmesi için, arazi, arsa, bina gibi gayrimenkullerle her dileyen bu Vakf'a katılabilir. Ancak, Vakf'a katılan yada yardım edenler, Vakf'ın saptanmış olan amacına aykırı dilekte bulunamazlar.
- 12 — Yaşadığım sürece NESİN VAKFI'nın gelişmesine çalışacağım. Nesin soyundan gelen ve bu ada bağlı olanların da bu yolda davranmaları, her bakımdan Vakf'ı desteklemeleri, Vakf'a yardımları, en büyük dileğimdir.
- 13 — İşbu Vakıf senedinin onaylı bir sureti, yapılacak olan kitaplığın salonunda sergilenecektir.

13 Nisan 1972 Perşembe
Aziz Nesin

EK I

Yoksul ve kimsesiz çocuklar, aşağıda yazılı esaslara göre NESİN VAKFI'nda yetiştirilecektir:

1 — EK 3 de adları yazılı 55 kitabımın ve EK 4 de adları yazılı 8 oyunumun telif haklarıyla, Vakf'a bıraktığım Büyükkçekmece'deki 26 bin metre karelik arazide bir yurt binası yapılacak ve bu bina, çocukların barınma ve yaşama amacı için döşenecektir.

2 — NESİN VAKFI YURDU'na, din, ırk, cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin, kimsesiz yada bakım ve öğrenim olanağı bulunmayan yoksul çocuklar alınacaktır.

3 — Genellikle yurda her yıl dört çocuk alınacaktır. Vakf'ın yıllık gelir durumuna göre, Yönetim Kurulu, yurda alınacak çocuk sayısında artma yada eksiltme yapabilir.

— 10 —

Şekil b.6: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfı erişim21.06.2016)

4 — Kız, erkek ayrımı yapılmaksızın yurda 4-7 yaş arasındaki çocukların alınması yeğ tutulur.

5 — Çocuklar, okula başlama yaşına gelinceye dek yurda alıştırılmalı, yurt çocuklara öz evleri olarak benimsetilmelidir. Yurt, çocukların, anababa ocağı durumuna getirilecektir. Çocukların, kendi aralarında kardeşlik ilişkileriyle yetiştirilmelerine özellikle dikkat edilecektir.

6 — NESİN VAKFI YURDU'ndaki çocuklar, devlet okullarında öğrenimlerini sürdüreceklendir. NESİN VAKFI Yurdu, resmî öğrenim kurumu değildir.

7 — NESİN VAKFI YURDU'ndaki çocuklardan, özel yabancı okulların yada yabancı dil öğrenimi yapan devlet okullarının giriş sınavlarını kazananlar olursa, o okulların yıllık ücretleri NESİN VAKFI'nca ödenerek yada burs, yardım sağlanarak, yarışma sınavını kazanan başarılı çocuklar, bu okullarda okutulacaklardır.

NESİN VAKFI YURDU'ndaki çocuklardan, parasız yatılı devlet okullarının yarışma sınavlarını kazananlar da bu okullarda okutulacaklardır.

Özel okullarda, yabancı okullarda yada devlet okullarında okutulan bu öğrencilerin Yurt'la ilişkileri keşilmeyecek, okullarını bitirene dek hertürlü gereksinimleri NESİN VAKFI'nca sağlanacaktır.

8 — İlkokuldan yada ortaokuldan sonra, özel durumları yüzünden başarısızlık gösterip öğrenimlerini sürdüremeyen çocuklar, Vakf'ın Yönetim Kurulu kararıyla meslek okullarına gönderilir yada bir meslek öğrenmeleri amacıyla en iyi ve uygun durumdaki bir işde çalıştırılır. Meslek okullarına gönderilecek yada bir meslek öğrenmeleri için uygun işyerlerinde çalıştırılacak çocuklar, yurt yönetmen ve görevlilerinin gözetimi ve koruması altında tutulacak ve hertürlü gereksinimleri Vakıf'ca sağlanacaktır.

Şekil b.7: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

9 — Çocukların öğrenim, eğitim ve bakımlarında, önceden kestirilemeyip de sonradan ortaya çıkacak ayrıntılı ve özel durumlar için NESİN VAKFI YÖNETİM KURULU karar verecektir. Her ne olursa olsun, çocukların başarısızlıkları, Yurt'la ilişkilerinin kesilme nedeni olmamalıdır.

10 — Çocukların yurttaki yaşayış ve eğitimlerinde tüketmen ve asalak olarak yetişmemelerine özellikle dikkat edilecektir. Çocuklar birer üretmen olarak yetiştirilip eğtilecek, kendi güçleri oranında, öz evleri olan Yurt'taki yaşayışa katkıda bulunacaklar ve birbirlerine destek olacaklardır.

EK 2

NESİN VAKFI'na bıraktığım kitaplığım aşağıda yazılı esaslara göre yönetilecektir:

1 — Vakf'a bıraktığım EK 3 ve EK 4 de adları yazılı 55 kitabımla 8 oyunumun telif haklarıyla, Vakf'a bıraktığım Büyükçekmece'deki arazide bir kitaplık binası yapılacaktır.

2 — Kitaplıktaki kitapları yetkili uzman sayıp sıralayacaktır. Demirbaş kitap ve eşya listesi yapılacaktır.

3 — Vakf'ın geliriyle, hertürlü yayın izlenerek, sürekli olarak kitaplığa yeni yayınlar sağlanacak, satın alınacak, kitaplık geliştirilecektir. Kitaplığın düzeni, bakımı sürdürülecektir.

4 — Okuma salonunda okumaları koşuluyla, kitaplıktaki kitaplar, gazeteler, dergiler her isteyeninin yararına sunulacaktır.

5 — Kitaplıktaki kitaplar, resimler, notlar, yazılar, belgeler, müsvetteler vb. şeyler, kitaplık dışına çıkarılamaz. Bilimsel araştırma, inceleme yapacak olanların fotokopi almalarına müsaade edilecektir.

Şekil b.8: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

6 — Bilimsel araştırma, inceleme amacıyla kitaplıkta çalışmak isteyenler, Vakf'ın yönetim kurulu kararıyla, NESİN VAKFI YURDU'nda bir hafta konuk kalabilirler. Bu amaçla yılda dört kişiden çok konuk alınamaz.

7 — Kitaplığın bakımından, korunmasından, NESİN VAKFI yönetmeni sorumludur.

8 — Kitaplık, anaz iki yılda bir, yönetim kurulunca denetlenerek sonuç tutanakla saptanmalıdır.

EK 3

Türkiye ve Türkiye dışındaki telif haklarını NESİN VAKFI'na bıraktığım 55 kitabımın adları aşağıda yazılıdır:

31 cilt hikâye kitabı :

Geriye kalan — Koltuk — Kazan Töreni — Toros Canavarı — Deliler Boşandı — Ölmüş Eşek — Mahallenin Kismeti — İt Kuyruğu — Hangi Parti Kazanacak — Damda Deli Var — Havadan Sudan — Fil Hamdi — Bay Düdük — Nâzî Âlet — Gıdıgıdı — Aferin — Yedek Parça — Kördöğüşü — Mahmut ile Nigâr — Gözüne Gözlük — Ah Biz Eşekler — Yüz Liraya Bir Deli — Bir Koltuk Nasıl Devrilir — Biz Adam Olmayız — Sosyalizm Geliyor Savulun — İhtilâli Nasıl Taptık — Namus Gazi — Rıfat Bey Neden Kaşınıyor — Vatan Sağolsun — Monologlar — İnsanlar Uyanıyor.

Şekil b.9: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

7 — Cilt Roman :

Gol Kralı — Kadın Olan Erkek — Erkek Sabahat —
Saçkıran — Zübük — Şimdiki Çocuklar Hârika — Dügüm-
lü Mendil —

3 Cilt Anılar :

Bir Sürgünün Anıları — Böyle Gelmiş Böyle Gitmez
«I. Cildi» — Poliste —

2 Cilt Masallar :

Memleketin Birinde — Hoptirinam.

3 Cilt Fıkra Kitabı :

Az Gittik Uz Gittik — Nutuk Makinası — Merhaba.

I. Cilt Taşlama :

Aziznâme

8 Cilt Oyun Kitabı :

Biraz Gelir Misiniz — Birşey Yap Met — Toros Cana-
varı — Düdükçülerle Fırçacıların Savaşı — Üç Karagöz
Oyunu — Çiçu — Tut Elimden Rovni — Hadi Öldürsene.

EK 4

Türkiye ve Türkiye dışındaki tiyatrolarda sahnelenme-
lerinden elde edilecek telif haklarımı NESİN VAKFI'na bı-
raktığım sekiz oyunum :

Biraz Gelir misiniz
Bişey Yap Met
Toros Canavarı
Düdükçülerle Fırçacıların Savaşı
Üç Karagöz Oyunu
Çiçu
Tut Elimden Rovni
Hadi Öldürsene

Şekil b.10: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfi erişim21.06.2016)

diyerek sözlerini bitiren Vakf'ın kurucusu Mehmet Nusret Nesin'in işbu ikrarını yazarak şahitler huzurunda kendisine okudum, meal ve manalarını anlattım. Arzularının tam istediği gibi yazıldığını beyan ve ikrar ederek tekrar Mehmet Nusret Nesin söze başladı ve dedi ki: (İşbu Vakıf senedimin son arzularımı muhtevi bulunduğunu beyan ederim.) diye sözlerini bitirdi.

Tesis eden
Mehmet Nusret Nesin

İstanbul İkinci Noteri
Hasan Nejan Sarıca

Bunun üzerine şahitler müştereken söze başladılar ve dediler ki: (Vakfı yapan Mehmet Nusret Nesin'in beyanatının huzurumuzda vaki olduğunu, kendisini tasarrufa ehil gördüğümüzü, vakıf senedinin huzurumuzda Noter tarafından kendisine okunduğunu beyan ve imzalarız). diye sözlerini bitirdiler.

Şahit
Orhan Apaydın

Şahit
AV. Stajyeri
Mustafa Çetin

Şahitlerin beyanından sonra ben yeminli Noter Hasan Nejan Sarıca, bir asıl ve bir suret olarak tanzim ettiğim işbu vakıf senedini sicilli mahsusuna tescil ettirdim. Tasdikli bir suretini kendisine vererek aslını dairede hıfz etmek için alakodum. Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Nisan ayının yirmi yedinci perşembe günü. 27/4/1972

Şahitler

Vakfı Kuran

Noter

Şekil b.11: Vakıf Senedi

(Kaynakça : Nesin Vakfı erişim 21.06.2016)

EK-C: Anket Çalışması Yazışması

T.C.
ÇATALCA BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 31464357-044-E.2316
Konu : Ayten YAPICI'nın Anket Çalışması hk.

02.08.2016

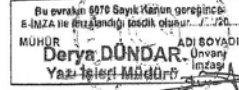
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 02.08.2016 tarih ve 54167746-044 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Ayten Yapıcı'nın "Korunmaya Muhtaç Çocuklara Yerinden Yönetim İşleri ile Hizmet Veren Bir Hayır Kurumu: Nesin Vakfı" adlı tez çalışması gereği "Mülakat Soruları" ile ilgili raporaj çalışmalarını Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize rica ederim.

Cem KARA
Belediye Başkanı

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	
GELEN EVRAK	
KAYIT TARİHİ	KAYIT NO
24.08.2016	3711

Gerçeği
24/08/2016
c:

*Bu belge elektronik imzalıdır. İmzalı suretinin aslını görmek için ebys.catalca.bel.tr/vatandas adresine girerek hWfYzS5agw0= kodunu yazınız.

Özel Kalem Müdürlüğü
Kaleiçi Mahallesi Vezir Ferhatpaşa Caddesi No:50 Çatalca / İstanbul
Tel : 02124446102 | Fax : 02129248801
www.catalca.bel.tr | bbp@catalca.bel.tr

Bügi İdar:
Babur İNCEGÜL SEÇİLMİŞ
Büro Görevlisi

EK-D: Röportaj Çalışması Yazışması

Nesin Vakfı

Nesin Vakfı
P.K: 5 Çatalca 34540
İstanbul, Türkiye
T: +90 212 7836358
F: +90 212 7836050
nesinvakfi@nesinvakfi.org
www.nesinvakfi.org

02.08.2016

Sayı :276

Konu:Ayten YAPICI- Anket Çalışması-Röportaj

Sayın:AYTEN YAPICI

İlgi:23/06/2016 tarihli 9284 sayılı yazı.

“Korunmaya muhtaç çocuklara yerinden yönetim işleri ile hizmet veren bir hayır kurumu:Nesin Vakfı” konulu teziniz hakkındaki ilgi dilekçe ve ekleri uygun görülmüştür.

Ek:Ayten YAPICI Hk.(40 sayfa)

Nesin Vakfı İşletme Müdürü

Erol ERSAN

Gereği
24/08/2016
c.

EK-E: Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 17/06/2016-3758

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 88083623-044-3758
Konu : Ayten YAPICI Etik Kurul Onayı Hk.

17/06/2016

Sayın Ayten YAPICI

Enstitümüz Y1212.180036 numaralı Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler Yerinden Yönetim tezli yüksek lisans programı öğrencilerinden Ayten YAPICI'nın "KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YERİNDEN YÖNETİM İŞLERİ İLE HİZMET VEREN BİR HAYIR KURUMU: NESİN VAKFI" adlı tez çalışması gereği "Mülakat Soruları" ile ilgili soruların 06.06.2016 tarih ve 2016/09 İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyon Kararı ile etik olarak uygun olduğuna karar verilmiştir. Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Özer KANBUROĞLU
Müdür

Evrak Doğrulama İçin : <https://evrakdogrula.aydin.edu.tr/enVision.Dogrula/BelgeDogrulama.aspx?V=BE3VB2N3>

Adres: Besyol Mah. İnönü Cad. No:38 Sefaköy , 34295 Küçükçekmece / İSTANBUL
Telefon: 444 1 428
Elektronik Ağı: <http://www.aydin.edu.tr/>

Bilgi için: Canan TOPDEMİR
Unvanı: Enstitü Sekreteri

ÖZGEÇMİŞ

Ayten YAPICI

**Alibey Mah. Fatih Cami Sk.
SİLİVRİ / İSTANBUL
Telefon: (212) 728 30 08
Cep Tel: 543 788 88 74
E-Posta: aytenypc@windowsliv**

Kişisel Bilgi

Medeni durum: Bekar
Uyruğu: T.C
Doğum Tarihi: 10.04.1981
Doğum Yeri: Borçka / Artvin

Eğitim

İstanbul Aydın Üniversitesi/ Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı /Yüksek Lisans (Tezli)2016
Eskişehir Anadolu Üniversitesi/İktisat Fakültesi/Kamu Yönetimi Bölümü (2010)

İş Deneyimi

*Yapıcı Sürücü Kursu / Yönetici/ Usta öğretici 2015 / çalışmaktayım
* Emniyet Sürücü Kursu / Yönetici/ Usta öğretici 2013 / 2015
* Sezin Öztaş ilkokulu Sınıf Öğretmenliği 2013/2014
*Ali Paşa Fethi Erkoç Ortaokulu Teknoloji Tasarım ve Görsel Sanatlar Öğretmeni 2012 / 2013
*Gazitepe Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni 2012/2013

*Selimpaşa Yavuz Selim Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni 2011/2012

* Kavaklı Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni 2011/2012

*Son Haberdar ve Dünya Gazetesi (Köşe Yazarlığı , Reklam Pazarlama Muhasebe 2002/2001)

*Silivri Belediyesi(Gürcü Folklor Ekibi Tercümanlığı/1999-2000 ve 2009)

Bilgisayar

Microsoft Office, ETA, Corell Draw, İnternet

Kurs ve Seminer

*Silivri İsmek – Arapça seviye A1 -2015/ 2016

*Beylikdüzü Halk Eğitim Merkezi- Trafik ve Çevre Bilgisi Eğitimliği 2015

*Aydın Üniversitesi Siyaset Akademisi (Filistin) 2014

* Aydın Üniversitesi Siyaset Akademisi (Kıbrıs) 2014

*Beylikdüzü Halk Eğitim Merkezi-Direksiyon Eğitimliği (2012-2013)

*Taba ve Adobe (Silivri) Grafi TasarımKursu/Photoshop,Illustrator,Indesign,Corel,Freehand (2011-2012)

*Zeytinburnu İsmek Grafik Tasarım Kursu/Photoshop,Illustrator,Indesign,Corel,Freehand (2010-2011)

*Silivri İsmek İngilizce Kurs 2 kur (2009-2010)

*Sarıyer İsmek İngilizce Kurs 2 kur (2006-2007)

*Sarıyer İsmek Bilgisayarlı Muhasebe Kurs (2006-2007)

*Silivri Halk Eğitim Merkezi Bilgisayarlı Muhasebe Kurs (2001-2002)

*Ahmet Şimşek SporAkademisi (Kung fu, Kıdbox; teknik

sporcu) (1998-2001)

*Yerel Gündem 21 ve Silivri Kültür Evi (Tiyatro ve Diksiyon Eğitimi (2000-2002)

Mesleki Hedef

Akademisyen ve bir birey olarak kendimi geliştirmek ve donanımlı olmak. Giordano Bruno.'nun dediği gibi : 'Aydınlık ve karanlık arasındaki savaş insanlık tarihi boyunca olmuştur. Bilim ve cehalet arasındaki savaş da yine insanlık tarihince sürecektir' ve Ben ise bu mücadelede öğrenerek ve öğreterek yerimi alacağım .

Referans

* Celal İrkin(Ali Paşa Fethi Erkoç Ortaokulu Müdr :0505 640 80 26

* Doğan Gürbüz(Adobe Grafik Tasarım Eğitmeni) : 0530 203 75 05